

DIPLOMADOLGOZAT

Zsurkán Bence

2022

BGE

BUDAPESTI GAZDASÁGI EGYETEM
KÜLKERESKEDELMI KAR
NEMZETKÖZI TANULMÁNYOK MESTERKÉPZÉSI SZAK
LEVELEZŐ MUNKAREND

A MIGRÁCIÓS HULLÁM HATÁSAI AZ EURÓPAI UNIÓRA

Dr. habil. Sáringer János PhD.

Nemzetközi Kapcsolatok Tanszék

egyetemi docens

belső opponens

Zsurkán Bence

BSC közgazdász

hallgató

Budapest, 2022

TARTALOMJEGYZÉK

I.	ELŐSZÓ	4
II.	TÁBLÁZATOK JEGYZÉKE.....	5
III.	ÁBRÁK JEGYZÉKE.....	6
IV.	BEVEZETÉS	22
4.1.	A témaválasztás indoklása.....	22
4.2.	Hipotézisek	23
4.3.	Kutatási módszerek és eredmények	24
V.	MIT NEVEZÜNK NÉPVÁNDORLÁSNAK.....	33
5.1.	A klímaváltozások szerepe a népvándorlásokban	36
5.2.	A járványok jelentősége a népvándorlásokban.....	36
5.3.	Etnicitás.....	38
VI.	AZ ISZLÁM.....	39
6.1.	Eltérő iszlámfelfogások	40
6.2.	A Közel-Kelet, a legfőbb kibocsátó és befogadó régió	41
6.3.	A terrorizmus és az iszlám kapcsolata	42
VII.	A KEZDETEKTŐL – AZ ARAB TAVASZ	43
7.1.	Jázminos forradalom	44
VIII.	AZ EURÓPAI UNIÓ VÁLASZA A MIGRÁCIÓS HULLÁMRA.....	47
8.1.	Az iszlám Európában	48
8.2.	2015-től napjainkig.....	50
IX.	CIVILSZERVEZETEK SZEREPE A MIGRÁCIÓSHULLÁM KEZELÉSÉBEN	70
9.1.	A Menedék – Migránsokat Segítő Egyesület.....	73
9.2.	Career Path projekt	76
9.3.	Nyelvtanfolyamok és interkulturális orientáció.....	77
9.4.	Képesítések elismerése	79
9.5.	Integrációs programok munkaadóknak.....	81
X.	MAGYARORSZÁG ÁLLÁSPONTJA A MIGRÁCIÓS HULLÁM KÉRDÉSÉBEN - KÖTELEZETTSÉGSZEGÉSI ELJÁRÁS	83
XI.	A MÁSODIK MIGRÁCIÓS HULLÁM – UKRÁN HUMANITÁRIUSVÁLSÁG	90
XII.	ÖSSZEGZÉS.....	99
XIII.	ZÁRSZÓ	102
XIV.	IRODALOMJEGYZÉK.....	102
14.1.	Online szakanyagok.....	102
14.2.	Nyomtatott szakanyagok.....	104

I. ELŐSZÓ

Nyitó gondolatként Franklin Delano Roosevelt -től idézném az alábbi gondolatot.

„Mindannyian bevándorlók és forradalmárok leszármazottjai vagyunk”.¹

/Franklin Delano Roosevelt/

A handwritten signature of Franklin D. Roosevelt in black ink on a light-colored background. The signature is written in a cursive style and is positioned to the right of the text above it. A small number '2' is located at the bottom right corner of the signature image.

Nem szeretnék filozofikus gondolatokba bocsátkozni, azonban úgy gondolom, hogy jelentős súllyal bír a fenti sor a világ egyik legismertebb politikusától. Franklin Delano Roosevelt, vagy ahogy a sajtóban előszeretettel nevezték: „FDR”, az Amerikai Egyesült Államok 32. elnöke volt 12 éven keresztül (1933 és 1945 között). Az USA történelmében páratlannak mondható ez a hosszú elnöki időszak.

¹ Forrás: <https://www.citatum.hu/idezet/85612> , letöltés dátuma: 2022.02.10.

² Forrás: <https://www.citatum.hu/idezet/85612> internetes forrás alapján saját szerkesztésű, letöltés dátuma: 2022.02.10.

II. TÁBLÁZATOK JEGYZÉKE

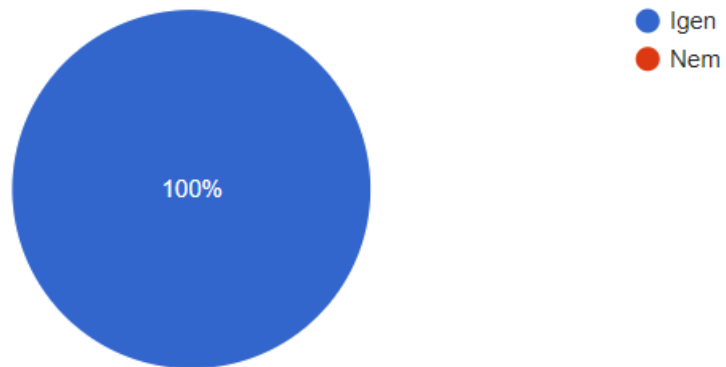
1. Táblázat: A legismertebb magyar civil szervezetek

A szervezet neve	A szervezet tevékenységi köre
Bátor Tábor Alapítvány	maradandó élményeket nyújt a súlyosan vagy krónikusan beteg gyerekeknek és családjaiknak, illetve azoknak a családoknak, akik rászorulnak.
Országos Mentőszolgálati Alapítvány	egészségügyi dolgozókat és családjukat segíti
Magyar gyermekmentő alapítvány	egészségügy
Szent Márton gyermekmentő szolgálat közhasznú alapítvány	egészségügy
Rákosmenti Noé bárkája állatotthon alapítvány	elkóborolt, magukra hagyott, illetve rossz körülmények között tartott állatok megmentése és új esély adása
Piros orr bohócdoktorok alapítvány	egészségügy
Rex kutyaotthon alapítvány	elkóborolt, magukra hagyott, illetve rossz körülmények között tartott állatok megmentése és új esély adása
Gyermekmentő támogató alapítvány	egészségügy
Együtt a daganatos gyermekekért alapítvány	egészségügy
Madárkórház alapítvány	vadállatok megmentése

Forrás: <https://bpdigital.hu/legjobb-civil-szervezetek/> , letöltés dátuma: 2022.02.13. saját szerkesztés alapján.

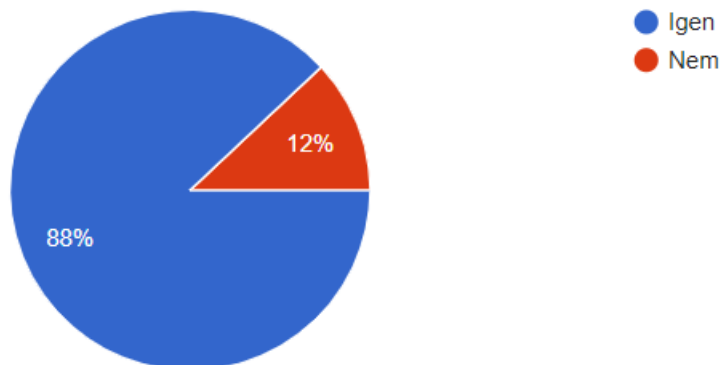
III. ÁBRÁK JEGYZÉKE

1. ábra: Google felmérés 1. kérdés: *Ön hallott a migrációs hullámról?*

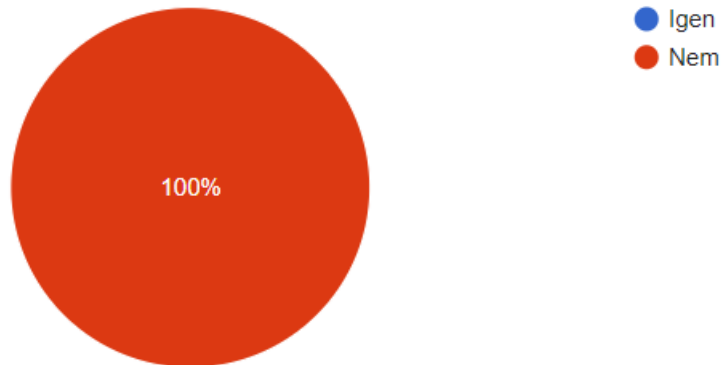
Forrás: saját szerkesztés.

2. ábra: Google felmérés 2. kérdés: *Önt foglalkoztatja a migrációs hullám kérdése?*

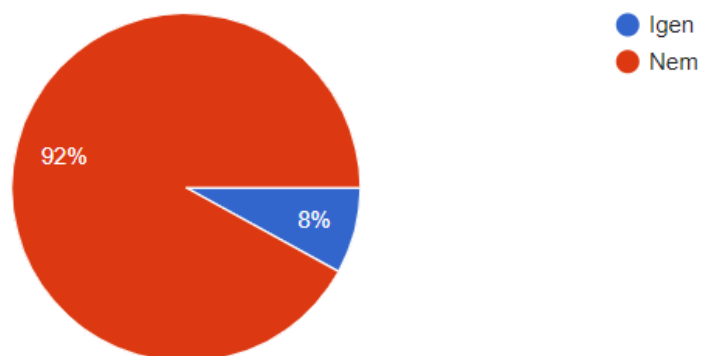
Forrás: saját szerkesztés.

3. ábra: Google felmérés 3. kérdés: *Önt értek atrocitások Magyarország a migrációs hullám miatt?*

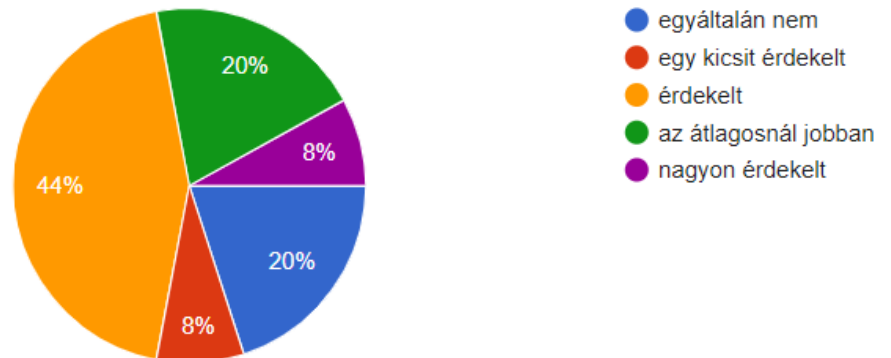
Forrás: saját szerkesztés.

4. ábra: Google felmérés 4. kérdés: *Önt külföldön (az Európai Unió térségében) töltött ideje alatt érték e atrocitások?*

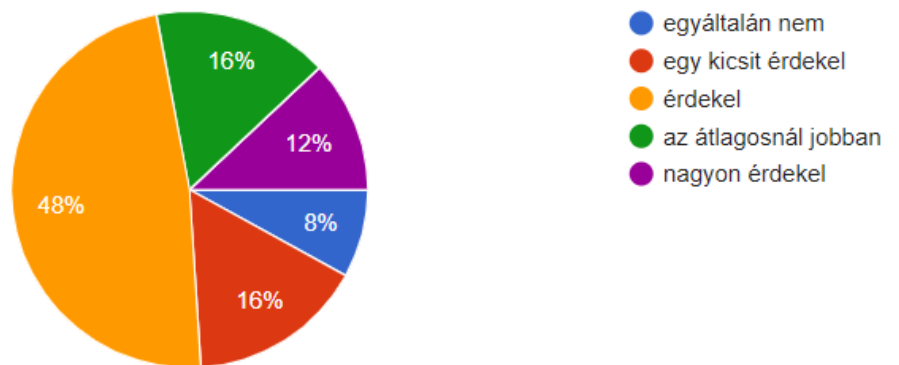
Forrás: saját szerkesztés.

5. ábra: Google felmérés 5. kérdés: *Ön mennyire foglalkozott a migrációs hullám kérdésével 2015-ben?*

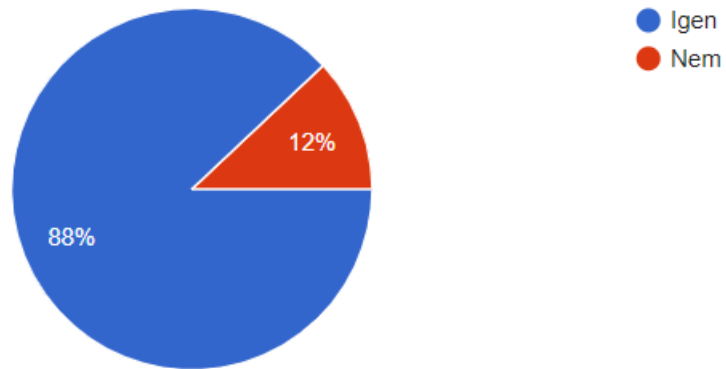
Forrás: saját szerkesztés.

6. ábra: Google felmérés 6. kérdés: *Ön mennyire foglalkozik a migrációs hullám kérdésével ma?*

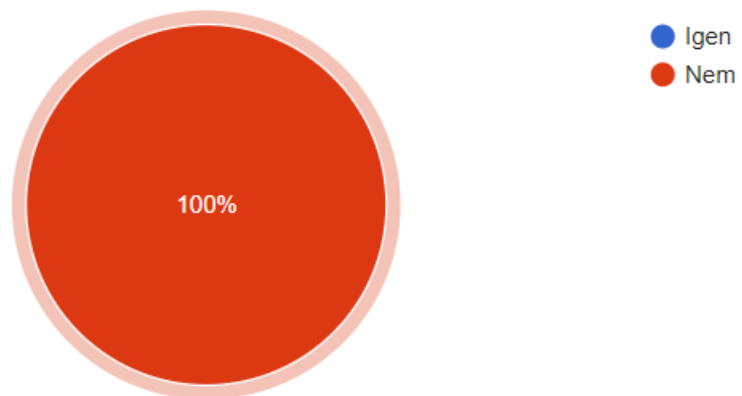
Forrás: saját szerkesztés.

7. ábra: Google felmérés 7. kérdés: *Ön szerint valós probléma a migrációs hullám?*

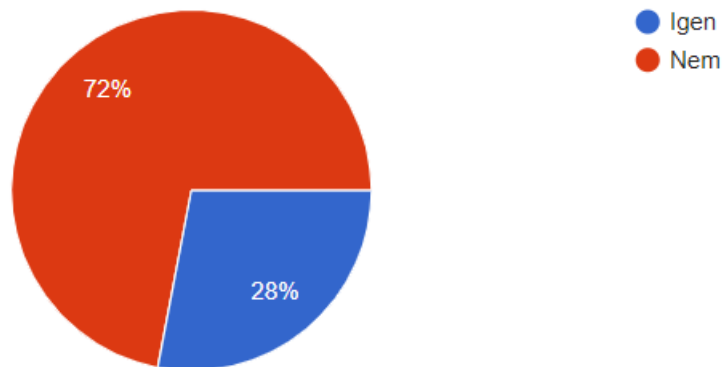
Forrás: saját szerkesztés.

8. ábra: Google felmérés 8. kérdés: *Ön szerint csak szíriai menekültek érkeztek az Európai Unió térségébe?*

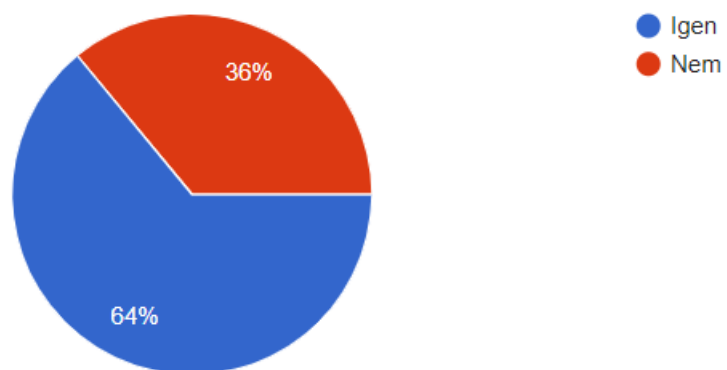
Forrás: saját szerkesztés.

9. ábra: Google felmérés 9. kérdés: *Ön mit gondol? Az Európai Unió jól kezeli a migrációs kérdést?*

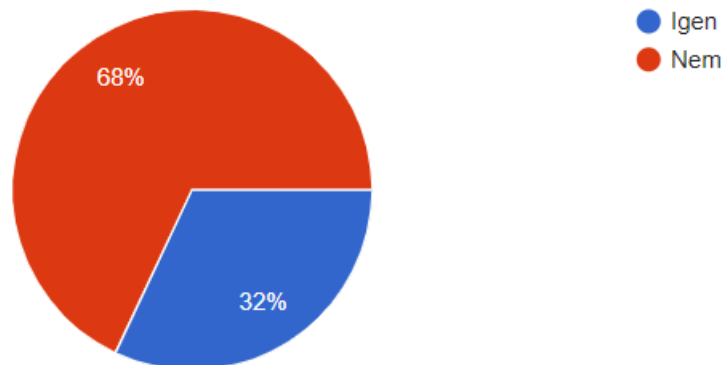
Forrás: saját szerkesztés.

10. ábra: Google felmérés 10. kérdés: *Ön mit gondol? A magyar kormány jól kezeli a migrációs kérdést?*

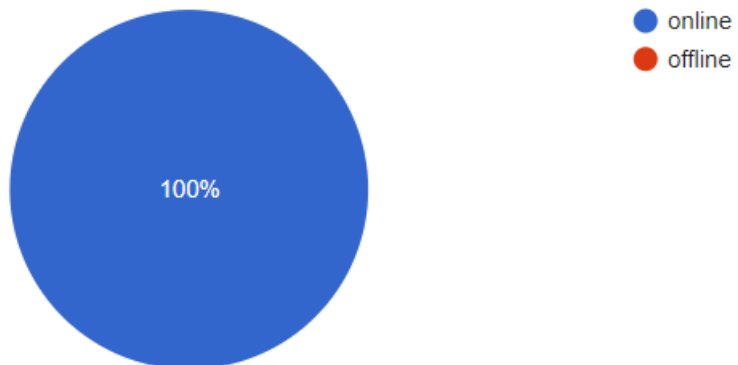
Forrás: saját szerkesztés.

11. ábra: Google felmérés 11. kérdés: *Ön mit gondol? Fenntartható lesz egy multikulturális rendszer?*

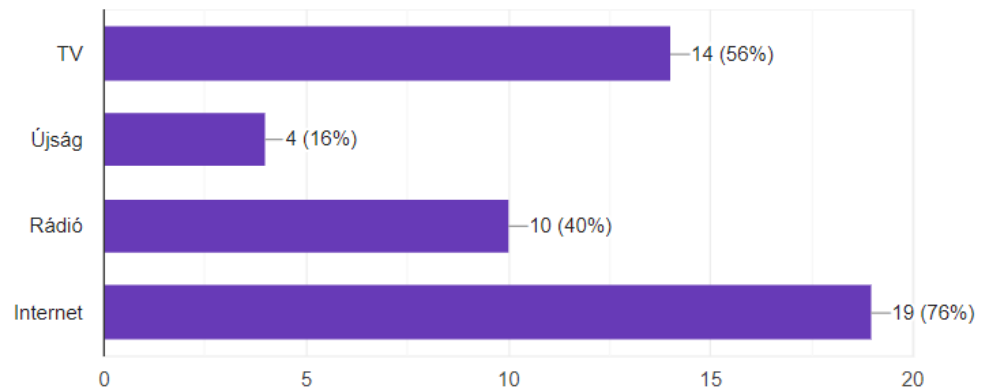
Forrás: saját szerkesztés.

12. ábra: Google felmérés 12. kérdés: *Ön online vagy offline tájékozódik a migrációs hullámról?*

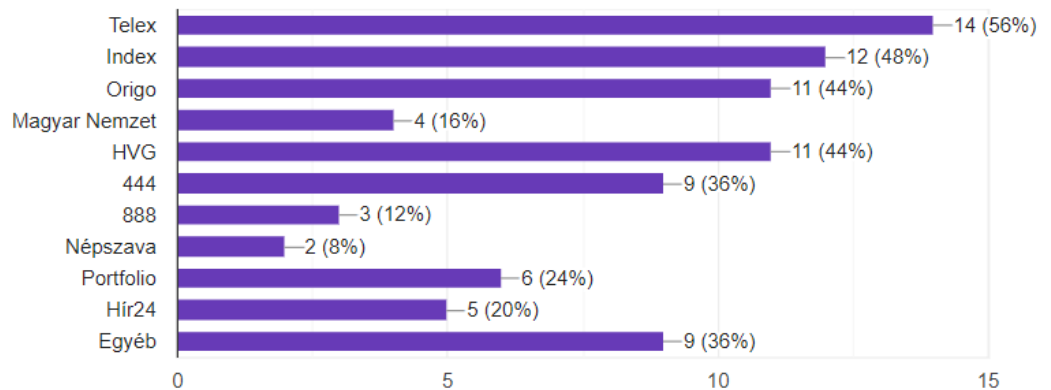
Forrás: saját szerkesztés.

13. ábra: Google felmérés 13. kérdés: *Ön melyik típusú médiából szokott tájékozódni a migrációs hullámról?*

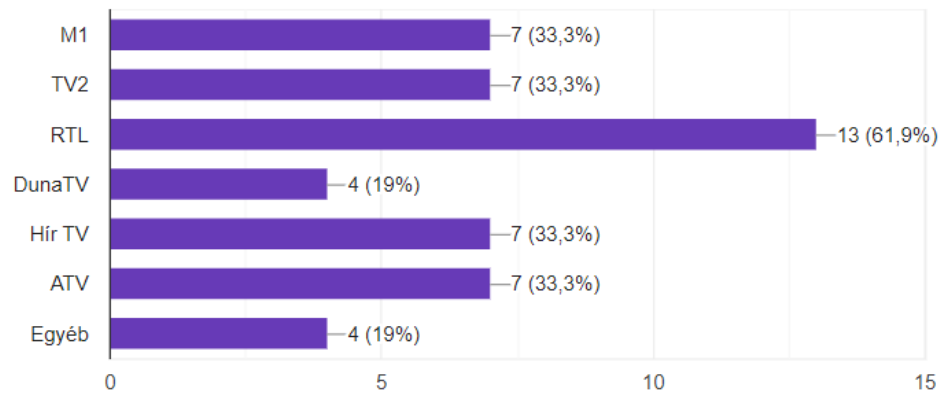
Forrás: saját szerkesztés.

14. ábra: Google felmérés 14. kérdés: *Ön melyik sajtóorgánumból tájékozódik a migrációs hullámról?*

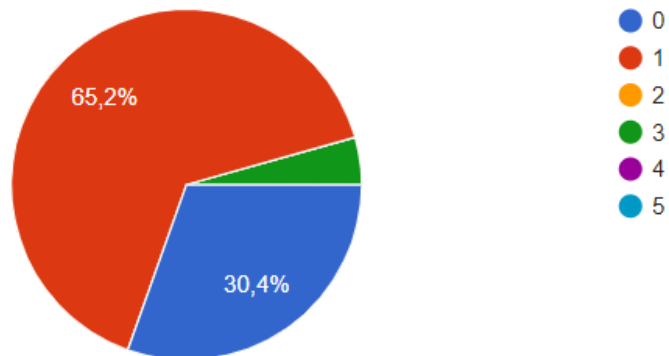
Forrás: saját szerkesztés.

15. ábra: Google felmérés 15. kérdés: *Amennyiben Ön néz TV-t, melyik csatornán szokott tájékozódni a migrációs hullámról?*

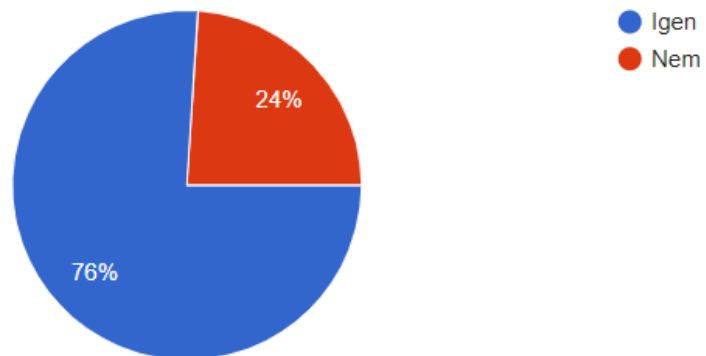
Forrás: saját szerkesztés.

16. ábra: Google felmérés 16. kérdés: *Átlagosan napi hány órát töltött a migrációs hullámot érintő hírek olvasásával vagy nézésével, esetleg hallgatásával?*

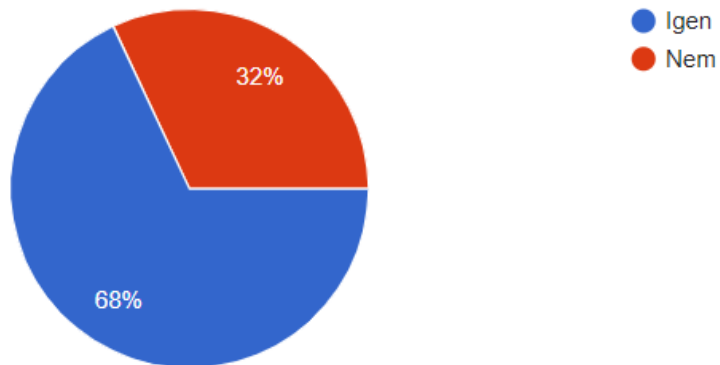
Forrás: saját szerkesztés.

17. ábra: Google felmérés 17. kérdés: *Ön szerint újabb hullámról beszélhetünk a kialakult ukrán-országi konfliktus miatt?*

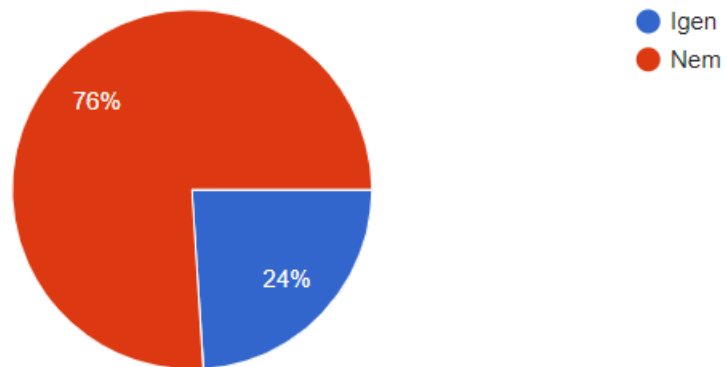
Forrás: saját szerkesztés.

18. ábra: Google felmérés 18. kérdés: *Ön szerint veszélyt jelent Magyarországra, amennyiben hazánk fegyvert szállítana Ukrajnába?*

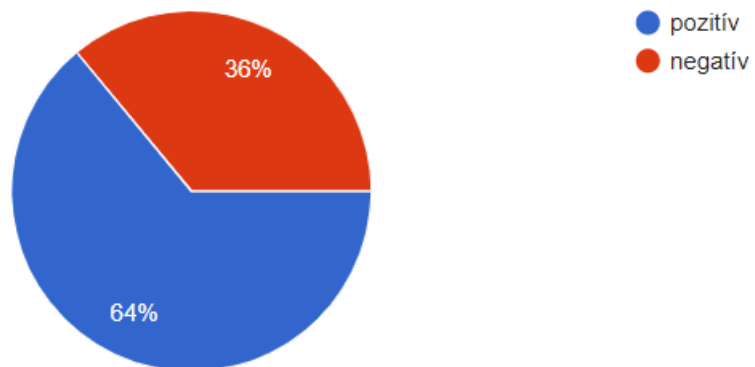
Forrás: saját szerkesztés.

19. ábra: Google felmérés 19. kérdés: *Ön szerint elfogadható e a kvóta rendszer Magyarország számára?*

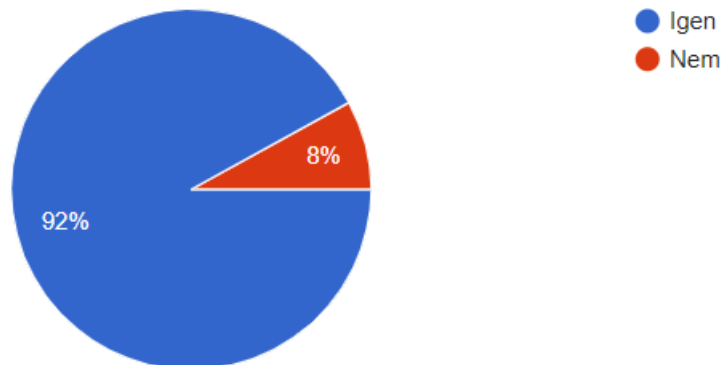
Forrás: saját szerkesztés.

20. ábra: Google felmérés 20. kérdés: *Ön szerint pozitív vagy negatív szerepe van a civilszervezeteknek a migrációs hullám kezelésében?*

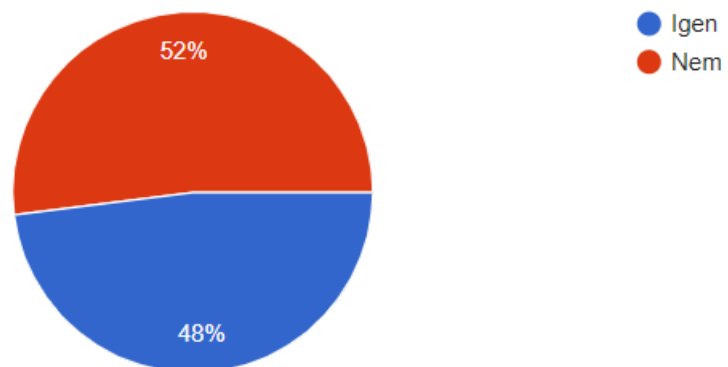
Forrás: saját szerkesztés.

21. ábra: Google felmérés 21. kérdés: *Ön szerint hasznos volt a hazánkat védő kerítés építése a határra?*

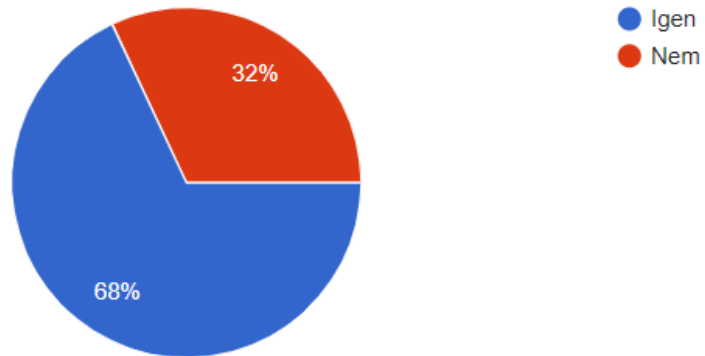
Forrás: saját szerkesztés.

22. ábra: Google felmérés 22. kérdés: *Ön mit gondol? Jogos volt a jogállamisági per indítása hazánk ellen?*

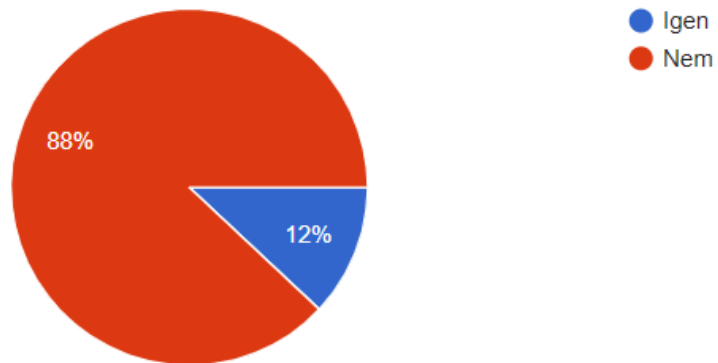
Forrás: saját szerkesztés.

23. ábra: Google felmérés 23. kérdés: *Ön mit gondol? Összefüggésbe hozható e a jogállamisági per a magyar kormány migrációs politikájával?*

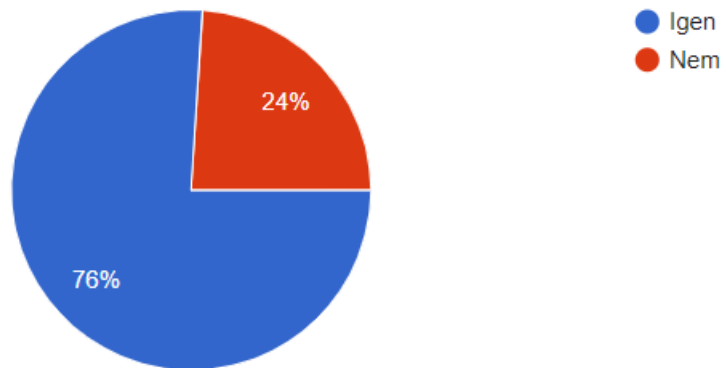
Forrás: saját szerkesztés.

24. ábra: Google felmérés 24. kérdés: *Ön mit gondol? Vége lesz belátható időn belül a migrációs hullámnak?*

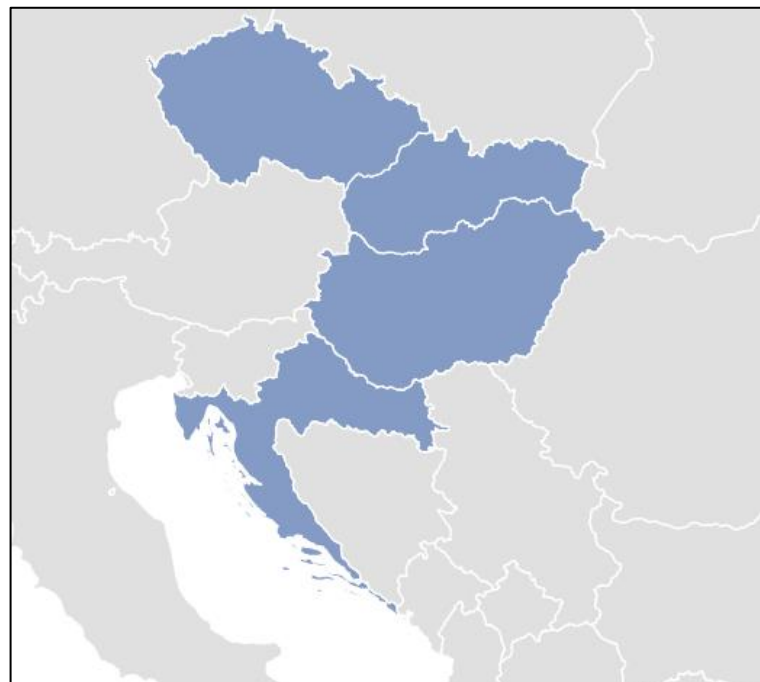
Forrás: saját szerkesztés.

25. ábra: Google felmérés 25. kérdés: *Ön mit gondol? Vajon lehetséges e elkerülni egy harmadik világháborút?*

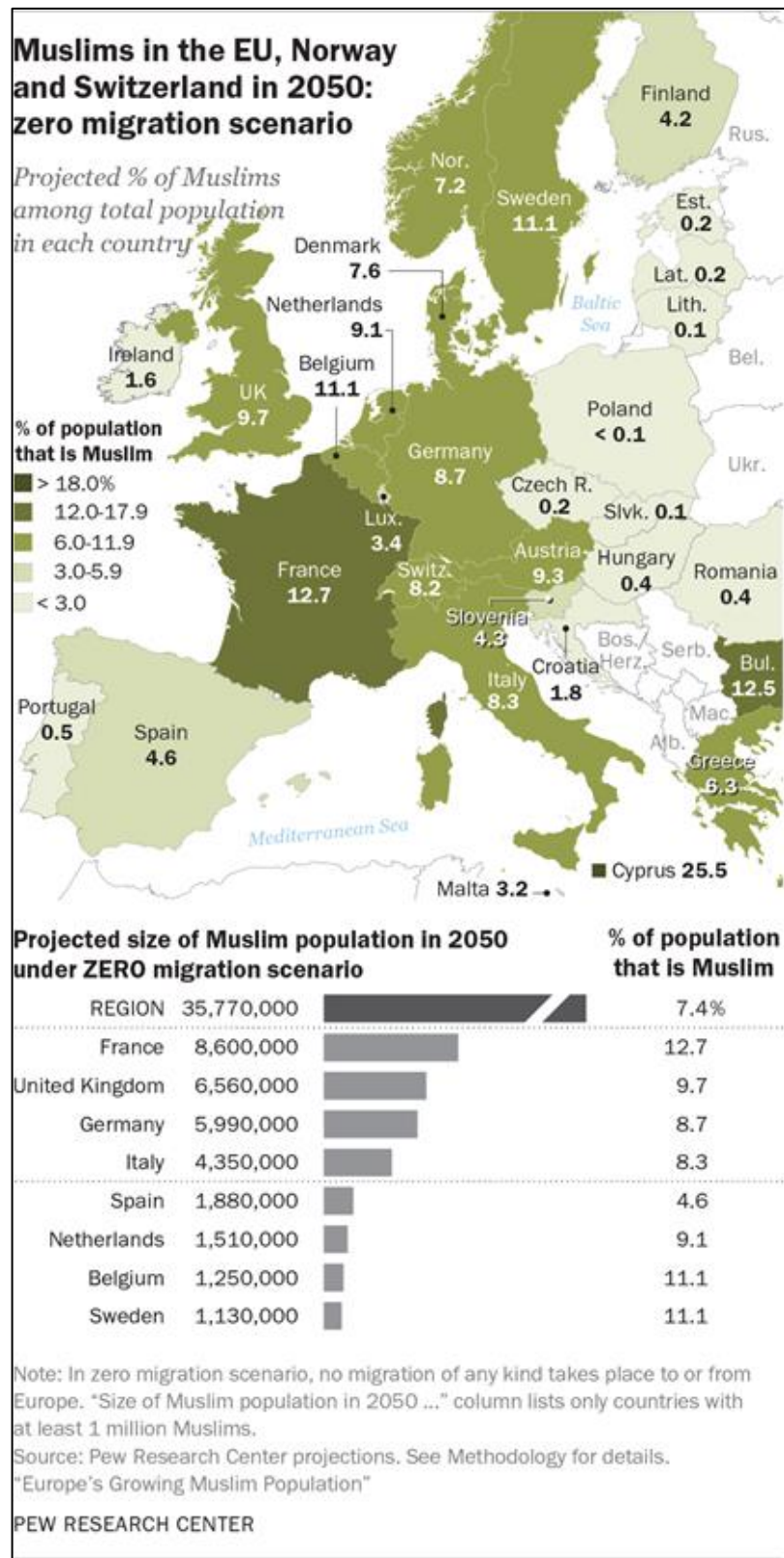
Forrás: saját szerkesztés.

26. ábra: Career Path projekt megvizsgált 4 országa

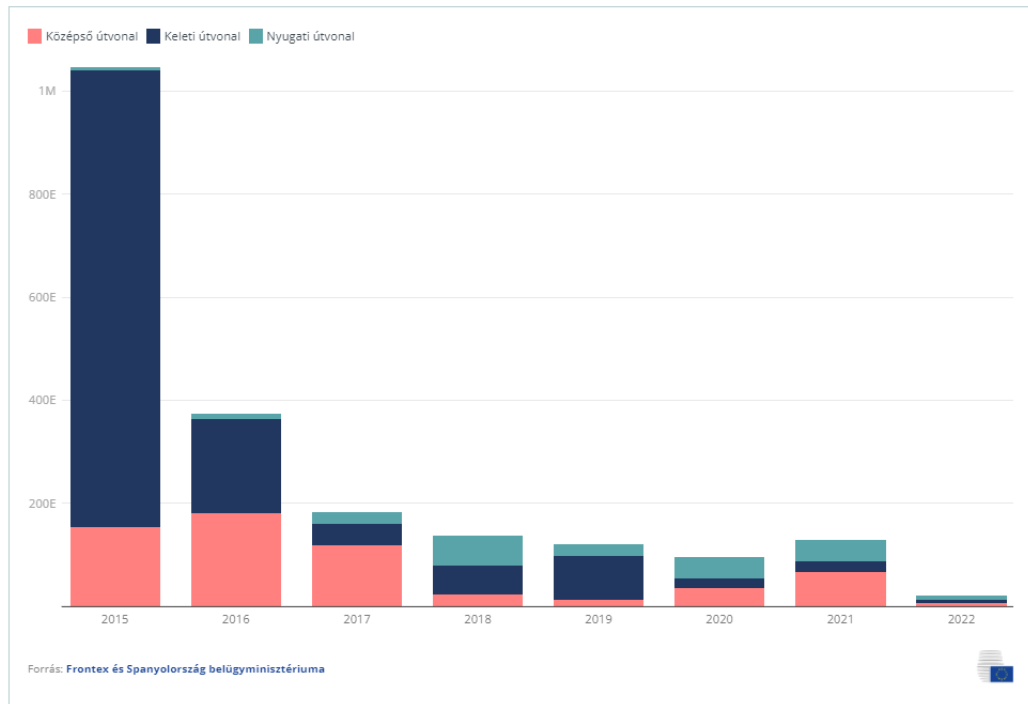
Forrás: saját szerkesztés.

27. ábra: Muszlim lakosság aránya Európában

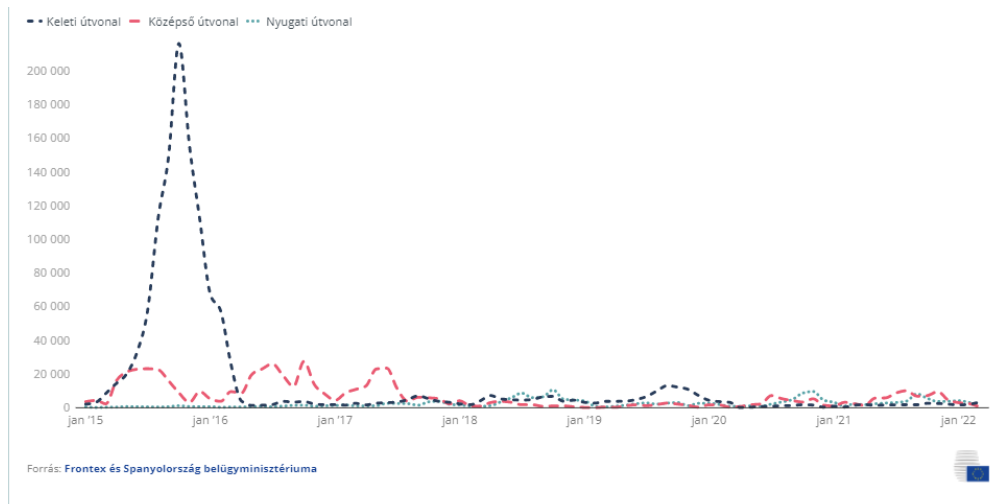
Forrás: <https://www.pewresearch.org/religion/2017/11/29/europes-growing-muslim-population/>, letöltés dátuma: 2022.03.20.

28. ábra: Irreguláris bevándorlók éves bontásában (2015–2022)

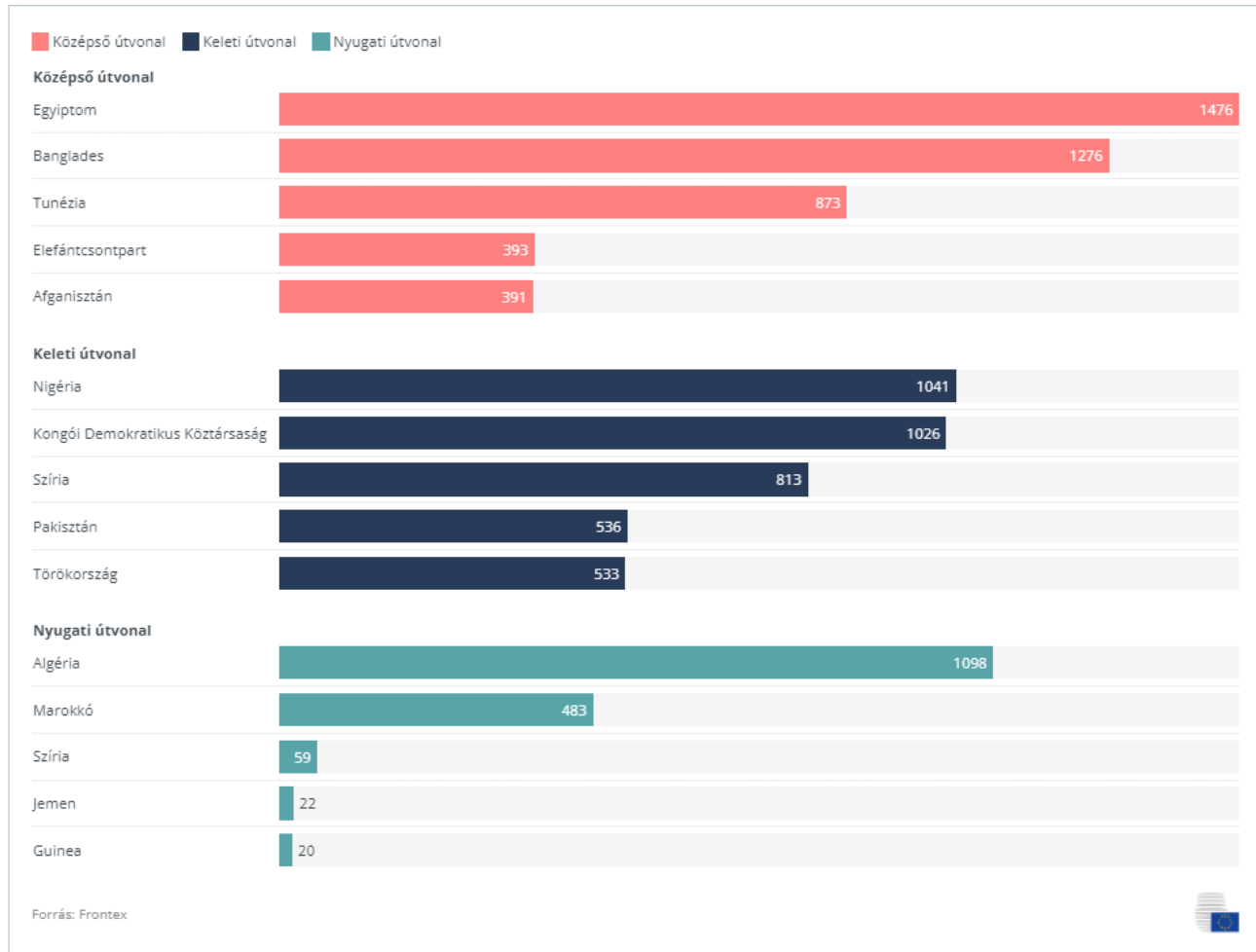
Forrás: <https://www.consilium.europa.eu/hu/infographics/migration-flows/>, letöltés dátuma: 2022.04.01.

29. ábra: Irreguláris migránsok havi bontásában (2015–2022)

Forrás: <https://www.consilium.europa.eu/hu/infographics/migration-flows/>, letöltés dátuma: 2022.04.01.

30. ábra: Leggyakoribb származási országok útvonalanként (2022)

Forrás: <https://www.consilium.europa.eu/hu/infographics/migration-flows/>, letöltés dátuma: 2022.04.01.

IV. BEVEZETÉS

4.1. A témaválasztás indoklása

Engedjék meg, hogy mindenekelőtt röviden bemutatkozzam. A Budapesti Gazdasági Egyetem Külkereskedelmi karán, Nemzetközi Gazdálkodás szakon, gazdaság diplomácia szakirányon 2020-ban alapképzéses diplomát, közgazdász képesítést szereztem. Bevallom az egyetem megkezdésekor még nem voltak kiforrott elképzeléseim a jövőbeli érdeklődési körömmel kapcsolatban, csak azt tudtam, hogy alapvetően a gazdaság és a diplomácia is érdekel. A szakmai gyakorlatomat a Külgazdasági és Külügyminisztérium Protokoll majd az Exportfejlesztési Koordinációs Főosztályán töltöttem. Minisztériumi időm alatt készítettem el az alapképzéses szakdolgozatomat is, amely témája a *Budapesti Víz Világtalálkozó 2019* volt. A minisztériumban szerzett tapasztalataim rávilágítottak arra, hogy a továbbtanulásom csakis a nemzetközi tanulmányok és a gazdaság körül mozoghat. Ennek következményeként kezdtem el a mester diplomámat, szintén a Budapesti Gazdasági Egyetem Külkereskedelmi karán, Nemzetközi Tanulmányok szakon. Tekintettel arra, hogy a főnökeim a szakmai gyakorlatom ideje alatt töltött munkámmal elégedettek voltak, így visszahívtak főállásba a minisztériumba. Ez a felkérés számomra nagy megtiszteltetést jelentett. Ezért párhuzamosan a továbbtanulásommal, 2020 áprilisában főállásban kezdtem dolgozni a minisztérium Exportfejlesztési Koordinációs Főosztályán, mint külgazdasági kormánytanácsos.

A rövid bevezető után áttérnék a szakdolgozatomra. A szakdolgozatom kutatási témája, mint ahogy az a címéből is kiderül, *a Migrációs hullám hatásai az Európai Unióra*.

Úgy gondolom, hogy korunk egyik legégetőbb problémája, a migrációs hullám, amely kihatással bír szűkebb értelemben Európára, tágabb értelemben az egész világra. A dolgozatomban az Európát érintő menekültáradatról és annak az Európai Unióra gyakorolt hatásairól beszélek, illetve arról, hogy az Európai Unió, hogyan kezelte ezt a humanitárius kérdést. Kitérek arra is, hogy mit nevezünk népvándorlásnak. Megvizsgálom, hogy mi indította el az egész folyamatot, milyen erők és érdekek álltak, állhattak e mögött, illetve, szóba kerül az Arab tavasz is. Szakdolgozatom aktuálpolitikai vetületet is hordoz, mivel megvizsgálom az orosz ukrán háború következtében kialakult humanitárius helyzetet, amely napjainkban komoly nehézségek elé állítja a nemzetközösséget. Végül, de nem utolsó sorban, a civilszervezetek jelentős szerepvállalásáról is fogok beszélni.

4.2. Hipotézisek

Hipotézisnek nevezzük az alábbi fogalmat: „egy olyan előzetes feltevés, egy feltételes állítás, amelyet meg lehet cáfolni, illetve be lehet bizonyítani. Statisztikai vizsgálatokkal kell bizonyítani, hogy egy hipotézis igaz-e vagy sem.”³

A szakdolgozatom során a következő 3 hipotézist feltételeztem, melyeket az online létrehozott, kérdőíves felmérésemre érkezett válaszok alapján tudtam alátámasztani, vagy megcáfolni.:

- Vajon lehetséges-e elkerülni egy harmadik világháborút?

Érdekesség, hogy ez a kérdés a kialakult orosz-ukrán háborús helyzet miatt lett kettős értelmű. Ezt a hipotézist viszont még azok előtt az események előtt választottam, mielőtt kirobbant volna az orosz ukrán háború. A szakdolgozatom fő témája ugyan csak *a Migrációs hullám hatásai az Európai Unióra* témára szorítkozik, azonban nem elhanyagolható az aktuálpolitikai vetülete sem. Így helyet kapott a dolgozatomban – egy fejezet erejéig – a legújabb európai humanitárius válság is. A háború részletes elemzése és annak kiváltó okai azonban nem ezen dolgozat témáját képezik. A felvetett hipotézis annak a kérdésnek próbál utánajárni, hogy egy esetleges harmadik világháborúnak kiváltó oka lehet-e a migrációs hullám. A feltett hipotézisem szerint nem lehetséges. A kutatási eredmények tükrében az látható, (lsd. Ábrák Jegyzéke: 25. ábra), hogy a megkérdezettek 76% -a szerint elkerülhető lehet egy harmadik világháború. Ez a szám azt mutatja, hogy a megkérdezettek roppant bizakodóak, optimisták a jövővel kapcsolatban, és úgy gondolják, hogy nem lesz 3. világháború, ennek okán ezt a hipotézist elfogadhatjuk.

Nézzük a 2. számú hipotézist:

- Képes lesz-e az Unió jól kezelni a migrációs kérdést?

Tekintettel arra a tényre, hogy a tagállamok vezetői azonnal próbáltak megoldást találni a 2015-ben kialakult problémára, illetve kidolgoztak egy úgynevezett Európai Migrációs Stratégiát, a hipotézisem szerint igen. Figyelembe véve a felmérésemet (lsd. Ábrák Jegyzéke: 9. ábra) a megkérdezettek 72%-a szerint ellenben nem kezeli jól az Európai Unió a migrációs hullámot. Mindössze 28% véleménye alapján jó a politikája az EU-nak a humanitárius válság rendezésében, tehát ez a hipotézisem megdőlt.

³ Forrás: <https://spssabc.hu/kutatasmodszerteran/hipotezis-jelentesese-es-tipusai-a-kutatasmodszerteranban/>, letöltés dátuma: 2022. 04. 06.

Hogyan alakul a 3. hipotézisre a válasz:

- Fenntartható lesz-e egy multikulturális rendszer, vagy ez az Európai Unió végét jelenti?
A hipotézisem szerint igen. A hipotézisemet az Európai Unió Chartájában foglaltakra alapoztam, mely szerint a tolerancia és az egymás kölcsönös elfogadása elvitathatatlan közös érték, amelyet a nemzetközösség támaszt a tagállamai felé. Ez azt implikálja, hogy egy multikulturális rendszer csak akkor fenntartható, hogyha, minden téren, pl. a vallási tolerancia területén is, minden Európai Uniós tagállamot kötelez annak betartására. Ám a felmérésem eredményéből (lsd. Ábrák Jegyzéke: 11. ábra) jól látható az, hogy a megkérdezettek 68%-a szerint nem fenntartható ez a rendszer. Ebben szkeptikusak a válaszadók, ezért ez a hipotézisem is megdőlt.

4.3. Kutatási módszerek és eredmények

Primer kutatási módszerként egy reprezentatív felmérést végeztem, úgynevezett kvantitatív módszert vettem alapul, amelyben a megkérdezettek egy a Google segítségével létrehozott anonim felmérésen keresztül adták meg válaszaikat. Rávilágítottak olyan tényekre, amelyek nem csak a hipotézisemben felvetett témákra szorítkoztak, hanem egyéb fontos, a szakdolgozatomat érintő kérdésekre is választ adtak.

Mindenekelőtt szeretném tisztázni, hogy mit nevezünk kvantitatív megközelítésnek: A kvantitatív megközelítés alapja a számszerűsítés. Ez alatt azt értjük, hogy az emberi tulajdonságok egyes megnyilvánulásai pontos és mérhető adatokkal, egyszerűen meghatározhatóak. Ezzel az eljárással könnyen bemutatható a kutatási hipotézis, és annak feltevési alapja, valamint háttere, tekintettel arra, hogy a kapott adatok segítségével a válaszokat meghatározott szabályszerűségek mentén lehet csoportosítani. A kvantitatív módszerrel a kutatás legalapvetőbb kérdéseire kaphatunk választ (például: a mennyi?, hányan?, hány százalékban? kérdésekre), a mért adatokat ezért mennyiségi paramétereknek is nevezik. Leggyakoribb fajtájaként a kérdőíves kutatást tartják számon.⁴

Dolgozatom során határozott céloom volt, megoldást találni a hipotéziseimben felvetett problémákra, a tudományos tények figyelembevételével, a kérdőíves felmérés eredményeinek feldolgozásával, illetve politikai állásfoglalás és pártállás figyelembevétele nélkül. A részletes

⁴ Forrás: <https://mersz.hu/blog/kutatasi-modszerek/>, letöltés dátuma: 2022. 03.06.

kimutatásokról, a kérdésekről, illetve a felmérés eredményeiről az alábbiakban fogok bővebben beszámolni.

Az első kérdés az Ábrák Jegyzékében található: 1. ábrán láthatjuk, amely így hangzott:

- *Ön hallott a migrációs hullámról?*

A megkérdezettek egyöntetűen (100%) azt állították, hogy igen. Úgy vélem ez egyértelműen bizonyítja, hogy a migrációs kihívás bekerült a köztudatba.

A második kérdés az Ábrák Jegyzékében található: 2. ábrán láthatjuk, amely így hangzott:

- *Önt foglalkoztatja a migrációs hullám kérdése?*

Itt a megkérdezettek 89%-a jelezte vissza, hogy igen foglalkoztatja. Ez a szám azért érdekes mert azt mutatja, hogy a jelentős többséget érdekli a téma. Mindössze a válaszadók 12%-át nem érdekelte.

A harmadik kérdés az Ábrák Jegyzékében található 3. ábrán láthatjuk, amely így hangzott:

- *Önt érték atrocitások Magyarországon a migrációs hullám miatt?*

A megkérdezettek itt is egyöntetűen válaszoltak, nemmel. Talán azzal magyarázható a többségi válaszok eredménye, hogy a válaszadók bíznak a regnáló kormány migrációs politikájában és ennek a jótékony hatását 'érik', vagyis mint a válaszból is kiderül 'nem érik', tehát nem érte őket atrocitás.

A negyedik kérdés az Ábrák Jegyzékében található 4. ábrán láthatjuk, amely így hangzott:

- *Önt külföldön (az Európai Unió térségében) töltött ideje alatt érték-e atrocitások a migrációs hullám hatásaként?*

A válaszadók 92%-át nem érte, pusztán 8%-a jelezte, hogy érték már atrocitások külföldön (az Európai Unió térségében) töltött ideje alatt. Érdekes ez az eredmény, mert nem számottevő a 8%, azonban számomra maga a tény, hogy előfordult egyáltalán valakivel inzultus az szomorú. Mindazonáltal megemlíteném, hogyha összevetjük az előző kérdéssel ezt a kérdést, akkor látható, hogy bizonyítottan hatása van a kormány migrációs politikájának az eredményre.

Az ötödik kérdés az Ábrák Jegyzékében található 5. ábrán láthatjuk, amely így hangzott:

- *Ön mennyire foglalkozott a migrációs hullám kérdésével 2015-ben?*

Ahogy a diagram is mutatja, a megkérdezettek jelentős részét, mintegy 44%-át foglalkoztatta, érdekelte 2015-ben a kérdés. 20%-át az átlagosnál jobban, míg szintén 20%-át egyáltalán nem. (Ez utóbbi eredmény meglepő). 8%-át a megkérdezetteknek nagyon, illetve szintén 8%-át kicsit érdekelte a téma 2015-ben.

A hatodik kérdés az Ábrák Jegyzékében található 6. ábrán láthatjuk, amely így hangzott:

- *Ön mennyire foglalkozik a migrációs hullám kérdésével ma?*

A megkérdezettek jelentős részét, mintegy 48%-át a mai napig érdekli a téma. Ha ezt összevetjük az előző kérdéssel azt láthatjuk, hogy az érdeklődők száma 4%-kal növekedett a 2015-ös szinthez képest. 16%-át kicsit érdekli, illetve 16%-át nagyon érdekli a megkérdezetteknek a téma. Érdekes az is, hogy egyrészt megint van 2 egyforma értékünk, másrészt megnőtt 2015-höz képest a „kicsit”, illetve a „nagyon” érdeklődők száma, amíg az átlagos érdeklődés visszaesett 16%-ra. Azok száma, akik nem mutatnak egyáltalán érdeklődést a téma iránt, pedig visszaesett 8%-ra a 20%-ról. Elmondhatjuk, hogy a számok önmagukért beszélnek és nagyobb az érdeklődés a migrációs téma iránt napjainkban mint 2015-ben. Feltételezem ennek egyik oka a kialakult orosz ukrán konfliktus is lehet, amely napjainkban komoly kihívás elé állítja a világot, ezzel egy újabb humanitárius válságot előidézve.

A hetedik kérdés az Ábrák Jegyzékében található 7. ábrán láthatjuk, amely így hangzott:

- *Ön szerint valós probléma a migrációs hullám?*

A megkérdezettek 88%-a szerint igen, és alig 12% szerint nem. Ez az eredmény is azt mutatja, hogy az emberek még mindig félnek a migrációs áradattól.

A nyolcadik kérdés az Ábrák Jegyzékében található 8. ábrán láthatjuk, amely így hangzott:

- *Ön szerint csak szíriai menekültek érkeztek az Európai Unió térségébe?*

Erre a kérdésre a válaszadók egyöntetűen azt reagálták, hogy 'nem'. Ebből az következik, hogy a megkérdezettek úgy vélik más nemzetiségű menekültek is belépnek az Európai Unió térségébe.

A kilencedik kérdés az Ábrák Jegyzékében található 9. ábrán láthatjuk, amely így hangzott:

- *Ön mit gondol? Az Európai Unió jól kezeli a migrációs kérdést?*

Ez a kérdés a szakdolgozatom egyik hipotézisét is képezi. Mint ahogy azt a hipotézisekkel foglalkozó részben is leírtam, a megkérdezettek 72% szerint nem kezeli jól az Európai Unió a migrációs hullámot. 28% szerint viszont igen. Ezek a számok azért meglepőek számomra (főleg az utóbbi), mert mint tudjuk a tagállamok vezetői azonnal próbáltak megoldást találni 2015-ben a krízisre és kidolgoztak egy úgynevezett Európai Migrációs Stratégiát, amely segítségével próbálták kezelni a kialakult migrációs kérdést. A megkérdezettek többségének véleménye szerint ez nem igazán sikerült nekik.

A tízedik kérdés az Ábrák Jegyzékében található 10. ábrán láthatjuk, amely így hangzott:

- *Ön mit gondol? A magyar kormány jól kezeli a migrációs kérdést?*

Nagyon érdekes eredmény született erre a kérdésre, mivel a megkérdezettek 64%-a szerint 'igen' jól kezeli a magyar kormány a migrációs kérdést. 36% viszont úgy gondolta, hogy nem. Az előző kérdéssel összevetve azt látjuk, hogy itt pont fordítva vannak a százalékok megoszlásai. Ha megvizsgáljuk közelebbről a kérdésre kapott eredményt, akkor azt tapasztaljuk, hogy a válaszadók többsége jónak értékeli a kormány migrációs politikáját, de nem annyira jónak, mint amilyen rossznak értékeli az előző kérdésben az Európai Unió migrációs hullám kezelését.

A tizenegyedik kérdés az Ábrák Jegyzékében található 11. ábrán láthatjuk, amely így hangzott:

- *Ön mit gondol? Fenntartható lesz- e egy multikulturális rendszer?*

Elérkeztünk a második hipotézisemhez. Mint azt már leírtam a korábbi fejezetben, az én feltevésem szerint a válasz 'igen' lenne, tekintettel arra, hogy az Európai Unió Chartájában foglaltakra alapoztam a hipotézisem. Ennek értelmében a tolerancia és az egymás kölcsönös elfogadása elvitathatatlan közös érték, amelyet a nemzetközösség támaszt a tagállamai felé. Ebből viszont az következik, hogy egy multikulturális

rendszer fenntartható lehetne, tekintettel arra, hogy minden nemű „elfogadás”-ra az összes Európai Unió tagállamot köteleznek. Azonban a megkérdezettek 68%-a szerint mégsem lehet fenntartható ez a rendszer és mindössze 32% százalékuk vélte úgy, hogy igen.

A következő néhány kérdésem – mint egyfajta kitekintés a témából – a megkérdezettek médiaszokásainak megismerését célozta meg. Olyan főbb kérdésekre kerestem a választ, hogy ki milyen módon, hol szokott tájékozódni a hírekről, kiváltképpen a migrációs hullámról.

A tizenkettedik kérdés az Ábrák Jegyzékében található 12. ábrán láthatjuk, amely így hangzott:

- *Ön online vagy offline módon tájékozódik a migrációs hullámról?*

Erre a válaszadók egyöntetűen (100%-ban) azt válaszolták, hogy 'online' módon szoktak értesülni a migrációs hullámról. Ez azért lepett meg, mert a válaszadók között, feltételezésem szerint, eltérő korosztályok szerepeltek, akik közül az esetlegesen idősebb megkérdezettek inkább a papír alapú, kézzel írott újságok alapján, vagy a tv útján tájékozódnak. Meglepetésemre ez a feltételezésem nem felelt meg a valóságnak.

A tizenharmadik kérdés az Ábrák Jegyzékében található 13. ábrán láthatjuk, amely így hangzott:

- *Ön melyik típusú médiából szokott tájékozódni a migrációs hullámról?*

Itt nagyon vegyes képet kaptam, mivel 76%-a a megkérdezetteknek internetről, 56%-a TV-ből, 16%-a az újságból, 40%-a a rádióból szokott értesülni a migrációs hullámról. Azt láthatjuk, hogy erős többségben van az internetről tájékozódók köre, illetve második helyet foglal el a TV-ből tájékozódóké. Ez szöges ellentétben áll az előző kérdésben feltett online kontra offline kérdéskörrel. Másik érdekessége a felmérésnek, hogy a rádiót hallgatók a 3. helyen állnak, megelőzve az újságot olvasókat. Elmondhatjuk tehát, hogy határozottan digitalizálódik a világunk, ami így egy fenntarthatóbb jövő felé mutat. Ellenben ennek a témának a boncolgatása nem ezen szakdolgozat feladatát.

A tizennegyedik kérdés az Ábrák Jegyzékében található 14. ábrán láthatjuk, amely így hangzott:

- *Ön melyik sajtóorgánumból tájékozódik a migrációs hullámról?*

Ennél a kérdésnél is, csak úgy, mint az előzőnél, el lehet mondani, hogy az eredmény szintén vegyes képet mutat. A válaszadók jellemzően a Telexből (56%) tájékozódnak. Második helyet foglalta el az Index (48%), majd harmadik helyen a HVG (44%) helyezkedett el, holtversenyben az Origo -val (44%). Negyedik helyen a 444 (36%) valamint az egyéb sajtó orgánumok (44%) -ot képviseltek. A Portfolio 24%-kal, a Hír24 20%-kal, a Magyar Nemzet 16%-kal, a 888 12%-kal, a Népszava pedig 8%-kal a végére szorultak a megkérdezettek érdeklődési köre alapján.

A tizenötödik kérdés az Ábrák Jegyzékében található 15. ábrán láthatjuk, amely így hangzott:

- *Amennyiben Ön néz TV-t, melyik csatornán szokott tájékozódni a migrációs hullámról?*

A legnézettebb csatorna a megkérdezettek körében az RTL volt 61,9%-kal. A második helyen az M1, a TV2, a Hír TV, valamint az ATV helyezkedett el egyenként 33,3%-kal. Harmadik helyen a Duna TV és Egyéb adók álltak 19%-kal.

Érdekesség és a fenti eredményt támasztja alá a következő tény, hogy a Digitális Hungary március 1-i közleményében az állt, hogy a 8. héten, főműsor időben, az RTL Klub csatornaszinten is megelőzte a főbb versenytársát. (RTL Klub 14,5 SHR%, TV2 12,9 SHR%). A heti toplistán 10-ből 8 programot az RTL Klub sugározta!⁵

A tizenhatodik kérdés az Ábrák Jegyzékében található 16. ábrán láthatjuk, amely így hangzott:

- *Átlagosan napi hány órát töltött a migrációs hullámot érintő hírek olvasásával vagy nézésével esetleg hallgatásával?*

A megkérdezettek túlnyomó része, mintegy 65,2%-a, átlagosan napi 1 órát töltött a migrációs hullám tartalmú hírek olvasásával. A következő csoport, mintegy 30,4%, azon válaszadók száma, akik 0 órát, azaz egyáltalán nem foglalkoztak migrációs tartalmú hírek olvasásával. Végül a megkérdezettek 4,3%-a volt, akik naponta átlagosan 3 órát töltöttek migrációs hullám tartalmú hírek olvasásával.

⁵ Forrás: <https://www.digitalhungary.hu/media/A-8-heten-az-RTL-Klub-Hiradoja-volt-a-legnezettebb-televizios-hirforras/15303/>, letöltés dátuma: 2022. 03.10.

A következőkben a napjainkban legaktuálisabb téma az orosz-ukrán konfliktushoz kapcsolódó kérdésekről lesz szó.

A tizenhetedik kérdés az Ábrák Jegyzékében található 17. ábrán láthatjuk, amely így hangzott:

- *Ön szerint újabb migrációs hullámról beszélhetünk a kialakult ukrán-orosz konfliktus miatt?*

A megkérdezettek 76%-a szerint 'igen', és mindösszesen 24% szerint 'nem' beszélhetünk újabb migrációs hullámról. Egyértelmű többségben vannak azok, akik úgy vélik egy újabb humanitárius válság helyzettel nézünk szembe.

A tizennyolcadik kérdés az Ábrák Jegyzékében található 18. ábrán láthatjuk, amely úgy hangzott:

- *Ön szerint veszélyt jelent Magyarországra, amennyiben hazánk fegyvert szállítana Ukrajnába?*

A válaszadók 68%-a szerint 'igen', 32%-a szerint 'nem' jelentene veszélyt Magyarországra nézve, ha hazánk fegyvert szállítana Ukrajnába. Az előző kérdéssel együtt kezelve a válaszokat leszűrhető, hogy a megkérdezettek valós kockázatnak tartják a szomszédunkban zajló háborút és félnék attól, hogy az esetlegesen magasabb szintre eszkalálódva, kialakíthatja a NATO – Oroszország konfliktust. Ezt elkerülendő nem támogatják, hogy bármilyen módon is beavatkozzunk a háborús helyzetbe. Válaszaik alapján látható, hogy egyfajta beavatkozási formának tekintik a fegyverek szállítását is. Alapvető emberi tényező a nyugalom utáni vágy és a békére való törekvés.

A tizenkilencedik kérdés az Ábrák Jegyzékében található 19. ábrán láthatjuk, amely így hangzott:

- *Ön szerint elfogadható lenne-e a kvóta rendszer Magyarország számára?*

A megkérdezettek 76%-a szerint 'nem', míg a 24%-a szerint 'igen', elfogadható lenne. A kérdés eredményéből arra kell, hogy következtessünk, hogy túlnyomó többségben

nem szeretnék a válaszadók a kvótarendszert, azaz nem támogatják, hogy kötelező jelleggel Magyarországnak is be kelljen fogadnia adott létszámú migránst az országba. Ez a kérdés a 2015-ös migráns hullám kirobbanása óta fennálló probléma és állandó vitatéma a magyar kormány és az Európai Unió között.

A huszadik kérdés az Ábrák Jegyzékében található 20. ábrán láthatjuk, amely így hangzott:

- *Ön szerint pozitív vagy negatív szerepe van a civilszervezeteknek a migrációs hullám kezelésében?*

A válaszadók közül 64% vélte 'pozitív'-nak, míg 36%-a szerint 'negatív' szerepe van a civilszervezetnek a migrációs hullám kezelésében. A civilszervezetek tevékenységéről a későbbiekben még részletesebben fogok írni.

A huszonegyedik kérdés az Ábrák Jegyzékében található 21. ábrán láthatjuk, amely így hangzott:

- *Ön szerint hasznos volt a hazánkat védő kerítés építése a határra?*

Ez a kérdés ismét egy olyan témát hozott fel, amelyben szinte egyöntetűen azonos véleményen voltak a válaszadók. Mintegy 92%-a a megkérdezetteknek azt válaszolta, hogy 'igen' hasznos volt a kerítés, amely hazánkat védi az illegális bevándorlótól. Alig 8%-uk szerint 'nem' volt hasznos a köztudatban csak 'kerítésnek' emlegetett határvédelmi rendszer.

A huszonkettedik kérdés az Ábrák Jegyzékében található 22. ábrán láthatjuk, amely így hangzott:

- *Ön mit gondol? Jogos volt a jogállamisági per indítása hazánk ellen?*

Ennél a kérdésnél nagyon szoros eredmény született.

Nem szeretnék mélyreható következtéseket levonni, sőt hangsúlyozom nem is tisztem, azonban minden pártállástól függetlenül elmondható a felmérés eredménye alapján, hogy a médiumok nagy hatással bírnak az emberekre és bárkit hamar elvihetnek tévútra. A bizonytalanokat könnyen eltántoríthatják a szabad véleményük

megformálásától. Számszerűsítve az eredményt, 52% szerint 'nem' volt jogos, míg 48% szerint 'igen' jogos volt a jogállamisági per indítása hazánk ellen.

A huszonharmadik kérdés az Ábrák Jegyzékében található 23. ábrán láthatjuk, amely így hangzott:

- *Ön mit gondol? Összefüggésbe hozható-e a jogállamisági per a magyar kormány migrációs politikájával?*

A válaszadók 68%-a szerint 'igen', míg a megkérdezettek 32%-a szerint 'nem' lehet összefüggésbe hozni a jogállamisági pert a magyar kormány migrációs politikájával. Az előző kérdéssel összevetve meglepő a válasz, mivel a kérdések is összefüggenek, így hasonló %-os megoszlást vártam volna a két kérdésre.

A huszonnegyedik kérdés az Ábrák Jegyzékében található 24. ábrán láthatjuk, amely így hangzott:

- *Ön mit gondol? Vége lesz belátható időn belül a migrációs hullámnak?*

Az eredményből egyértelműen az következik, hogy a válaszadók ebben a kérdésben szkeptikusak. A megkérdezettek mintegy 88%-a szerint 'nem' lesz vége belátható időn belül a migrációs hullámnak. Csupán 12% válaszolta azt, hogy 'igen' vége lesz belátható időn belül a humanitárius hullámnak.

A huszonötödik kérdés az Ábrák Jegyzékében található 25. ábrán láthatjuk, amely így hangzott:

- *Ön mit gondol? Vajon lehetséges-e elkerülni egy harmadik világháborút?*

Ennél a kérdésnél elérkeztünk a harmadik hipotézisem témájához. Úgy gondolom egyértelmű a válasz. A megkérdezettek háromnegyede, mintegy 76%-a szerint 'igen' elkerülhető lesz a harmadik világháború. Csupán egynegyede, mintegy 24%- a szerint 'nem' lehet elkerülni. Ez a fajta optimista szemlélet reméljük a valóságban is megmarad.

A továbbiakban térjünk át a szekunder kutatási módszerre. Először is szeretném a fogalmat tisztázni. Szekunder kutatási módszernek nevezzük az olyan információ gyűjtő módszert, amely során azon adatokat használjuk fel, amelyeket előzetesen egy másik probléma

megoldásához már összegyűjtöttek. A szekunder adatok összegyűjtése és elemzése segít meghatározni, pontosítani a kutatási problémát. A szekunder kutatást más szóval „íróasztal kutatásnak” (*angolul desk research*) is nevezzük, mivel az adatgyűjtést akár egy íróasztalnál ülve is el tudjuk végezni.⁶ Ezen kívül alapul vettem még az irodalomjegyzékben található szakirodalmakat és szakanyagokat is. Olyan gondolkodók értekezéseit a témából, akik segítségével teljes rálátást nyerhettem a kialakult krízisre.

V. MIT NEVEZÜNK NÉPVÁNDORLÁSNAK

Nézzük a fogalom meghatározását, majd nagyvonalakban tekintsük át a jelentősebb népmozgásokat a történelem során.

Népvándorlásnak azt az időbeni és térbeni folyamatot nevezzük, amikor több népcsoport elhagyja korábbi lakóhelyét és óriási távolságokat megtéve, új hazát keresnek maguknak. A népvándorlás oka több rétű lehet. Általában geopolitikai tényezők állnak a háttérben. Ezek olyan kiváltó okok lehetnek, mint például háborús helyzet kialakulása az adott térségben, pusztító járványok kitörése, éhínség, esetleg a víz hiánya, szárazság, ásványok és nyersanyagokban gazdag terület hiánya, vagy a klímaváltozás. További kiváltó okként tekinthetünk még a mérhetetlen szegénységre és a kilátástalan életkörülményekre (ezek az okok elsősorban napjainkban kerültek előtérbe). Ezek mind-mind olyan körülmények, amelyek arra sarkalják a migránsokat, hogy útra keljenek egy jobb haza reményében.⁷ Különbséget kell tennünk a menekült és a migráns fogalma között. A menekült általában fegyveres konfliktusok vagy valamiféle (pl. faji, politikai) üldözés miatt hagyják el szülőhazájukat. A befogadó ország akkor tekint valakire menekültként, ha az illető üldöztetése megalapozott, félelme jogos attól, hogy származása, vallása, állampolgársága, politikai meggyőződése vagy egy bizonyos társadalmi csoporthoz való tartozása miatt üldözik vagy üldözni fogják, esetleg az életére törnek. Az UNHCR felmérése szerint 2018 végén mintegy 25,9 millió menekültet számláltak a világon. Az Unióban egy kvalifikációs irányelv

⁶ Forrás: <https://marketingblogger.hu/szekunder-kutatas/#szekunder-kutatas-jelentese>, letöltés dátuma: 2022. 03. 15.

⁷ Forrás: Council of Europe: Migráció. <https://www.coe.int/hu/web/compass/migration>, letöltés dátuma: 2022.02.14.

rögzíti, hogy kik jogosultak nemzetközi védelemre. A menekülteket a nemzetközi jog, azon belül is az 1951. évi genfi egyezmény védi, a menekültügyi eljárást pedig a tagállamok a saját idegenrendészeti joguk és eljárásaik alapján folytatják le.

Másik fontos fogalom a menedékkérő fogalma. Menedékkérőkről azon személyek esetében beszélhetünk, akik menekülteknek mondják magukat, de a menekült jogállást még nem kapták meg. Jelenleg az a szabály van érvényben, hogy ezen személyeknek abban az uniós tagállamban kell védelmet kérniük, ahová először beléptek. Menekültstátuszt vagy más nemzetközi védelmi jogállást csak azután kaphatnak, ha az adott ország hatósága ezt megítélte nekik. Ebből következően a menedékkérők nem tekinthetők automatikusan menekülteknek. Az unió tagállamaiban, 2018-ban, közel 333 400 menedékkérő kapott védelmet.

Migránsoknak hívjuk azokat az embereket, akik nem közvetlen fenyegetés vagy üldözés elől menekülnek, hanem elsősorban a jobb életkörülményeket keresik, munkavállalás, tanulás vagy családdegyesítés céljából indulnak útnak hazájukból.

A migráció nem új-keletű tevékenység. Már évezredek óta zajló folyamat. Napjaink globalizálódott világában az emberek állandó mozgásban vannak. A migráció lebontja a kultúrák, etnikai csoportok és nyelvek között évszázadok alatt felállított falakat, hozzájárul a sokszínűséghez, a változatossághoz, a kultúra és a gazdaság élénkítéséhez, keveredéséhez. Ugyanakkor sokan ellenségesen kihívásként vagy egyenesen támadásként tekintenek a migrációra és ezáltal a migránsokra. Az emberi jogi intézményrendszer mindenki számára, így a migránsok számára is igyekszik biztosítani az emberi jogokat. Ez természetesen nem könnyű feladat, mivel a befogadó országokban a migránsok emberi jogai gyakran sérülnek.

A migráció tulajdonképpen nem más, mint az emberek folyamatos mozgása, vándorlása, országhatárokon át vagy akár azokon belül, bármilyen okokból kifolyólag. Magának a „migráns” szónak, mint fogalomnak a meghatározása már sokkal összetettebb feladat. Az Európai Migrációs Bizottság szerint, kontextustól függően, magában foglalja a kivándorlókat, a visszatérő kivándorlókat, a bevándorlókat, a menekülteket, a belső menekülteket és a bevándorló háttérű személyeket és az olyan etnikai kisebbségi csoportok tagjait, amelyek bevándorlás útján jöttek létre.

A fenti két fogalom megközelítésnél is látható az önkéntes migráció és a kényszeremigráció közötti, általánosan alkalmazott megkülönböztetés. Önkéntes migráció alatt értjük, amikor az emberek saját elhatározásukból hagyják el az otthonukat, elsősorban különböző pozitív tényezők, pl. a jobb megélhetési lehetőségek, jobb álláslehetőségek miatt, de a választási lehetőségeik gyakran erősen korlátozottak. A kényszeremigráció megindulása ezzel szemben valamely kényszerítő tényezők, mint például üldöztetés, háború vagy éhezés következménye. Utóbbi esetében az érintettek az alapvető emberi jogaik megsértése miatt menekülnek. Az adatok azt mutatják, hogy szinte mindig jelen mindkét típus.

Sok migráns elsősorban gazdasági okokból, másodsorban az őket érő emberi jogi sérelmek elől menekülve hagyja el az anyaországot. Még a gazdasági migránsokat is tekinthetjük kényszeremigránsoknak, ha olyan országból menekülnek el, ahol súlyosan sérülnek a gazdasági jogaik.

A migrációval kapcsolatos kommunikáció a fejlett világ szemszögéből indul el, és elsősorban a fejlődő és a fejlett országok közötti tömeges vándorlással foglalkozik. Vitathatatlan tény, hogy a migránsok túlnyomó többsége azonban saját hazáján belül vándorol: a belső migránsok száma körülbelül négyszerese a nemzetközi migránsokénak. Még ha vizsgálódásunkat a nemzetközi migrációra korlátozzuk is, azt találjuk, hogy az ilyen jellegű vándorlás nagyrészt hasonló fejlettségű országok között megy végbe. A nemzetközi migránsok mintegy 60%-a egyik fejlett országból vándorol egy másikba, vagy egy fejlődő országból egy másikba, és csak 37%-uk vándorol fejlődő országból egy fejlettebb országba. Mindössze 3%-uk költözik fejlett országból fejlődő országba. A menekültek esetében még ezeknél a számoknál is érdekesebb a különbség, mivel a világ menekültjeinek négyötödét kizárólag fejlődő országok fogadják be. Így azt a terhet, amit a világ menedékkérőinek és menekültjeinek segítése jelent, főleg olyan országok viselik, amelyek a Föld legszegényebb, legelmaradottabb országai közé tartoznak.⁸

A népvándorlás hazánkat is érintette, már a korai történelmi időkben is. Mint ahogy az a történelemből is ismert tény, elődeink is vándoroltak és a népvándorlásuk végén a mai Magyarország területén telepedtek le, a mai Magyarországhoz képest jelentősen nagyobb terület felett uralkodva.

⁸ Forrás: Council of Europe: Migráció. <https://www.coe.int/hu/web/compass/migration> , letöltés dátuma: 2022.02.14.

5.1. A klímaváltozások szerepe a népvándorlásokban

Feltételezések szerint, az éghajlat megváltozása együtt járhatott egyes népek kényszerű áttelepülésével. Álljunk meg itt egy pillanatra és tegyünk egy kitekintést: a 2015-ben kirobbant népvándorlás okai nem csak a szíriai háborús helyzetre vezethetők vissza. Mint az már ismert tény, több afrikai országból meginduló tömeges migráns hullám érkezett egy jobb élet reményében Európába. A korábbiakban említett geopolitikai tényezők vezérelték őket. A kiapadt vízkészlet, jólét reménye, munkalehetőség. Európa bőven birtokolja ezen javakat, főleg, ami a vizet illeti. Érhető, hogy sokan, akik megtehették(megtehetik) döntöttek és mindent hátrahagyva, az életüket kockáztatva is, de elindultak Európa partjai felé.

A történelem során jóval korábban is volt már példa hasonló okokból történő népmozgásokra, vagy akár egy birodalom bukására is. Az egyik leghíresebb példa ezekre a 8-9. századi nyugat-ázsiai népmozgások és az avar birodalom összeomlása, amelyet egyaránt a több évig taró szárazsággal is magyaráznak. Egyes teóriák szerint a szárazság vezethetett a rómaiak és a bizánciak hatalmának meggyengüléséhez is. Érdekesség, hogy ezeket a feltételezéseket a faévgűrűk és a jégvétegekből vett fúrési minták vizsgálatának eredményeire alapozták.

5.2. A járványok jelentősége a népvándorlásokban

Először nézzünk egy rövid történelmi összefoglalást:

Az 5. században, Justinianus uralkodásának végén megjelent a bubópestis, amely kíméletlenül végigpusztított a birodalom nagyvárosain (Konstantinápolyt, Alexandriát, és a hispán partvidéket is letarolta). Egyes írott források arra utalnak, hogy a pestis elérte az angolszász királyságokat és Írország területét is, míg Galliában 570 és 588 között ütötte fel a fejét. A

⁹A Föld szennyezése: Forrás: <http://korkorosgazdasag.hu/elgondolkodtato/fold-mely-teruletein-fejti-ki-negativ-hatasat-klimalvaltozas/>, letöltés dátuma: 2022.02.16.

bizánci csapatok által 542 körül behozott pestis és lepra jelentősen átrendezte a népességet. Mivel a járványok elsősorban a tengeri útvonalak mentén pusztítottak, így a germánokat, baszkokat és bretonokat kevésbé sújtotta. A Bizánci Birodalom meggyengülése lehetővé tette a longobárdoknak Itália elfoglalását, valamint az avarok és a szlávok balkáni terjeszkedését is.¹⁰

Meg kell említeni a probléma napjainkban is aktuális vetületét. Ha visszatekintünk a közel múltba, akkor jól ismert tények, hogy egymást érték a különféle járványok, amelyek jelentősen megzavarták Európa demográfiai térképét. Kezdjük először az 1918–1920-as Spanyolnáthával. Egyes becslések szerint mintegy 100 millióra volt tehető a halottak száma. Említsük meg a HIV/AIDS járványt, ami még napjainkban is szedi áldozatait, 1960 óta (legalábbis azóta ismert a betegség). Egyes felmérések szerint évente 2,6–3,3 millió ember esik áldozatul a kórnak. 2018-ig mintegy 38 millió ember halt meg a fertőzésben.

11

Természetesen ezek a drasztikus adatok nem csak Európában voltak jellemzőek. 2013-ban Afrika elmaradottabb részén szörnyű Ebola járvány pusztított. A 2013 és 2016 között kitört nyugat-afrikai Ebola járványt összehasonlították a tudósok az 1976-os Ebola járvánnyal és a végeredmény szerint a 2013–2016-os fertőzés sokkal súlyosabb volt az áldozatok számát tekintve. A járvány először Guineában bukkant fel 2013 decemberében, ahonnan pár hónap alatt tovább terjedt Libériára és Sierra Leonéra, majd világszerte más országokban is megjelent. A járvány 2014 közepén tetőzött és 2015 -ben a halálos áldozatok száma átlépte a

¹⁰ Forrás: <http://historia-cronologia.lapunk.hu/?modul=oldal&tartalom=1199513>, letöltés dátuma: 2022.04.30.

¹¹ Járványos kocsi a Spanyol nátha idejéből: Forrás: <https://www.elte.hu/content/uj-jarvanyok-regi-felelmek.t.21015>, letöltés dátuma: 2022. 03.16.

tízezer főt¹² Ez egy rendkívül komoly indok volt sokak számára, hogy elmeneküljenek az akkor még járványmentes Európába.

Végül, de sajnós nem utolsó sorban említsük meg a COVID-19 járványt is, amely már 2019 óta van jelen köztünk és mára már több mint 6,2 millió fő hunyt el a betegség következtében világszerte.

5.3. Etnicitás

A régészettudományban ismert vélekedés, hogy bizonyos tárgytipusok, valamint a tárgyi kultúránál konzervatívabbnak gondolt temetkezési rítusok meghatározzák az eltemetett személy etnikai hovatartozását. A régészeti kultúrák közvetlen kapcsolatba hozhatók a történeti forrásokban szereplő népekkel vagy törzsszövetségekkel. Ebből kifolyólag az anyagi kultúra változását úgy értelmezték, mint a népek vándorlását vagy terjeszkedését. Mindemellett azt feltételezték, hogy egy új kultúra megjelenése inkább magyarázható a kereskedelemmel vagy a belső politikai fejlődéssel, mint a katonai hódításokkal.

Peter Heather kutató azt mondta, hogy nem lehet elvetni a kultúra változásának okaként a népmozgásokat (különösen, ha azt írott források is alátámasztják). A kultúra (és a nyelv) változásai gyakran egy uralkodó réteg befolyásával indokolhatók, mely ugyanakkor csak kevés hatással lehet a teljes népesség összetételére, különösen, ha az őslakos lakosság a változások átvételére fogékony.

Nem hagyható figyelmen kívül és a régészeti leletek értékelése szempontjából is kulcsfontosságú tény, hogy egyes országokban milyen mértékben alakult ki a színvonalas népvándorlaskor-kutatása. Nyugat-Európában, továbbá a térségünkben Ausztriában, Szlovéniában, Csehországban, Lengyelországban és Magyarországon mára nacionalizmustól mentes régészet alakult ki, egyúttal a kutatók kritikusan és megfontoltan kezelik a régészeti kultúrák és a népek azonosítását. Vannak olyan országok, ahol a régészettudomány nem csekély mértékben nemzetpolitikai elvárásokat támogat.¹³

¹² Forrás: https://hu.wikipedia.org/wiki/Nyugat-afrikai_Ebola-j%C3%A1rv%C3%A1ny, letöltés dátuma: 2022. 03.16.

¹³ Forrás: Pulszky Ferenc: A népvándorlás kora: <https://www.arcanum.com/hu/online-kiadvanyok/OMMonarchia-az-osztrak-magyar-monarchia-irasban-es-kepben-1/magyarorszag-2A7C/magyarorszag-tortenete-2AA3/a-nepvandorlas-kora-pulszky-ferenc-tol-2AC4/>, letöltés dátuma: 2022.04.30 és <https://hu.wikipedia.org/wiki/N%C3%A9pv%C3%A1ndorl%C3%A1skor>, letöltés dátuma: 2022. 03.20.

VI. AZ ISZLÁM

Ahhoz, hogy megértsük a migránsokat, közelebbről meg kell ismernünk a kultúrájukat és vallásukat. Az iszlám (arabul: *سديا سي اسلام* – iszlám szijászi, „politikai iszlám”) az egyik legnagyobb monoteista világvallás, és egyúttal az egyik legnagyobb olyan ősi civilizáció, kulturális rendszer, amely kontinenseken átívelő erővel bír. A kereszténység után a második legnagyobb világvallás. A muszlim hitűek száma 2015-ben, világszerte elérte az 1,8 milliárd főt (világnépesség 24,1%-a). Ugyanebben az évben a keresztények száma 2,3 milliárd főt tett ki (31,2%). 2015 és 2060 között a muszlim népesség előreláthatólag 70%-kal fog növekedni, szemben a kereszténység feltételezett 34%-ával. Így az iszlám 2060-ra utolérheti a kereszténységet. A muszlimok a világ negyvenkilenc országában képezik a lakosság többségét.¹⁴

Az iszlamizmus olyan politikai ideológia és aktivista mozgalom, amely az iszlám vallást, annak klasszikus forrásait saját, meghatározóan politikai céljainak megfelelően értelmezi, valamint a saját, totális iszlámértelmezését kívánja érvényesíteni az egész társadalomban. A mérsékeltbb ág mindezt a játékszabályokat elfogadva, választások révén, békés úton, míg a radikális iszlamisták (fundamentalisták) erőszak alkalmazásával kívánják megvalósítani (az utóbbiakat hívjuk a dzsihádisták¹⁵-nak).

A dzsihádzizmus az iszlamizmusnak egy olyan radikális, szélsőséges, militáns változata, amely erőszak, terror alkalmazását is elfogadja, sőt szükségesnek tartja céljai megvalósításához. Céljuk és elvárásuk a sáría¹⁶ maximális betartása az élet minden területén. A klasszikus iszlám jog két elsődleges jogforrást ismer: a Koránt¹⁷, illetve a Szunnát¹⁸. A rendkívül szabályozott és mondhatni már szinte kegyetlenül kemény rendszabályok főként a nőket sújtják. Büntetik többet között az éneklést és a zenét, pletykálást, a kopogó cipők viselését, bármely testrész fedetlenségét (gondolok a kivillanó bokára) a nők számára.

¹⁴Forrás: Pew Research Center: Europe’s Growing Muslim Population. <https://www.pewforum.org/2017/11/29/europes-growing-muslim-population>, letöltés dátuma: 2022.02.26.

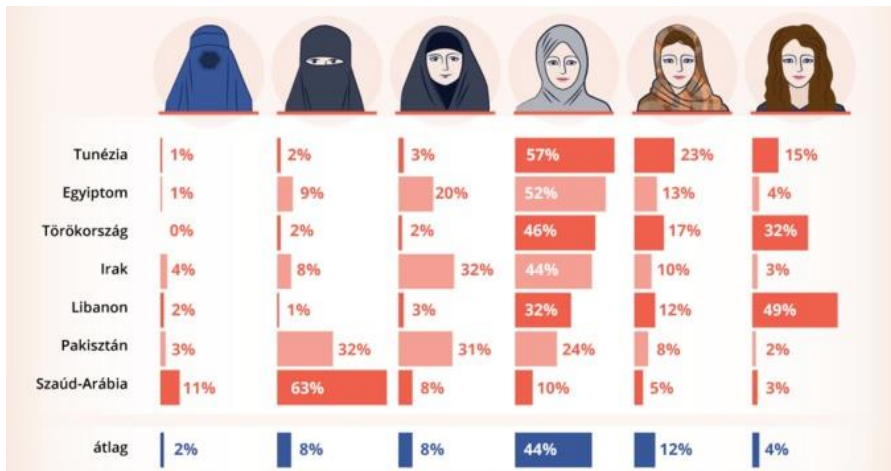
¹⁵ A dzsihádisták szóból ered=szent háború.

¹⁶ Erkölcst, jogot és mindennapi életet szabályozó jogrend.

¹⁷ Korán az iszlám jog elsődleges, legfontosabb forrása. A muszlimok szerint Isten által kinyilatkoztatott mű.

¹⁸ A Szunna a szunnita iszlám ágban Mohamed próféta, illetve kortársai cselekedeteinek, tanításainak összességét jelenti. Mivel a Korán legfeljebb utalásszerűen tesz említést Mohamed életére, a Szunna a Korán utalásain kívül elsősorban a Mohamed életére vonatkozó hagyományokra, az ún. hadiszokra épül.

Mindezekén túl, természetesen az öltözékekre is vannak előírások, amelyek az alábbi ábrán látható eltéréssel bírnak a többségében muszlim vallású országokban.

19

6.1. Eltérő iszlámfelfogások

Az iszlámmal foglalkozó szakértők körében két, egymástól gyökeresen eltérő iszlámfelfogással találkozhatunk:

A monolitikus, más néven esszencialista-kultúralista iszlámfelfogást elsősorban azok képviselik, akik az iszlám mindent befolyásoló jellegét és sok évszázados változatlanlanságát, merevségét, modernizációra való alkalmatlanságát hangsúlyozzák. E szerint a felfogás szerint az iszlámból, az iszlám rendszeréből érthetjük meg a muszlimok viselkedését. Ebben a felfogásban a központi szereplő tehát az iszlám.

A pluralista felfogás mögé azok a szakértők sorakoznak fel, akik nem egy rugalmatlan, merev, változatlan, tértől és időtől elvonatkoztatott iszlámban látják az iszlám világban zajló folyamatok magyarázatát, hanem az iszlám világban végbement jelentős változásokból indulnak ki, mindezeket a maguk történetiségében kezelve. A központi szereplő itt nem az iszlám, hanem a muszlimok. Fontos megjegyezni, hogy az iszlám világ tényleges gyakorlata már a kezdeti időszakától kezdődően sem felelt meg a monolitikus iszlámképnek.

Olyan, mint iszlám sosem létezett csak önmagában. Az iszlámot mindig is különböző személyek, szervezetek, mozgalmak képviselik, illetve jelenítik meg, mégpedig a saját értelmezésük, elgondolásaik alapján. Napjaink iszlám világát az egymással vetélkedő

¹⁹ Muszlim női ruhaviseletek: Forrás: <https://vs.hu/kozelet/osszes/nemetszag-liberalizmusaba-nem-fer-bele-a-muszlim-nok-oltozkodese-0819#!s0>, letöltés dátuma: 2022. 02.13.

értelmezések harca jellemzi (párhuzam: Samuel P. Huntington: A civilizációk összecsapása és a világrend átalakulása). Mindegyik interpretáció igyekszik saját magát autentikus képviselőként feltüntetni, amit viszont hangsúlyozni kell, hogy iszlám helyett sokkal inkább iszlámokról beszélhetünk. Az iszlám egyik legfontosabb sajátosságaként a diverzitását, értelmezéseinek és kifejezőmódjainak sokszínűségét, pluralizmusát jelölhetjük meg.

6.2. A Közel-Kelet, a legfőbb kibocsátó és befogadó régió²⁰

Az ENSZ Menekültügyi Főbiztosságának adatai szerint 2016-ban 65,5 millióan kényszerültek elhagyni lakóhelyüket, köztük 22,5 millió menekült, 40,3 millió belső menekült és 2,7 millió menedékkérő volt. 2020-ban a menekültek száma már meghaladta a 80 millió főt.²¹

Ami a menekültek kibocsátását illeti a világ régiói közül a tágabban értelmezett Közel-Kelet, illetve az iszlám világ vezet. A legtöbb menekültet kibocsátó ország Szíria, Afganisztán és Dél-Szudán, de az élcsoporthoz tartozhat még Jemen, Szomália és Irak is. A Közel-Kelet térsége egy standard válságövezet, ahol a párhuzamos válságok folyamatosan termelődnek és erősítik egymást. Ebben a régióban évtizedek óta tartó modernizációs válság van jelen valamint, az egyes országokban válság helyzetek alakultak ki a múltban önkényesen meghúzott államhatárok miatt, és ráadásul a nem állami, transznacionális identitások felerősödése végett identitás válság is sújtja őket.

Fegyveres konfliktusok sora folyik a régióban, amelyek többsége egyúttal kliens, proxy háború is egyben.²² További nehezítő eseményként az Az arab tavaszt említhetjük, amely újabb konfliktusokat generált, és további országokat juttatott a bukott államok vagy a törékeny államok csoportjába. Téves az a megállapítás, hogy Európa a menekültek első számú befogadó régiója. A menekültek több mint 90%-a alacsony vagy közepes jövedelmű közel-keleti országokban talál menedéket (pl. Törökország, Libanon).

Az előbb említett háborús helyzet „csak” az egyik oka a migrációnak. A másik ok az ökológiai problémák súlyosbodása (pl. klímaváltozás, szárazság, elsivatagosodás), amelyek igen gyakran összefüggnek a fegyveres konfliktusokkal.

²⁰ Forrás: Rostoványi Zsolt (2019): Európa és az Iszlám: A migrációs válság kihívásai. Magyar Tudomány 180. évf. 1. sz. https://mersz.hu/mod/object.php?objazonosito=matud_f16515_i1&fbclid, letöltés dátuma: 2022.03.26

²¹ Forrás: UNHCR: Global trends forced displacement in 2020.

<https://www.unhcr.org/flagship-reports/globaltrends>, letöltés dátuma: 2021.03.26.

²² Olyan háború, melyet a nagyhatalmak és a regionális középhatalmak helyi klienseiken keresztül vívnak meg.

6.3. A terrorizmus és az iszlám kapcsolata

A legnagyobb kihívást a biztonságpolitikai aspektusa jelentette és jelenti a mai napig a migráns háttérű egyének bevándorlásának. A média által közölt híradásokból úgy tűnik, mintha terrorakciókat csak dzsihádisták követnének el. A tényleges helyzet azonban más képet mutat. Az Europol adatai szerint 2016-ban az EU nyolc tagállamában 142 terrortámadásra került sor. Ezek 9,2%-át követték el dzsihádisták (egészen pontosan 13-at, amelyekből hat eset volt az Iszlám Államhoz köthető), a legnagyobb részt, 99-et (70%) etno-nacionalista és szeparatista szélsőségesek, 27-et (19%) pedig baloldali szélsőségesek. Az elkövetett merényleteknél az áldozatok (95%) és a sebesültek (99%) arányát illetően viszont kétség kívül a dzsihádisták merényleteik voltak a legkiemelkedőbbek.

Mind a politikusok, mind a szakértők körében nagy hangsúlyt kapott a migráció és a terrorizmus összefüggése, a migránsok és a terroristák közötti közvetlen kapcsolat léte. Alátámasztott tény, hogy a nagy számok törvénye alapján, a több százézes nagyságrendű migránsok között nagyobb számban fordulhatnak elő szélsőséges nézeteket valló egyének, így a migránsok jelenléte kétségkívül növeli a biztonsági kockázatot. A terrorista merényletek túlnyomó többségét azonban nem a frissen érkezettek sorai között elvegyült külső terroristák hajtják végre, hanem az EU tagállamaiban született és felnőtt, hazai nevelésű, sokszor állampolgársággal is bíró, terroristák követték el. Nem szabad elfelejteni, hogy a menekültek döntő többsége ugyanazon Iszlám Állam elől menekült el, amelyik Európában a terrorista merényleteket végrehajtja, illetve magára vállalja. Olyanok elől, amelyek a Közel-Kelet térségében naponta hajtanak végre terrorakciókat.

A dzsihádisták áldozatainak elsöprő többsége ugyanis muszlim.

Széles körben elterjedt az a vélekedés, hogy a dzsihádisták elkövetők merényleteinek a háttérében elsősorban vallási motivációk húzódnak. A monolitikus, esszencialista iszlám-felfogást képviselők elsősorban az iszlámot teszik felelőssé ezekért a cselekedetekért, szerintük ugyanis az iszlám a háború, a vérontás vallása. Az elmúlt évtizedben mind Nyugat-Európában és mind az Egyesült Államokban elkövetett merényletek esetében kétségkívül a

vallási dimenzió mellett igen hangsúlyos szerepet játszott a szociális, a gazdasági, a politikai és nem utolsósorban a pszichológiai dimenzió is.²³

A kétezres évek első két évtizedében nagy számú terrorista merényletet hajtott végre Európában a dzsihádzmus ideológiájához kötődő elkövetők.²⁴ A biztonsággal foglalkozó szakirodalom egyik alapvető megállapítása, hogy a fenyegetettség érzése és a valóságos tények, vagyis a tényleges fenyegetettség mértéke jelentősen elszakadnak egymástól. A terrorfenyegetettség napjainkban nem nagyobb, mint néhány évtizeddel ezelőtt volt, és sokkal kisebb, mint a világ más régióiban. A terrort eszközként alkalmazó szélsőbaloldali, anarchista, szeparatista szervezetek rengeteg áldozattal járó terrorakciók sorát követték el. A Global Terrorism Database adatai szerint az 1970 és 1990 között Nyugat-Európában elkövetett terrorakcióknak jóval több halálos áldozata volt, mint az 1990 és 2015 között elkövetetteknek. Az adatok alapján a legtöbb halálos áldozattal járó terrorakciót az utóbbi években Irakban, Afganisztánban, Nigériában, Pakisztánban és Szíriában követték el, azaz Európán kívül.²⁵

VII. A KEZDETEKTŐL – AZ ARAB TAVASZ

Ebben a fejezetben azokat az okokat kívánom részletesen ismertetni, amelyek a 2015-ös migrációs hullám elindulásához vezettek. Megvizsgálom, hogy melyek voltak azok a háttérben húzódó erők illetve okok amik a népvándorláshoz vezettek. Minden az úgynevezett 'Arab tavasszal' indult. De mit is nevezünk 'Arab tavasznak'? Az arab tavasz egy demokráciapárti felkelések sorozata volt, egy olyan lazán kapcsolódó tiltakozási csoportosulás, amely több, nagyrészt muszlim országot, köztük Tunéziát, Marokkót, Szíriát, Líbiát, Egyiptomot és Bahreint foglalta magába. Eredményeként rezsimváltásokat hozott pl. Tunéziában, Egyiptomban és Líbiában. Azonban nem minden megmozdulás tekinthető

²³ Forrás: Körmendy Lajos (2016): Váratlan találkozás: Európa és az Iszlám. Valóság http://epa.oszk.hu/02900/02924/00047/pdf/EPA02924_valosag_2016_11_001-028.pdf, letöltés dátuma: 2022.02.28.

²⁴ Forrás: Európa elfelejtett áldozatai. https://www.hetek.hu/hatter/201709/europa_elfelejtett_aldozatai?fbclid, letöltés dátuma: 2022.02.28.

²⁵ Global Terrorism Database. <https://www.start.umd.edu/gtd/search/Results.aspx?search=&sa.x=54&sa.y=3> letöltés dátuma: 2022.02.10.

sikeresnek, legalábbis, ha a végső cél a demokrácia és a kulturális szabadság növelése volt. Ezeknek az alulról szerveződő mozgalmaknak a résztvevői a társadalmi szabadságok növelését és a politikai folyamatban való nagyobb részvételt keresték. Egyes esetekben azonban ezek a tiltakozások kiszélesedtek és teljes körű polgárháborúkká alakultak át, mint pl. Líbiában, Szíriában és Jemenben.

Az "arab tavasz" név az 1848-as forradalmakra utal – más néven a "népi tavaszra", amikor politikai felfordulások söpörtek végig Európán is. Azóta a "tavaszt" olyan demokráciamozgalmak leírására használják, mint pl. Csehszlovákia 1968-as prágai tavasza. A nyugati média 2011-ben kezdte népszerűsíteni az "arab tavasz" kifejezést.

7.1. Jázminos forradalom

Mi is az a 'jázminos forradalom'? A tüntetéssorozatot főleg a nyugati média nevezte el jázminos forradalomnak, aminél a név egy utalás az országok nemzeti virágára. Az arab világban leginkább a Szidi Búzid forradalom elnevezést használják, mely az első tüntetések helyszínére utal, de Tunéziában méltóságos forradalomnak nevezik az eseményeket (arabul: la tarwah, ثورة ال كرامة, Karāmah). Ezt annál is inkább teszik, mert Ben Ali uralma alatt az elnök 1987-es hatalomra kerülését is jázminos forradalomnak nevezte a hivatalos propaganda.²⁶

27

Az események úgy kezdődtek, hogy 2010. december 17-én egy fiatal tunéziai zöldségáros, Mohammed Bouazizi felgyújtotta magát, így tiltakozva a zöldséges standjának önkényes

²⁶ Forrás: https://hu.wikipedia.org/wiki/J%C3%A1zminos_forradalom, letöltés dátuma: 2022. 03.22.

²⁷ Az Arab tavasz szimbóluma: Forrás: https://hu.wikipedia.org/wiki/J%C3%A1zminos_forradalom, letöltés dátuma: 2022. 03.23.

lefoglalása ellen a rendőrség felé, a meg nem kapott engedélyei miatt. Bouazizi áldozati cselekedete katalizátorként szolgált az úgynevezett jázmin forradalomhoz Tunéziában. Mohamed Bouazizi 2011. január 4-én elhunyt, de gesztusa olaj volt a tűzre, óriási tiltakozási hullámot váltott ki a megélhetési költségek és az ország autoriter elnöke, Zine El Abidine Ben Ali ellen. Az ország fővárosában, Tuniszban zajló utcai tiltakozások végül arra készítették Zine El Abidine Ben Ali autoriter elnököt, hogy lemondjon pozíciójáról és Szaúd-Arábiába meneküljön. Előzőleg több mint 20 évig vasökölrel irányította az országot. A tüntetések lázadási hullámot váltottak ki az egész arab világban, mert az emberek fellázadtak, hogy tiltakozzanak a tekintélyelvűség, a korrupció és a szegénység ellen.

Az események 2011 tavaszán gyorsultak fel igazán, így adva a név eredetét 'Arab tavasz'.

2011. január 25-én egyiptomiak ezrei tüntettek Kairóba, Alexandriába és más városokba, követelve a 30 éve hatalmon lévő Hoszni Mubarak elnök távozását. Egyiptom 18 napos felkelése 2011. február 11-én Hoszni Mubarak elnök megdöntéséhez vezetett, átadva az irányítást a hadseregnek.

Az egyiptomi események nyomán Bahreinben 2011. február 15-én a tüntetők elfoglalták a főváros Gyöngy téri körforgalmát, amelyet egyiptomi mintára "Tahrir térnek" (Felszabadulás tér) neveztek el, és az alkotmányos monarchiát követelték. A táborukat három nappal később azonban rendőrök rohamozták meg, három embert megöltek és sokakat megsebesítettek. Bahreinben a hónapokig tartó kormányellenes tüntetéseket elfojtotta a monarchia.

Ugyanazon a napon, amikor a bahreini tüntetések elkezdődtek, Líbiában, Bengáziban, a kormányellenes ülősztrájkot feloszlatta a rendőrség. Moammer Kadhafi, az ország vezetője ígéretet tett arra, hogy levadássza – ahogy a propaganda nevezte – az ellenálló "patkányokat". A felkelés polgárháborúvá érlelődött amelybe a francia, brit és az amerikai légierő is beavatkozott Kadhafi ellen. Végül 2011. október 20-án Kadhafit elfogták, megkínózták (szó szerint az utcákon vonszolták) és 42 évig tartó zsarnokságának véget vetettek. Az ellenzéki harcosok megölték a szülőföldjén, Sirte-ben. A haláláról készült videofelvételeket milliók nézték végig az interneten. Kadhafi bukása óta azonban Líbiában nem állt vissza a rend, polgárháborús állapotban maradt és két ellentétes kormány ténylegesen uralja az ország különálló régióit. Az ország jelenleg megoszlik a két rivális a keleti és a nyugati központú közigazgatás között. Líbia polgári lakossága jelentősen megszenvedte a politikai felfordulás

éveit, a harcokat, és így az utcai erőszak, valamint az élelmiszerekhez, erőforrásokhoz és egészségügyi szolgáltatásokhoz való hozzáférés súlyosan korlátozottá vált számukra.

Ezeket összegezve kézenfekvő tény, hogy a líbiai események részben hozzájárultak a világméretű menekültválság kialakulásához, amelynek során ezek menekültek el Líbiából, leggyakrabban hajóval a Földközi-tengeren keresztül, új európai lehetőségek reményében.

Március 6-án egy tucat tinédzser felírta dél-szíriai iskolájuk falára a "Te sorod, doktor úr" feliratot, utalva ezzel Bassár el-Aszad elnökre, aki képzett szemész volt. A retorzióként bekövetkezett fiatalok kínzása eleinte főleg békés tiltakozásokat váltott ki, és demokratikus reformokra szólított fel. De a kormány erőszakos elnyomásával szembeni lázadások polgárháborúvá váltak. A szíriai háború hozzájárult még az ISIL (ISIS) csoport felemelkedéséhez, a szomszédos Irakban kiújult konfliktusokhoz, amelynek csúcspontja az ország északi részén élő kisebbségek elleni népiirtó támadás volt. A polgárháború, amely az arab tavasz után kezdődött, több évig tartott, arra kényszerítve sokakat, hogy elhagyják az országot, hogy Menedéket keressenek Törökországban, Görögországban és Nyugat-Európában. Egy ideig az ISIS militáns terror szervezet kalifátust hirdetett – egy olyan nemzetet, amelyet az iszlám törvények irányítanak – Északkelet-Szíriában. A csoport kegyetlenül kivégezte a velük nem szimpatizálókat, akik teheték elmenekültek. Oroszország, Iránnal együtt az el-Assad legnagyobb szövetségeseiként, 2015. szeptember 30-án légi támadásokat indított a szíriai lázadók ellen. Ezzel megváltozott a háború menete. Tíz évnyi harc után, amely 380 000 halottat hagyott maga után, el-Assad jelentős győzelmeket tudott aratni. Szíriában százezrek haltak meg a háború alatt, és az ország háború előtti lakosságának több mint a fele elhagyta az országot. 2015-ben a UNHCR civilszervezet adatai alapján, több mint 4 millió bevándorló érkezett Európába, menedékjogot kérve.

2011. október 23-án Tunéziában végre megtörtént a csoda. A tunéziaiak az első szabad választásukon járultak az urnákhoz, ahol az Ennahdha mozgalom tagjai győzedelmeskedtek.

De nem mindenhol volt ilyen szerencsés az események végkimenetele. Jemen az arab világ legszegényebb országa, ahol szintén erőszakba süllyedtek tiltakozások. Ali Abdullah Saleh akkori elnök, 2011 júniusában megsérült egy gyilkossági kísérletben, arra kényszerülve, hogy Szaúd-Arábiában kérjen kezelést. 2012. február 27-én 33 évi rémuralom után végül átadta a hatalmat helyettesének, Abdrabuh Mansur Hadinak. 2015. január 22-én utóda is lemondott

posztjáról. Az erőszak továbbra sem csitult el, sőt 2015 márciusában eszkalálódott, ezzel kezdetét vette a második jemeni polgárháború, amelybe a szomszédos Szaúd-Arábia is beavatkozott. A háború újra előhozta az északi és a déli országrész ellentétét. A délen harcoló csoportok célja visszaállítani az 1990 előtti állapotokat, azaz az ország újbóli felosztását követelik különálló és független Észak- illetve Dél-Jemenre.²⁸

Az arab tavasz pozitív utóhatásaként könyvelhetjük el a tunéziai felkelést, amely emberi jogi szempontból némi javulást eredményezett az országban, azonban nem minden nemzet esetében történt pozitív fordulat.

Egyiptomban, ahol az arab tavaszból eredő korai változások sok reménnyel kecsegtettek Hoszni Mubarak elnök megbuktatása után, az autoriter uralom azonban nyilvánvalóan visszatért. Mohamed Murszi vitatott 2012-es megválasztása után az Abdel-Fattáh esz-Szíszi védelmi miniszter által vezetett puccs 2013-ban az utóbbit elnöknek nevezte ki, és ma is hatalmon van.

Ezeknek a népi felkeléseknek a politikai és társadalmi hatása azonban ma is nagy jelentőséggel bír, évekkel azután, hogy sokuk véget ért. Tekintettel az arab tavasz komoly hatására Észak-Afrikában és a Közel-Keleten, könnyű elfelejteni a nagyszabású politikai és társadalmi mozgalmak sorozatát, amelyek vitathatatlanul egyetlen dacos cselekedettel kezdődtek.²⁹

VIII. AZ EURÓPAI UNIÓ VÁLASZA A MIGRÁCIÓS HULLÁMRA

Ebben a fejezetben Magyarország és az Európai Unió reakcióját mutatom be, valamint a migrációs hullám kezelésére tett intézkedéseket elemzem.

A 2015-ben kirobbant migrációs válság újból a figyelem középpontjába állította az iszlám és Európa, illetve az iszlám és a Nyugat viszonyát, amely, a 2 nagy vallás között húzóó feszültséget ismét felerősítette. Pár hónap alatt több százezer menekült érte el Európát,

²⁸ Forrás: <https://hu.wikipedia.org/wiki/Jemen>, letöltés dátuma: 2022. 03.15.

²⁹ Források : <https://www.history.com/topics/middle-east/arab-spring>, letöltés dátuma: 2022. 03.22.

<https://www.aljazeera.com/news/2020/12/17/what-is-the-arab-spring-and-how-did-it-start>, letöltés dátuma: 2022. 03.22.

jelentős részük pedig a tágan értelmezett Közel-Keletről, illetve az iszlám civilizáció országaiból érkezett.

A menekültek beérkezésével párhuzamosan megnőtt a száma a kontinensen az iszlám háttérű merényleteknek. Hamar általánossá vált a migráció és a terrorizmus összekapcsolása, és a kérdés a biztonságiasítás³⁰ részévé vált. A terrorfenyegetettség mellett szintén előtérbe került a biztonság másik dimenziója, a társadalmi biztonság is, a keresztény gyökerű nyugati civilizáció, az európai kultúra fenyegetettsége.

Újra felszínre került a rémkép Európa iszlamizálásáról. Előtérbe kerültek azok az összeesküvés-elméletek, amelyekben az iszlám úgy jelenik meg, mint egy egységes, egy központból irányított ideológia, ami módszeresen törekszik Európa leigázására, tönkretételére. Az általánosítások, az iszlám egységes rendszerként kezelése, az iszlám és az iszlamizmus, illetve az iszlám és a dzsihádzmus összemosása, az iszlám ellenségként történő azonosítása óriási károkat okoztak. Ezek ugyanis az iszlám és a kereszténység, az iszlám és a Nyugat között mélyítik a törésvonalat, szítják az ellenségeskedést, erősítik a kölcsönös bizalmatlanságot, a kétoldali radikalizálódást, ezzel hatalmas szolgálatot téve a szélsőségeseknek.³¹

8.1. Az iszlám Európában

A muszlimok közel 800 éven keresztül voltak jelen az Ibériai-félszigeten, ahol a kereszténység, a judaizmus és az iszlám békésen megfér egymás mellett. Az iszlám az évszázadok alatt kettős hatást gyakorolt Európára. Egyik irányból nézve kihívást, fenyegetést jelentett, másfelől szellemi megtermékenyítés formájában komoly hatást gyakorolt az európai civilizációra a hellén örökség átadása és továbbfejlesztése, a tudományokhoz való jelentős hozzájárulás révén.

A 15. században az oszmánok meghódították a Balkánt és Közép-Európát (Buda 1541), aminek eredményeként türk és szláv népek tömegesen tértek át az iszlámra. Jelenleg mintegy 10 millió muszlim él a Balkánon, az Európai Unió tagállamaiban pedig több mint 25 millió muszlim lakik. Legtöbbjük évtizedek óta. Európa népességének mintegy 5%-a muszlim, így

³⁰ A biztonságpolitikában egyre gyakrabban használt kifejezés, mely az angol *securitization* szó magyar megfelelője.

³¹ Forrás: Rostoványi Zsolt (2019): Európa és az Iszlám: A migrációs válság kihívásai. Magyar Tudomány 180. évf. 1. sz. https://mersz.hu/mod/object.php?objazonosito=matud_f16515_i1&fbclid, letöltés dátuma: 2022.02.18.

az a megállapítás, hogy az iszlám nem volt/nem része Európának, nem igaz.³²

Látványosan a hatvanas évektől kezdtek muzulmán országokból származó bevándorlók feltűnni olyan nyugat-európai országokban, mint az Egyesült Királyság, Franciaország, Belgium és Németország. A második világháború utáni az európai újjáépítésben komoly igény jelentkezett az olcsó munkaerőre, a külföldiek, köztük a muzulmánok száma így megháromszorozódott. A Nyugat-Európába betelepült muszlimok főleg Törökországból, Pakisztánból és az észak-afrikai, úgynevezett Maghreb -társ országaiából (Algéria, Marokkó, Tunézia, Líbia) érkeztek. Nyugat-Európában jellemzően a nagyvárosok és azoknak az elszegényedett peremkerületei váltak a muzulmán lakosság lakhelyévé. Törökország nélkül 2010-ben Európában a muszlim népesség 44 millió főt tett ki. Az Európai Unióban 2010-ben 19 millió (3,8%) volt a muzulmánok száma. Párizs külvárosi részeiben több mintegy 2 millió muszlim él, ezzel meghaladva az összes európai nagyváros számait. Londonban a peremkerületeket nem számítva is 1 millió főre tehető a muzulmán háttérből származó népesség. Jelentős muszlim közösségű nagyvárosok még Európában: Amszterdam (24%), Rotterdam (25%), Brüsszel (17%), Párizs (15%), Marseille (25%), London (10%), Manchester (16%), Berlin (9%), Frankfurt (12%), Stockholm (20%), Milánó (10%), Bécs (10%).³³

Az EU muszlim népessége 2016-ra elérte a 26 millió főt. Országokra lebontva (Izd. Ábrákjegyzéke: 27. ábra) Franciaország állt az élen (5,7 millió fő, az ország lakosságának 8,8%-a), majd Németország (4,95 millió, 6,1%) és Nagy-Britannia (4,13 millió, 6,3%) következett.

A washingtoni Pew Research Center 2017-ben megvizsgálta a muszlimok számának és arányának várható alakulását. Három forgatókönyvet vizsgáltak meg a bevándorlás mértékének (zéró, közepes, magas) függvényében. A kutatás szerint 2050-re az európai muszlimok aránya várhatóan 7,4%, 11,2% vagy 14,0% lesz. Szintén a Pew szerint a 2010 és 2016 között Európába³⁴ érkezett 7 millió bevándorló 53%-a (3,7 millió fő) muszlim, 47% (3,3

³² Forrás: Rostoványi Zsolt (2019): Európa és az Iszlám: A migrációs válság kihívásai. Magyar Tudomány 180. évf. 1. sz. https://mersz.hu/mod/object.php?objazonosito=matud_f16515_i1&fbclid , letöltés dátuma: 2021.10.26.

³³ Forrás: Zentai Károly (2015): A muzulmán népesség növekedése és az iszlám vallás terjedése Európában. Hadtudományi szemle 8. évf. 3. sz. https://epa.oszk.hu/02400/02463/00028/pdf/EPA02463_hadtudomanyi_szemle_2015_03_151-159.pdf, letöltés dátuma: 2022.02.26.

³⁴ EU28 + Norvégia és Svájc.

millió fő) pedig nem muszlim volt. A hat év alatt érkezett migránsoknak tehát közel a felét nem muszlim vallású ember tette ki.³⁵

Megalapozatlanok azok az aggodalmak, amelyek valamiféle Európa ellen irányuló, a kontinenst elfoglalni, a nyugati civilizációt iszlamizálni szándékozó, összehangolt iszlám támadás rémképéről beszélnek. Mint ahogy már említettem az iszlám még vallásilag sem egységes, hiszen két fő irányzata, a szunnita és a síita sok ponton szemben áll egymással. Léteznek a globális dzsihádisták körében különböző teóriák, de nem Európa elfoglalásáról, hanem a globális kalifátus visszaállításáról, amely egyesíti a világon élő valamennyi muszlimot. Nincs azonban olyan elképzelés, amely mögé akár csak a dzsihádisták is, de egységesen felsorakoznának.

8.2. 2015-től napjainkig

A következőkben szeretném kronologikusan áttekinteni az eseményeket 2015-től napjainkig. Milyen lépések és megoldások születtek az Európai Unió és Magyarország részéről. Tekintettel a rendkívül nagy terjedelembre igyekszem tényleg a lényegre fókuszálva összeszedni a nagyobb mérföldköveket.

2015. Április 23. – Az Európai Tanács rendkívüli ülése

A Földközi-tengeren 2015 áprilisában történt tragikus eseményeket követően az uniós állam- és kormányfők megállapodtak: minden erejüket latba vetik annak érdekében, hogy a tenger ne szedjen újabb áldozatokat, és hogy hatékonyan kezeljék a migráció kiváltó okait. Álláspontjuk szerint elsősorban a következő négy fő területen kell intézkedéseket hozni:

- az uniós jelenlét megerősítése a Földközi-tengeren
- az emberkereskedelem elleni küzdelem
- az illegális migrációs áramlások megakadályozása
- a tagállamok egymás iránti szolidaritásának és a közös felelősségvállalásnak a megerősítése

Az uniós vezetők felhívták a figyelmet az „Európai migrációs stratégia” című készülő bizottsági közleményre, és szorgalmazták a vallettai csúcstalálkozó megrendezését, amelynek

³⁵Forrás: Pew Research Center: Europe's Growing Muslim Population. <https://www.pewforum.org/2017/11/29/europes-growing-muslim-population>, letöltés dátuma: 2022.02.26.

keretében migrációs kérdésekről fognak tárgyalni afrikai és más alapvetően érintett országokkal.

2015. Május 13. - Európai migrációs stratégia

Az Európai Bizottság 2015. május 13-án elfogadta az Európai Migrációs Stratégiát (továbbiakban EMS). Ebben hangsúlyozta, hogy a migráció hatékonyabb kezelésére van szükség, és ez közös felelősségünk. A stratégia a migráció kezelésének minden vonatkozására kiterjed és egységes keretbe foglalja a migráció belső és külső dimenzióját. A stratégia az alábbi négy területen határoz meg konkrét intézkedéseket:

- az illegális migráció kiváltó okainak visszaszorítása
- életek mentése és a külső határok biztosítása
- határozott menekültügyi politika
- a jogszerű migrációval kapcsolatos új szakpolitika

Ugyan ezen a napon az EUCAP³⁶ Száhel Niger polgári misszió megerősítése is megtörtént. A Tanács megállapodott az EU nigéri polgári missziójának kiterjesztéséről, hogy segítséget nyújtson a nigériai hatóságoknak az irreguláris migráció megelőzéséhez és az ehhez kapcsolódó bűncselekmények elleni fellépéshez.

Május 18-án az Európai Tanács megállapodott egy uniós katonai művelet (EUNAVFOR Med³⁷) létrehozásáról annak érdekében, hogy az EU a Földközi-tenger térségében ellehetetlenítse az embercsempészek és az emberkereskedők üzletszerű tevékenységét. A Tanács június 22-én megindította az EUNAVFOR Med tengeri műveletet a Földközi-tengeren működő embercsempészek és emberkereskedők illegális tevékenysége ellen. A művelet több szakaszból áll. Az első szakaszban az embercsempész és emberkereskedő hálózatok megfigyelése, feltérképezése a fő feladat. Szeptember 14-ére a Tanács úgy ítélte meg, hogy teljesültek a feltételei annak, hogy a művelet a második szakasz első felébe lépjen. Az értékelést követően már jogosan lehet tovább lépni a művelet második, nyílt tengeri szakaszába.

³⁶ European Union Capacity Building Mission in Mali, Az EU Maliban folytatott kapacitásépítési misszióját 2014. április 15-én kezdeményezték az Európai Unió közös biztonság- és védelempolitikája keretében, mint kapacitásépítő misszió a belső biztonsági erők kiképzése érdekében Maliban. (Forrás: https://en.wikipedia.org/wiki/European_Union_Capacity_Building_Mission_in_Mali, letöltés dátuma: 2022.04.01.).

³⁷ Az Európai Unió Földközi-tengeri hadereje.

2015. május 27. - Az Európai Bizottság első javaslatcsomagja

Az EMS két héttel korábbi benyújtását követően a Bizottság előterjesztette a migrációs válság kezelésére irányuló első intézkedéscsomagot, amely a következőkből állt:

- javaslat 40 000 fő nemzetközi védelemre szoruló személy Olaszországból és Görögországból más tagállamokba való sürgősségi áthelyezésére
- ajánlás a tagállamoknak 20 000 nemzetközi védelemre szoruló személynek az EU határain kívülről való áttelepítésére
- uniós cselekvési terv a migráncscsempészet ellen
- iránymutatás az ujjenyomatvétetről
- nyilvános konzultáció a kékkártya-irányelv jövőjéről

Donald Tusk, az Európai Tanács elnöke június 16-án Pierre Vimont nagykövetet nevezte ki személyes megbízottjává, akinek a feladata az lett, hogy az EU és az afrikai országok részvételével tartandó vallettai konferencia előkészületeinek irányítsa. Az uniós vezetők a Bizottság ütemtervére és a Tanácsban folytatott megbeszélésekre alapozva a következő területeket érintő intézkedésekről állapodtak meg az Európai Tanács június 26-i ülésén.

- migránsok Unión belüli átcsoportosítása és az Unió határain kívülről történő áttelepítése
- visszaküldés és visszafogadás
- együttműködés a harmadik országokkal

A belügyminiszterek a július 20-án megtartott Bel- és Igazságügyi Tanács ülésén megállapodtak arról, hogy az egyes tagállamok milyen nagyságrendben fognak hozzájárulni a nemzetközi védelemre szoruló személyek tagállamok közötti áthelyezéséhez, illetve az Unió határain kívülről történő áttelepítéséhez. Emellett bizonyos döntéseket fogadtak el egyes harmadik országok biztonságos származási országokká nyilvánításáról.

2015. szeptember 09. - Az Európai Bizottság második javaslatcsomagja

Az Európai Bizottság a májusban előterjesztett európai migrációs politika alapjait felhasználva a következőkből álló második javaslatcsomagot nyújtotta be a menekültválság kezelése céljából:

- a sürgősségi áthelyezésekről szóló javaslat, ami arról szólt, hogy 120 000 egyértelműen nemzetközi védelemre szoruló személy áthelyezése az uniós frontországokból
- folyamatos áthelyezési mechanizmus az összes tagállam bevonásával
- a biztonságos származási országok közös európai listájának megállapítása
- hatékonyabb visszaküldési politika kidolgozása
- a menekülteket támogató intézkedésekre vonatkozó közbeszerzési szabályok
- a menekültválság külső dimenzióját kezelő intézkedések
- Uniós Szükséghelyzeti Alap létrehozás Afrika megsegítésére

A Bel- és Igazságügyi Tanács szeptember 14-i migrációval foglalkozó ülésén a Tanács elfogadott egy végleges határozatot egy olyan ideiglenes és rendkívüli eljárás létrehozásáról, amelynek során migránsokat helyeznek át Olaszországból és Görögországból más tagállamokba. Ez a mechanizmus 40 000 nemzetközi védelemre szoruló személyen tudna segíteni. Ezt követően a szeptember 22-i ülésen viszont már 120 ezer migráns áttelepítéséről állapodtak meg.

2015. szeptember 23. - *Az állam-, illetve kormányfők nem hivatalos találkozója*

Az uniós vezetők az alábbi legsürgősebb feladatokról tanácskoztak és állapodtak meg:

- a menekültek sürgős szükségleteinek kielégítése az Egyesült Nemzetek Menekültügyi Főbiztosságának, az Élelmezési Világprogramnak, Libanonnak, Jordániának, Törökországnak és más országoknak nyújtott támogatás révén
- segítség a nyugat-balkáni országoknak az egyre erősödő menekültáradat kezelésében
- az irreguláris migráció kiváltó okainak kezelése a kiindulási helyszínen, Afrikában
- az EU külső határainál kialakult helyzet megnyugtató rendezése
- az uniós frontországok támogatása, uniós tranzitónák kialakítása, továbbá áthelyezések és visszautaztatások megoldásával

Ezenkívül téma volt még és megvitatták, hogy hosszú távon miként kellene koordinálni a migrációs probléma., Szíriával és Líbiával kapcsolatban pedig újabb diplomáciai lépéseket sürgettek.

2015. október 15. - *Az Európai Tanács ülése*

Az EU vezetői az alábbi legsürgősebb feladatokról tárgyaltak és állapodtak meg:

- együttműködés a származási és tranzit országokkal: az állam-, illetve kormányfők támogatták az EU és Törökország közötti cselekvési tervvel kapcsolatos megállapodást, és megegyeztek abban, hogy a vallettai csúcstalálkozón konkrét operatív intézkedéseket kell hozniuk
- az EU külső határainak megerősítése: többek között a Frontex jelenlegi megbízatásán túlmutató integrált határigazgatási rendszerrel, valamint több száz további határőr bevetésével a görögországi és olaszországi uniós tranzitónák biztonságának védelme érdekében
- visszaküldés és visszafogadás kidolgozása: a végrehajtás javítása a hatályos jogszabályok és megállapodások szerint, valamint a Frontex szerepének megerősítése

A nyugat-balkáni migrációs útvonallal foglalkozó október 25-i ülésen az Albániát, Ausztriát, Bulgáriát, Görögországot, Horvátországot, Macedónia Volt Jugoszláv Köztársaságot, Magyarországot, Németországot, Romániát, Szerbiát és Szlovéniát képviselő állami vezetők megállapodtak egy 17 pontos cselekvési tervről. A terv legfőbb célja volt, hogy a nyugat-balkáni migrációs útvonal mentén fekvő országok közötti együttműködést javítsák a régiót sújtó menekültválság kezelése érdekében.

A Tanács luxemburgi elnöksége október 30-án abban állapodott meg, hogy politikai szintű integrált válság elhárítási intézkedésekkel erősítik az információcserét. Az uniós tagállamok és intézmények létrehoznak egy közös internetes platformot, ahol folyamatosan megosztják egymással az érintett területeken fennálló helyzettel kapcsolatos aktuális információkat. A Bizottság és az EKSZ rendszeresen kidolgozott értékelést tesz közzé a megosztott információkról. A cél a migrációs útvonalak alakulásának nyomon követése, a döntéshozatal elősegítése és a jóváhagyott intézkedések hatékonyabb végrehajtása.

2015. november 12. - Az állam-, illetve kormányfők nem hivatalos találkozója

Az uniós vezetők tárgyaltak a migrációs válság legújabb fejleményeiről, valamint arról, hogy miként lehetne felgyorsítani a szeptemberben és októberben elfogadott intézkedések végrehajtását. Megbeszéléseik során kiemelt hangsúlyt kapott a Törökországgal folytatott együttműködés továbbfejlesztése. Donald Tusk elnök kijelentette, hogy az EU-nak helyre kell

állítania a külső határai feletti ellenőrzést, valamint, be kell vezetni a migránsok regisztrálását.

2015. november 12. - A migrációval foglalkozó vallettai csúcstalálkozó

Ezen a találkozón az EU állam-, illetve kormányfői afrikai kollégáikkal találkoztak, hogy megvitassák a migrációval kapcsolatos legfontosabb kérdéseket. Olyan cselekvési tervet dolgoztak ki, amely öt kiemelt kérdéskörrel foglalkozott:

- az irreguláris migráció és a kényszerű lakóhelyelhagyást kiváltó okok mielőbbi kezelése
- legális migrációs csatornák, útvonalak kialakítása és a migrációs áramlatok e csatornába terelése
- a migránsok és menedékkérők határozottabb védelme
- a migránsok kizsákmányolása elleni harc és a migránscsempészség visszaszorítása
- a visszaküldés, a visszafogadás és a reintegráció terén folytatott együttműködés megerősítése

Az Oktatási, Ifjúsági, Kulturális és Sportügyi Tanács november 23-i ülésén megállapodtak abban, hogy a migránsok integrációjának négy formája közös érdek. A miniszterek mindenekelőtt azt vitatták meg, hogy

- milyen szerepet tölt be az ifjúságpolitika és az ifjúsági munka a migráció tekintetében
- milyen oktatási és képzési politikával lehet elősegíteni az Európába érkezett migránsok és a migráns háttérű személyek integrációját
- milyen szerepet játszik a kultúrák közötti párbeszéd abban, hogy a migránsok és a fogadó országok között javuljon a kölcsönös megértés
- milyen nevelési, fejlődési lehetőségeket kínál a sport a hátrányos helyzetű fiatalok, legfőképpen a migránsok támogatására

A menekültügyi intézkedések, a határvédelmi programok kidolgozása és a humanitárius segítségnyújtás megszervezése mellett az EU segíti a menekültek beilleszkedését az európai társadalmakba. Ennek egyik eszköze a Menekültügyi, Migrációs és Integrációs Alap. Bár az EU támogatja a tagállamokat abban, hogy hatékony integrációs stratégiákat tudjanak kidolgozni, az egyes országok helyzete egymástól mégis nagyon eltérő. A problémák gyakran akkor kerülnek felszínre, amikor a fiatal menekültek már betöltik a 18. életévüket, és az addig igénybe vett segélyhálózatok egyik napról a másikra elérhetetlenek lesznek számukra.

Ráadásul integrációs kérdésekben a tagállamok különböző szintű tapasztalatokkal rendelkeznek. Nem könnyű a helyzetük. Bizonyított tény, hogy az oktatáshoz, a foglalkoztatás lehetőségéhez és az alapvető szolgáltatásokhoz (például egészségügyhöz, megfelelő lakhatáshoz) való hozzáférés tekintetében a migránsok aránytalanul kedvezőtlenebb helyzetben vannak. Az egyre nagyobb méreteket öltő megkülönböztetés, előítéletek, rasszizmus és idegengyűlölet közepette jogi, erkölcsi és gazdasági kötelezettségünk, hogy védjük az Unió alapvető jogait, értékeit és szabadságait, valamint, hogy a társadalmakat összetartóbbá tegyük.

A migráns diákok többnyire nehezen alkalmazkodnak az új tanulási környezethez. A fiatalok társadalmi beilleszkedése (ideértve a migráns háttérű fiatalokat is) az EU ifjúsági stratégiájának (2019–2027) egyik prioritása. Az Európai Bizottság 2016 óta támogatja az uniós tagállamok erőfeszítéseit abban, hogy elősegítsék a migránsok oktatási és képzési rendszerekbe történő mielőbbi beilleszkedését.

A harmadik országbeli állampolgárok integrációjára vonatkozó bizottsági cselekvési terv három kiemelt célkitűzést határozott meg az oktatás terén:

- az újonnan érkező migránsokat a lehető leghamarabb integrálni kell az oktatási struktúrákba,
- meg kell előzni, és segíteni kell őket abban, hogy gyengébb iskolai teljesítményt nyújtsanak,
- meg kell előzni a társadalmi kirekesztést, és elő kell segíteni a kultúrák közötti párbeszédet.

Az Erasmus+ program nagy arányban olyan projekteket és tevékenységeket támogat anyagilag, amelyek a migránsok beilleszkedését szolgálják az oktatás és a képzés valamennyi területén. A stratégiai partnerségek célja innovatív oktatási módszerek kidolgozása és a transznacionális együttműködés előmozdítása. Az Erasmus+ továbbá a felsőoktatásban történő kapacitásépítést is támogatja azokban a partnerországokban, ahol jelentős következményei vannak a migrációnak.

Az EU anyagilag is támogatja a migránsok oktatásával foglalkozó SIRIUS hálózatot is, amely országos és nemzetközi szintű stratégiai tevékenységekkel segíti a migráns háttérű gyermekek és fiatalok oktatását. A Bizottság több mint 100 ezer menekültnek és újonnan érkezett migránsnak adott online nyelvi támogatást ingyenes online nyelvtanulási platformja

révén. A cél az, hogy az érintettek mielőbb és sikeresen be tudjanak illeszkedni az őket befogadó társadalomba.³⁸

A muszlim migránsok európai jelenlétével és a már Európában élő muszlim kisebbségekkel kapcsolatos egyik legnagyobb gond a befogadó országokba történő integrálódásuk nem kielégítő volta. Az elmúlt évek narratívaalapú megközelítésének képviselői mindezért kizárólag az iszlámot, illetve a muszlimokat teszik felelőssé, homogén tömbnek tartva az európai muszlimokat. Ez a megközelítés több szempontból is vitatható. Természetesen vannak olyan egyének, akik nem akarnak, vagy nem tudtak integrálódni, de tényszerűen dokumentálható, hogy sokukban meg van a szándék, s nagy számban vannak olyanok is, akik az elmúlt évtizedekben sikerrel integrálódtak. Az integráció ugyanis kétoldalú folyamat. Egy a Bertelsmann Stiftung által készített felmérés a muszlimok integrációjának komoly előrehaladásáról tanúskodik. Készítői öt európai országban (Németország, Ausztria, Svájc, Egyesült Királyság és Franciaország) kutatták a muszlimok társadalmi integrációját. A vizsgálat az integráció négy szintjére terjedt ki: nyelvi kompetencia és oktatás, foglalkoztatottság és jövedelem, viszony a társadalomhoz és érzelmi viszonyulás a befogadó országhoz. Eredményként a vizsgált szempontokat áttekintve jó eredmények születtek, sok területen a muszlim népesség jobban teljesített, mint a helyiek.³⁹

2015. november 29. - Az EU állam-, illetve kormányfőinek találkozója Törökországgal

Az EU és Törökország közös cselekvési tervet fogadott el a szíriai helyzet következtében előállt menekültügyi válság kezelésére. Döntés született, hogy az EU és tagállamai növelni fogják a Törökországon keresztül az Európai Unióba tartó migrációs tömeg megfékezését szolgáló politikai és pénzügyi szerepvállalásukat. Az EU vállalta, hogy első lépésként 3 milliárd EUR összegben további forrást biztosít Törökország részére az országban tartózkodó nagyszámú szír menekült helyzetének javítására. A cselekvési terv azon migránsok esetében is szorosabb együttműködést irányoz elő, akik nem jogosultak nemzetközi védelemre.

Leszögezték, hogy az EU és Törökország közötti visszafogadási megállapodást is teljes körűen alkalmazni fogják 2016 júniusától. Ezenfelül az EU és Törökország arra törekszik,

³⁸ Forrás: Európai Unió: A migránsok és a menekültek helyzete Európában. https://europa.eu/youth/get-involved/your-rights-and-inclusion/situation-migrants-and-refugees-europe_hu, letöltés dátuma: 2022.02.14.

³⁹ Forrás: Rostoványi Zsolt (2019): Európa és az Iszlám: A migrációs válság kihívásai. Magyar Tudomány 180. évf. 1. https://mersz.hu/mod/object.php?objazonosito=matud_f16515_i1&fbclid, letöltés dátuma: 2021.02.17.

hogy 2016 októberére lezáruljon a schengeni térséggel összefüggésben a török állampolgárokra vonatkozó vízumliberalizációs folyamat.

December 15-én az Európai Bizottság javaslatcsomagot állított össze az EMS-re építve és előterjesztett azt, azzal a céllal, hogy az EU külső határainak biztonságosabbá tétele és a migráció hatékonyabb kezelése a legfőbb feladat.

2015. december 17. - Az Európai Tanács ülése

Az Európai Tanács áttekintette a korábbi ülésein hozott döntések végrehajtásának hatékonyságát, és megállapodott arról, hogy felgyorsítja a munkát az alábbiak tekintetében:

- az uniós tranzitónak működése
- a migránsoknak az Unión belüli áthelyezésére, illetve a visszaküldésére vonatkozó határozatok végrehajtása
- az EU külső határainak ellenőrzése
- együttműködés a származási és tranzit országokkal

Az uniós vezetők felkérték a Tanácsot, hogy haladéktalanul vizsgálja meg az EU külső határainak megerősítéséről szóló, december 15-i európai bizottsági javaslatot.

2016. február 03. - Törökországi menekülteket támogató eszköz: megállapodás a finanszírozás részleteiről

A tagállamok megállapodtak egy 3 milliárd EUR összegű uniós menekülttámogatási keret finanszírozásáról, melyet Törökországnak adnak.

Az EU a közelmúltban megvizsgálta, hogy Görögország hogyan alkalmazza a külső határok igazgatása során a schengeni vívmányokat. A vizsgálat komoly hiányosságokat tárt fel, ezért a Tanács 2016. február 12-én ajánlást fogadott el, amelyben javaslatot tett Görögországnak arra vonatkozóan, hogy milyen korrekciós intézkedéseket alkalmazzon a hiányosságok megszüntetése érdekében.

2016. február 18. - Az Európai Tanács ülése

Az Európai Unió vezetői következtetéseket fogadtak el a migrációs válságról. Ezek középpontjában a migrációval kapcsolatos európai konszenzus kialakítása és a már meghozott

döntések végrehajtása állt. Az uniós vezetők megállapodtak abban, hogy, a következő területeken további fejlődésre van szükség:

- az EU és Törökország között létrejövő cselekvési terv végrehajtása
- humanitárius segítségnyújtás a menekülteknek, főleg a Nyugat-Balkánon
- az uniós tranzitónak teljes körű működőképességének biztosítása
- az áthelyezésre, a visszaküldésre és visszafogadásra vonatkozó határozatok végrehajtása
- a külső határigazgatás javítása
- a schengeni övezet rendes működésének helyreállítása

Az uniós vezetők megbeszéléseket folytattak Törökország vezetőivel a migrációs válsággal kapcsolatos együttműködés elmélyítéséről. Sürgették az EU – Törökország cselekvési terv maradéktalan és mielőbbi végrehajtását, valamint az illegális belépések számának csökkentését a török – görög határon. Megvitatásra került továbbá néhány, a válság kezelését célzó új javaslat is. Donald Tusk elnököt kapta a feladatot, hogy az Európai Tanács következő üléséig dolgozza ki a részleteket.

A Tanács március 9-én megállapodott az Unióban kialakuló válságok kezelését célzó szükséghelyzeti támogatási mechanizmusról. Ennek keretében Görögország és más érintett tagállamok segítséget kaphatnak a súlyos humanitárius helyzet enyhítésére. Az uniós humanitárius támogatás legfőbb célja, hogy a menekültek elegendő élelmiszerhez, megfelelő szálláshoz, vízhez és gyógyszerekhez juthassanak, és kielégíthessék egyéb alapvető szükségleteiket. A Tanács elfogadta a Bizottság által 2016. március 9-én javasolt költségvetés-módosítási tervezetet. Megállapodott abban, hogy az EU 2016. évi költségvetéséből 100 millió EUR összegű kötelezettségvállalási előirányzatot és 80,2 millió EUR összegű kifizetési előirányzatot rendelkezésre kell bocsátani Görögország és a menekültügyi válság által leginkább érintett más tagállamok támogatására.

A március 18-i EU – Törökország nyilatkozatot követően az Európai Bizottság javaslatot tett a nemzetközi védelemre szoruló személyek Olaszországból és Görögországból más tagállamokba történő áthelyezésével kapcsolatban. A javaslat 54 000 főre vonatkozóan irányoz elő lehetőséget szír állampolgárok részére, hogy Törökországból az EU területére települhetnek át.

További döntés született az Európai Határőrségről szóló rendeletjavaslat vonatkozásában is. Az Európai Határőrség felállításának fő célja, hogy az Unió külső határain biztosítsa és megvalósítsa az integrált európai határigazgatást, ami közös felelősségünk. Az Európai Határőrség az Európai Határvédelmi Ügynökségből és a határigazgatásért felelős nemzeti hatóságokból tevődik össze.

2016. május 04. - Az Európai Bizottság javaslatai a közös európai menekültügyi rendszerről

Az Európai Bizottság több javaslatot is benyújtott a közös európai menekültügyi rendszer reformjával kapcsolatban. Továbbá egy tanácsi végrehajtási határozatra irányuló javaslatot is benyújtott, amely ajánlást tartalmazott arra vonatkozóan, hogy rendkívüli körülmények esetén fenntartsák az ideiglenes belső határellenőrzéseket.

A Tanács 2016. május 12-én végrehajtási határozatot fogadott el, amely lehetővé tette, hogy esetleges rendkívüli körülmények esetén fenntartsák az ideiglenes belső határellenőrzéseket. Ausztriának, Németországnak, Dániának, Svédországnak és Norvégiának maximum hat hónapos időtartamra továbbra is ajánlották, hogy tartsanak fenn ideiglenes határellenőrzést határaik egyes szakaszain.

A belügyminiszterek megvitatták a jelenlegi helyzetet. A megbeszélések középpontjában a március 18-i EU – Törökország nyilatkozat végrehajtása, valamint a Földközi-tenger középső térségében húzódó útvonalon érkező migrációs áramlás állt. A részt vevő tagállamokat arra kérték, hogy minél jobban gyorsítsák fel a szíriai menekültek Törökországból történő áttelepítését, és a menedékkérők Görögországból és Olaszországból való áthelyezését.

2016. május 27. - G7-csúcstalálkozó

A G7-ek a migrációs és menekültválság világszintű megoldását szorgalmazták. A vezetők vállalták, hogy globális szinten növelik a menekültek és az őket befogadó közösségek szükségleteinek fedezéséhez adott támogatást. Felszólították a pénzügyi intézményeket és a kétoldalú kapcsolat keretében adományozó támogatókat, hogy növeljék anyagi hozzájárulásukat. Megállapodtak továbbá abban, hogy javítani kell a legális migrációs csatornák igénybevételeinek lehetőségét, és az áttelepítési programok létrehozását is szorgalmazták.

A Tanács 2018. július 15-ig meghosszabbította az EUCAP Száhel Niger megbízatását. Emellett úgy korrigálta a misszió feladatait, hogy az segítséget nyújthasson a nigeri hatóságoknak olyan intézkedések, technikák és eljárások kidolgozásához, amelyek révén jobban ellenőrizhető az irreguláris migráció.

Az Európai Határ- és Partvédelmi Ügynökség 2016. október 6-án hivatalosan megkezdte regnálását. A megnyitóra a Kapitán Andreevo határállomáson került sor, Bulgária Törökországgal közös külső határánál. Az Európai Határ- és Partvédelmi Ügynökség feladata lett az EU külső határainak szoros felügyelete és – a tagállamokkal együttműködésben – az EU külső határainál esetlegesen felmerülő biztonsági fenyegetések gyors észlelése és elhárítása. Az Állandó Képviselők Bizottsága (Coreper) december 7-én jóváhagyta az Európai Parlamenttel kialakított kompromisszumos szöveget a Schengeni határellenőrzési kódex korrigálásáról, amelynek célja a külső határokon végzett ellenőrzések releváns adatbázisok felhasználásával való megerősítése.

2017. február 03. - *Az EU vezetői megállapodtak arról, hogy a migránsok beáramlásának csökkentése érdekében jelentősen meg kell erősíteni a Líbiával való együttműködést*

Nem hivatalos csúcstalálkozójukon az uniós vezetők elfogadták a máltai nyilatkozatot, amelynek lényege szerint a Földközi-tenger középső térségén keresztül húzódó útvonalon érkező migránsok számának csökkentését és az embercsempészek üzletszerű tevékenységének megszüntetését célzó intézkedések álltak. Az EU 28 állam-, illetve kormányfője megállapodott mindenekelőtt arról, hogy fokozzák az együttműködést Líbiával, mivel 2016-ban a migránsok 90%-a innen érkezett.

A Tanács 2017. február 7-én ajánlást fogadott el a rendkívüli körülmények miatti ideiglenes belső határellenőrzés fenntartásáról. Ausztriának, Németországnak, Dániának, Svédországnak és Norvégiának egyes határszakaszokon továbbra is célszerű arányos ideiglenes határellenőrzést fenntartani, maximum három hónapos időtartamra.

A miniszterek tanácsi következtetéseket fogadtak el június 8-án, amelyekben megerősítették, hogy az uniós jog vonatkozó rendelkezéseivel – többek között az Európai Unió Alapjogi Chartájával – és a gyermekek jogaira vonatkozó nemzetközi joggal összhangban a migráns gyermekeknek joguk van a védelemhez. 2015-ben és 2016-ban az EU-ban menedéket kérők

körülbelül harminc százalékát gyermekek tették ki, akik közül sokan árván a családjuk nélkül jöttek.

2017. június 23. - *A Földközi-tenger középső térségében húzódó útvonal: az uniós vezetők további intézkedéseket sürgettek a migrációs áramlás megfékezése érdekében*

Az uniós vezetők további intézkedéseket sürgettek a Földközi-tenger középső térségében húzódó folyosó mentén Líbiából Olaszországba induló migrációs áramlás megfékezése érdekében. Ezzel összefüggésben különösen az alábbi feladatokat emelték ki:

- további kiképzés és felszerelések biztosítása a líbiai parti őrség számára
- szorosabb együttműködés a származási és tranzit országokkal
- további erőfeszítések a visszautaztatások számának növelése érdekében

A vezetők kijelentették, hogy sürgősen visszafogadási megállapodásokat kell kötni bizonyos nem uniós országokkal. Ismételten hangsúlyozták továbbá, hogy sürgősen meg kell reformálni a közös menekültügyi rendszert.

Az Európai Unió Menekültügyi Ügynöksége június 29-én a máltai elnökség és az Európai Parlament politikai megállapodásra jutott. A máltai elnökség és az Európai Parlament képviselői széleskörű ad referendum politikai megállapodást értek el az Európai Unió Menekültügyi Ügynökségéről szóló rendeletjavaslat mind a tizenkét fejezetéről. A megállapodást a Corepernek, a preambulum bekezdésekkel kapcsolatos további munkát követően még jóvá kell majd hagynia. A megállapodás nem tartalmazta a szöveg azon részeit, amelyek a közös európai menekültügyi rendszer felülvizsgálatáról szóló csoportba tartozó – és még nem véglegesített – egyéb jogalkotási javaslatokhoz kapcsolódtak.

Az állandó képviselők megerősítették a máltai elnökség és az Európai Parlament között június 29-én létrejött megállapodást, amely egyrészt a határregisztrációs rendszerről szóló javaslat, másrészt a Schengeni határellenőrzési kódexnek a határregisztrációs rendszer tekintetében történő módosításáról szóló javaslat politikai kérdéseire vonatkozott. Mindezeket követően létrejött a megállapodás. Ez a rendszer a schengeni övezet külső határait átlépő, EU-n kívüli állampolgárok be- és kiutazására, valamint beléptetésének megtagadására vonatkozó adatokat volt hivatott rögzíteni.

A Tanács 2017. november 20-án elfogadta az előbbieken részletezett határregisztrációs rendszerről szóló rendeletet, valamint a Schengeni határellenőrzési kódexnek a határregisztrációs rendszer tekintetében történő módosításáról szóló rendeletét.

2017. december 14–15. - Az uniós vezetők áttekintették az EU migrációs politikáját

Az Európai Tanács vitát folytatott az EU migrációs politikájának külső és belső dimenziójáról. Az ülésen áttekintették, hogy az elmúlt két évben mit sikerült bevezetni és mit nem, valamint megvitatták, hogy hogyan erősítsék meg a migrációs politikát. Az uniós vezetők annak a törekvésüknek is hangot adtak, hogy 2018. júniusáig megállapodást érjenek el a dublini rendszer reformjáról. A vita alapjául a Donald Tusk elnök által közreadott javaslat szolgált.

A Tanács zöld utat adott 2018. február 27-én ahhoz, hogy az Európai Beruházási Bank további hiteket folyósítson a migrációs kérdések rendezését célzó, Unión kívüli projektek számára. Így mintegy 3,7 milliárd EUR-t különítettek el olyan köz- és magánszektorbeli projektekre, amelyek a migráció kiváltó okainak kezelésére irányulnak.

Az uniós vezetők olyan új intézkedésekről állapodtak meg június 28-án, amelyek a migráncsempészek elleni küzdelmet és az illegális migráció csökkentését célozzák meg az összes migrációs útvonalon. A kétnapos brüsszeli csúcstalálkozón az uniós vezetők olyan intézkedésekről is megállapodtak, amelyek a migráncsempészek elleni fokozottabb küzdelmet, fellépést és az illegális migráció további csökkentését célozzák valamennyi migrációs útvonalon. Az uniós vezetők támogatták a mentési műveletek során a tengeren megmentett személyek által benyújtott menedékkérelmek elbírálására szolgáló regionális központok koncepciójának a kidolgozását.

2018. december 13. - Az uniós vezetők áttekintették a migráció kérdését

Az uniós vezetők a decemberi uniós csúcstalálkozón megvitatták a migrációval kapcsolatos kérdéseket, és ösztönözték az EU külső migrációs politikájának mielőbbi továbbfejlesztését és végrehajtását. Az uniós belső politikákat illetően a vezetők felkérték a társ jogalkotókat, hogy mihamarabb zárják le az Európai Határ- és Parti Őrségre vonatkozó tárgyalásokat. Emellett további és mielőbbi erőfeszítéseket sürgettek a Menekültügyi Ügynökséggel, a visszatérési

irányelvvel és az uniós menekültügyi rendszer reformjával kapcsolatos tárgyalások befejezésére.

Az állandó képviselők a Tanács nevében 2019. február 20-án megerősítették az Európai Parlament és a Tanács román elnöksége között létrejött nem hivatalos megállapodást a vízumkódex módosítására vonatkozó javaslatról.

2019. június 20. - *Migrációs politika a 2019–2024-es időszakra szóló stratégiai menetrendben*

Az uniós vezetők a 2019–2024-es időszakra szóló uniós stratégia keretében egy teljes mértékben működőképes, átfogó migrációs politika továbbfejlesztésére szólítottak fel.

„Folytatni fogjuk és szorosabbra fogjuk fűzni az együttműködést a származási és tranzit országokkal az illegális migráció és az emberkereskedelem elleni küzdelem, valamint a visszaküldések eredményességének biztosítása érdekében. Ami a belső vonatkozásokat illeti, egyetértésre kell jutnunk egy hatékony migrációs és menekültügyi politikáról. Konszenzust kell elérni a dublini rendeletre vonatkozóan, hogy a felelősség és a szolidaritás egyensúlyára építve – a kutatási-mentési műveleteket követően a szárazföldre érkező személyek figyelembevételével – meg lehessen azt reformálni.”⁴⁰

A Tanács 2020. március 6-án elismerte, hogy Törökország kiemelt helyzetben van és fokozott migrációs teherrel és kockázatokkal szembesül a területén belül, valamint méltányolta azokat a jelentős erőfeszítéseket, amelyeket Törökország a 3,7 millió migráns és menekült befogadásával kapcsolatban tett. A miniszterek ismételten kifejezték az EU teljes körű szolidaritását Görögországgal szemben is, amely kirívó helyzettel szembesült, valamint Bulgáriával, Ciprussal és más olyan tagállamokkal, amelyek az EU külső határainak igazgatása terén kihívásokkal küzdenek.

2020. december 17. - *Az EU 2021–2027-es időszakra vonatkozó hosszú távú költségvetése: megerősített támogatás a migráció kezeléséhez*

Miután az Európai Parlament 2020. december 16-án jelezte egyetértését, a Tanács elfogadta az EU 2020–2027-es időszakra vonatkozó többéves pénzügyi tervét (MFF) megállapító

⁴⁰ Európai Tanács: A 2019–2024-es időszakra szóló stratégiai menetrend, saatóközlemény 2019. június 20, letöltés dátuma: 2022.04.

rendeletet. A rendelet 1 074,3 milliárd EUR összegű hosszú távú költségvetést állított be az EU27-ek számára. A migráció és a határigazgatás területére fordítandó kiadások összege 22,7 milliárd EUR lesz a következő hét évben. A migráció és határigazgatás területére irányuló támogatást jelentősen megnövelték, többek között abból a célból, hogy finanszírozást nyújtson az Európai Határ- és Partvédelmi Ügynökség rendelkezésére álló határon átlépő állomány 2027-ig 10 000 főre való felduzzasztásához.

2021. május 17. - Uniós kékkártya: megszületett az ideiglenes megállapodás

A Tanács elnöksége és az Európai Parlament ideiglenes megállapodást kötött az Unióba életvitelszerűen tartózkodás és munkavállalás céljával érkező, magasan képzett nem uniós állampolgárokra vonatkozó belépési és tartózkodási feltételek meghatározásáról szóló irányelvjavaslatról.

A kékkártyáról szóló irányelv azt kívánja elérni, hogy magasan kvalifikált munkavállalók érkezzenek Európába, és meg is lehessen tartani őket, különösen a szakemberhiánnyal küzdő ágazatokban. Az új szabályok:

- inkluzívabb fogadási kritériumokat határoznak meg
- egyszerűsítik az eljárások menetét
- megkönnyítik az Unión belüli mobilitást
- könnyebbé teszik a családegyesítést a családok számára
- széles körű munkavállalási jogot biztosítanak

2021. június 25. - Az Európai Tanács megvitatta a különböző útvonalakon fennálló migrációs helyzetet

Az Ábrák Jegyzékében éves (ld. Ábrákjegyzéke: 28. ábra), havi (ld. Ábrákjegyzéke: 29. ábra), illetve útvonalankénti (keleti, középső és nyugat-mediterrán útvonal) (ld. Ábrákjegyzéke: 30. ábra) bontásban láthatjuk a migránsok mozgását. A 2021. évre az útvonalankénti leggyakoribb származási országok is leolvashatók. Ha elemezzük az éves bontás adatait azt látjuk, hogy egyértelműen a 2015-ös évben érkezett a legtöbb bevándorló, több mint egy millió fővel több, mint a korábbi évben. Ez a szám napjainkra már jelentősen lecsökkent, derül ki az Európa Tanács által közzétett, a Frontex és Spanyolország belügyminisztériuma által összesített grafikonból. 2022-ben már csak 8707 fő érkezett. Erre az adatra már szinte kijelenthetjük, hogy ez már majdnem normális mértékű népvándorlás. A

grafikonokból még azt is láthatjuk, hogy a legtöbb bevándorló az úgynevezett 'keleti útvonal'-on érkezett Európába. 2015-ben mintegy 885 386 fő. Ez a tendencia még 2016-ban is mutatkozott. Azonban már 2017-ben megfordult az arány és többen a középső útvonalat választották. 2018-ban és 2019-ben is visszatért a keleti útvonal tendencia, majd 2020-ban és 2021-ben ismét fordulatot figyelhetünk meg. Ekkorra újból a középső útvonal volt a legpreferáltabb folyosók egyike. A havi bontás tekintetében 2015 és 2016 januárjában volt a csúcspont, akkor mintegy 200 ezer bevándorló érkezett az EU határain belülre. Ez a többi hónapok esetében átlagosnak tekinthető. Tovább vizsgálva a grafikonokat megállapíthatjuk, hogy 2022-ben eddig a középső útvonal felől érkezők zöme, mintegy 1476 fő Egyiptomból, a keleti útvonal felől érkezők közül 1041 fő Nigériából, a nyugat felől érkezők zöme pedig 1098 fő Algéria felől indult el. Említésre szorulnak további országokból is útra kelt etnikumok. A középső útvonalat preferálók között volt bangladesi, tunéziai, elefántcsontparti, afganisztáni is. A keleti útvonalat preferálók között volt kongói és ami nagyon meglepő, hogy a szír nemzetiségűek csupán a 3. helyre szorultak 813 regisztrált fővel. Ezen a vonalon érkeztek még pakisztániak és törökök is. A nyugati útvonalat márciusban elsősorban marokkói, szíriai, jemeni és guineai bevándorlók használták.

Összegezve a tényeket megállapítható, hogy igen diverzifikált a kép. Nem csupán szíriai menekült érkezett sok az Európai Unióba, hanem más etnikumú bevándorló is jelentős számban lépte át a határokat a jobb világ reményében.

Az uniós vezetők megállapodtak abban, hogy a halálesetek megelőzése és az európai határokra nehezedő nyomás csökkentése érdekében az EU külső tevékenységének részeként intenzívebbé kell majd tenni a kölcsönösen előnyös partnerségeket és együttműködést a származási és tranzit országokkal. Ennek a közös megállapodásnak az összes migrációs útvonalra ki kell terjednie, valamint:

- pragmatikusnak, rugalmasnak és testre szabottnak kell lennie
- az „Európa együtt” megközelítés keretén belül az összes rendelkezésre álló eszközt és ösztönzőt használni kell
- az ENSZ Menekültügyi Főbiztosának Hivatalával (UNHCR) és a Nemzetközi Migrációs Szervezettel (IOM) szorosan együtt kell működni

Az uniós állam-, illetve kormányfők felszólították az Európai Bizottságot és a főképviselőt, hogy a tagállamokkal együttműködjék:

- azonnal erősítsék meg a kiemelt származási és tranzit országokkal folytatott konkrét intézkedéseket
- 2021 őszén terjesszenek elő a kiemelt származási és tranzit országokra irányuló cselekvési terveket

Az Európai Tanács elítélte és megtiltotta a harmadik országok minden arra irányuló kísérletét, cselekedetét, hogy politikai célokból eszközként használják a migránsokat.

A Tanács elnöksége és az Európai Parlament képviselői ideiglenes megállapodásra jutottak 2021. június 29-én az EU Menekültügyi Ügynökségét létrehozó rendeletről. A javasolt rendelet a menekültügyi politika Unión belüli alkalmazásának javítása érdekében teljes jogú ügynökséggé alakítja a jelenlegi Európai Menekültügyi Támogatási Hivatalt (EASO). Az ügynökség a közös európai menekültügyi rendszer működését fogja javítani azáltal, hogy

- intenzív operatív és technikai segítséget nyújt a tagállamoknak
- hozzájárul a nemzetközi védelem iránti kérelmek értékelésének nagyobb fokú összehangolásához

A tagországok belügyminiszterei tanácskoztak az afganisztáni fejleményekről, áttekintve, hogy azok milyen hatást gyakorolhatnak a nemzetközi védelemre, a migrációra és a biztonságra, valamint nyilatkozatot fogadtak el a témában. Kiemelték, hogy folytatni kell a régió stabilizálásával kapcsolatos tárgyalásokat a nemzetközi partnerekkel, és biztosítani kell, hogy a humanitárius segítségnyújtás eljusson a kiszolgáltatott helyzetben lévő emberekhez. Kijelentették, hogy az együttműködést folytatni kell mind a régióból érkező illegális migráció megelőzése, mind pedig az EU külső határainak hatékony védelme és az engedély nélküli beutazások megakadályozása érdekében.

2021. október 07. - EU-kékkártya: a Tanács új szabályokat fogadott el

A Tanács elfogadta a kékkártya-irányelvet. A meglévő előírások helyébe lépő új, módosított szabályok tovább harmonizálták a harmadik országokból érkező, magasan képzett munkavállalók beutazására és tartózkodására vonatkozó feltételeket, hogy vonzóbbá tegyék az uniós kékkártyát.

Az új szabályozással az EU arra törekedett, hogy magasan képzett munkavállalókat vonzzon Európába, és itt is tartsa őket, különösen a szakemberhiánnyal küzdő ágazatokban.

Az uniós szintű fogadási rendszer:

- inkluzívabb fogadási kritériumokat határoz meg
- egyszerűsíti az eljárások menetét
- megkönnyíti az Unión belüli mobilitást
- megkönnyíti a családdegyesítést a szétszakadt családoknak
- rendkívül széles körű hozzáférést biztosít a munkaerőpiachoz

2021. október 22. - *Az Európai Tanács a migrációról tárgyalt*

Az uniós vezetők felkérték az Európai Bizottságot és az Unió külügyi és biztonságpolitikai főképviseletét, hogy késlekedés nélkül hajtsák végre a kiemelt származási és tranzit országokra irányuló nyolc cselekvési tervet. Az Európai Tanács világossá tette, hogy nem fogja elfogadni nem uniós országok arra irányuló kísérleteit, hogy politikai célokból eszközként használják a migránsokat. Megerősítette elhatározását, hogy biztosítja az Unió külső határainak hatékony ellenőrzését, védelmét és hangsúlyozta, hogy garantálni kell a visszaküldések eredményességét és a visszafogadási megállapodások és intézkedések maradéktalan végrehajtását. Az uniós állam- és kormányfők kijelentették, hogy az EU továbbra is fel fog lépni a belarusz rezsim által szervezett, jelenleg zajló hibrid támadással szemben, többek között úgy, hogy újabb korlátozó intézkedéseket fogad el személyekkel és jogi szervezetekkel szemben.

2021. december 09. - *A Tanács elfogadta az EU Menekültügyi Ügynökségéről szóló rendeletet*

Rendelet került elfogadásra az EU Menekültügyi Ügynökségének létrehozásáról. A rendelet a menekültügyi politika Unión belüli alkalmazásának javítása érdekében született és teljes jogú ügynökséggé alakítja a jelenlegi Európai Menekültügyi Támogatási Hivatalt (EASO). Az ügynökség a közös európai menekültügyi rendszer működését lesz hivatott javítani azáltal, hogy

- intenzívebb operatív és technikai segítséget nyújt a tagállamoknak
- elfogadja a nemzetközi védelem iránti kérelmek értékelésének nagyobb fokú összehangolását

2022. március 04. - *Az EU átmeneti védelmi rendszert vezetett be az ukrajnai háború elől menekülő személyek számára*

Ekkor egy újabb problémával kellett szembesülnie az Európai Uniónak, a sokak által 2. migrációs hullámként emlegetett ukrán humanitárius helyzettel. Az EU úgy határozott, hogy bevezeti az átmeneti védelmi rendszert. A cél a nemzeti menekültügyi rendszerekre nehezedő nyomás enyhítése, valamint annak lehetővé tétele, hogy a lakóhelyüket elhagyni kényszerült személyek EU-szerte összehangolt jogokat élvezhessenek. A határozat többek között a következőkre biztosít jogot:

- tartózkodásra
- munkavállalásra és lakhatáshoz jutásra
- orvosi ellátásra
- a gyermekek oktatáshoz való hozzáférésére

Az átmeneti védelem olyan szükséghelyzeti mechanizmus, amely a lakóhelyüket elhagyni kényszerült személyek tömeges beáramlása esetén alkalmazható. Célja, hogy azonnali és kollektív védelmet nyújtson a lakóhelyüket elhagyni kényszerült személyek részére, mivel nem áll módjukban visszatérni származási országukba.

2022. április 04. - *17 milliárd EUR összegű uniós forrás áll rendelkezésre az Ukrajnából érkező menekültek megsegítésére*

A Tanács rendeletet fogadott el az európai menekültekre irányuló kohéziós fellépésről (CARE), amely lehetővé fogja tenni a kohéziós politika keretében rendelkezésre álló források gyors rendelkezésre állását és újraelosztását. Ez biztosítani fogja, hogy a menekülteket befogadó tagállamok elegendő erőforrással rendelkezzenek a növekvő lakhatási, oktatási és egészségügyi szükségletek kielégítéséhez. Ezenkívül a tagállamok igénybe vehetik majd a kohéziós célú és az európai területeknek nyújtott helyreállítási támogatást (REACT-EU), amely az egyik legjelentősebb, világválság utáni uniós közberuházási program.

A Tanács továbbá javaslatot fogadott el a következőkre vonatkozóan:

- maximum 420 millió EUR összegű megmaradt forrás felszabadítása a 2014–2020-as belügyi alapból
- annak lehetővé tétele, hogy a tagállamok és más, közzsférabeli vagy magánadományozók hozzájárulhassanak a 2021–2027-es Menekültügyi, Migrációs és Integrációs Alaphoz

Ez további erőforrásokat biztosít majd az ukrajnai háború elől menekülő személyek befogadásához.

Mielőtt lezárnám ezt a fejezetet és áttérnék a következő témára összefoglalnám pár gondolatban ennek a fejezetnek a lényegét és a leszűrt tanulságokat. A 2015-ös migrációs hullám ismét fókuszba helyezte az iszlám és Európa viszonyának a kérdését. Az iszlám egyik legfontosabb sajátossága értelmezéseinek, kifejezésmódjainak sokszínűsége. Különböző szónokok (pl. politikusok, szakértők) részéről mégis gyakran a tényeket figyelmen kívül hagyó, általánosító és leegyszerűsítő megállapítások hangzanak el. Sem a muszlimok, sem a „migránsok” nem képeznek homogén csoportokat. Iszlám helyett inkább különböző iszlámokról beszélhetünk.

Az iszlám nem új keletű Európában, már évszázadok óta jelen van a kontinensen, és komoly hatást gyakorolt az európai civilizációra. Napjainkban az Európai Unió területén mintegy 25 – 30 millió muszlim vallású ember él. Integrálódásuk mértéke számos helyen nem megfelelő, ennek okai között vallási-kulturális, szociális, gazdasági és politikai tényezők egyaránt találhatóak, de ugyanakkor sok példa akad a sikeres integrációra is. Határozott különbséget kell tenni iszlám, iszlamizmus és dzsihádzizmus között. Európában az utóbbi években elkövetett dzsihádistá merényletek végrehajtóinak radikalizálódása az iszlám közösségi struktúrákon kívül történt, a dzsihádistá terrorizmus elsősorban nem vallási, hanem szociális probléma.

Mindezen rémtettek mellett mindenképpen említésre szorul a jelentős kulturális ajándék, amelyet ez a vallás képvisel már több mint ezer éve a hívek és a világ számára.⁴¹⁴²

IX. CIVILSZERVEZETEK SZEREPE A MIGRÁCIÓSHULLÁM KEZELÉSÉBEN

Bizonyára emlékszünk azokra a sokkoló képkockákra amikor is 2015-ben tömegek érkeztek a határra, vagy azokra amikor zsúfolásig megtömött hajók, vagy ahogy a köznyelv nevezte ’migráns csónakok’ érkeztek Európa partjaihoz. Esetleg azok a képek is előttünk vannak még, amikor a Keleti pályaudvarnál ezrek várakoztak a földön ülve. Ilyen és hasonló szomorú és szívszorító emlékek számunkra pusztán csak emlékek. Azonban azoknak, akik ezt átélték, mind menekülő mind segítő oldalról, egészen mást jelentenek. Ebben a fejezetben a

⁴¹ Forrás: <https://www.consilium.europa.eu/en/policies/eu-migration-policy/migration-timeline/>, letöltés dátuma: 2022.04.10.

⁴² Forrás: <https://www.consilium.europa.eu/en/policies/eu-migration-policy/migration-timeline/>, letöltés dátuma: 2022.04.10.

civilszervezetek migrációs hullám kezelésében betöltött szerepvállalását kívánom bemutatni. Szó esik a civilszervezetek létrejöttének háttéréről, történetéről, a szó pontos definíciójáról, valamint néhány legismertebb magyar civilszervezet is bemutatásra kerül. Ezt követően a migráció európai szintű általánosságai, típusai kerülnek bemutatásra. A dolgozat további részében kiemelnék egy civilszervezetet – a Menedék - Migránsokat Segítő Egyesületet – és rajtuk keresztül mutatom be a szervezetek főbb céljait és feladatait.

A civilek szerepéről az utóbbi években egyre több szó esik. Ez főleg azóta van így, mióta a 70-es évek gazdasági válságát követően, az addig kiemelt társadalmi célnak tekintett jóléti állam megvalósítását illetően, mind több országban dilemmák fogalmazódtak meg, a közszolgáltatások új rendszerében pedig a civilek szerepe egyre fontosabb lett. Napjainkban a politológusok egy része azon a véleményen van, hogy a közpolitikák vonatkozásában a civil szféra lett a „negyedik hatalmi ág”, és egyre több figyelem fordul a civil szervezetek működésére, hatékonyságukra. Működési biztonságuk ma már nem csak annak a csoportnak fontos, akik a vonatkozó szervezetet alapították és működtetik, hanem az egész helyi közösségnek. A civil szervezetek szerepei kapcsán az alábbiakat szokták felsorolni:⁴³

- Az EU keretében fontos és szükséges a „Bizottság és civil szervezetek (NGO-k): szorosabb partneri kapcsolatok építése” (COM /2000/11)
- Elősegítik a részvételi demokráciát.
- Állampolgárok egyes csoportjainak véleményét képviselik.
- Részt vesznek a politikában (policy-making).
- Projektek megvalósításában való részvétel.
- Elősegítik az európai integrációt.⁴⁴

Annak ellenére, hogy egyre jelentősebb társadalmi szerepvállalást várnak el a civil szervezetektől, működésüket illetően igen sok a kérdés és dilemma. Általában a következő problémákat szokás a civil szervezetekkel kapcsolatosan megemlíteni: pénzügyi instabilitás, pályázatfüggő működés, projekt-fluktuáció, nincsenek vagy alig vannak főállású alkalmazottak, a törvényi, jogi, pénzügyi, szervezeti háttérrel kapcsolatos ismeretek hiánya, speciális szakismeret hiánya, kistérségi együttműködés hiánya és a lakosság apátiája.⁴⁵

⁴³ Forrás: bpdigital: Ezek a legnépszerűbb civil szervezetek Magyarországon. <https://bpdigital.hu/legjobb-civil-szervezetek>, letöltés dátuma: 2022.02.13.

⁴⁴ Forrás: Kiss Judit (szerk.) (2019): Nemzetközi segélyezés a 21. század elején. Akadémiai Kiadó, Budapest.

⁴⁵ Forrás: Kiss Judit (szerk.) (2019): Nemzetközi segélyezés a 21. század elején. Akadémiai Kiadó, Budapest.

A civil szervezetek, mondhatjuk az állampolgárok önkéntes szerveződéseik és tevékenységükkel fontos szerepet vállalnak a társadalmi problémák kezelésében. Ezek a szervezetek gyakorlatilag az élet minden területén működnek.⁴⁶

egyesületeket, klubokat hoznak létre így:

- Lehetőség az önszerveződésre,
- Közös célok elérésére,
- Embertársaik megsegítésére,
- Érdekeik érvényesítésére,
- Hasonló problémák megoldására
- A közösségi ügyekben való részvételre

A 10-20 évvel ezelőtti helyzethez képest mára csaknem minden, ami befolyásolja a non-profit szektorban nyújtott szolgáltatásokat (kormányzati bürokrácia világa, politikai környezet, üzleti bürokrácia világa, személyes világ) alapvetően megváltozott, illetve ma is változik. Ezek kihatnak a kapcsolatokra (pozitív jelenség pl. a két szektor, az üzleti és nem üzleti szektor egymást megtermékenyítő jellege), de a fellépő bizonytalanságok jelzés értelműek. Ma már nem felelnek meg a korábbi, tagadásra épülő értelmezések: amikor szervezetek tagadással különböztették meg magukat az üzleti világ és az államigazgatás szerveitől. Terjedőben vannak az integratív jellegű definíciók (harmadik szektor, független szektor stb.). Ugyanakkor elismerést jeleznek az olyan pozitív jelenségek is, mint például az, hogy az USA-ban 1989-ban bevezetett Internal Revenue Code (IRC) kedvezményes adózási státuszt biztosít az ún. non-profit szervezeteknek.

A szervezet fenntartásához és működéséhez a következők kellenek:

- A humán erőforrás hozzáállása és kezdeményezőkézsége.
- A pénzügyi forrás, amely elsősorban a magánszemélyektől, vállalatoktól, pályázatokból, SZJA 1% felajánlásokból, tagdíjbevételekből és a szolgáltatási díjakból tevődnek össze.

A legismertebb magyar civil szervezetekről készített saját szerkesztésű táblázatot lsd. Táblázatokjegyzéke 1. táblázat.

⁴⁶ Forrás: bpdigital: Ezek a legnépszerűbb civil szervezetek Magyarországon. <https://bpdigital.hu/legjobb-civil-szervezetek>, letöltés dátuma: 2022.02.13.

9.1. A Menedék – Migránsokat Segítő Egyesület

Hitvallásuk, megalakulásuk fő oka:

Az 1980-as évek végétől Magyarország a nemzetközi népmozgásnak új módon vált részesévé, egyrészt, mint tranzit ország, másrészt mint végleges befogadó és menedéket nyújtó ország. Számos ember napjainkban is útra kel, munkát vállalva vagy szakmai, tudományos karriert építve külföldön, esetleg önkéntesként, vagy nyelvtanulási célból. E sokszínű vándormozgalom átfogó megközelítése, a békés együttélés a migránsok és a helyi közösségek között számtalan állami, igazgatási és nemzetközi erőfeszítés hatására is csak hosszú évek munkájával sikerülhet. Ennek része a társadalmi transzparencia, a kormányzati és a független szervezetek közötti párbeszéd, a jogilag és szociálisan a magyar lakosság átlagánál is kiszolgáltatottabb migránsok érdekeinek képviselése, amely nélkül aligha lehet hosszú távon is működőképes, átfogó migrációs politikát kialakítani. Hazánkban hosszú történelmi háttere van a migrációs mozgásokba való bekapcsolódásnak. Sajnos az látszik, hogy a politikai elit és az igazgatási szervezetrendszer még alig ismerte fel, hogy hosszú távú megoldásokra, stabil szabályozásra, a kérdések társadalmi megvitatására és a migránsokat segítő intézményi rendszer teljességére, vagyis egyszóval egy komoly migrációs politika kialakítására és érvényesítésére lenne szükség. Ebben egy független társadalmi szervezet, amely a migránsok érdekeinek megjelentetését, beilleszkedését segíti, a hatóságok, közszolgáltatók előtt folyó eljárásban képviselőket, a nemzetközi vándorlásra vonatkozó adatok, szabályok dokumentálását, továbbá a vándorokra és egyes csoportjaikra (különösen a nemzetközi védelmet kérőkre, a védelemben részesültekre, a munkát vállalókra és a tanulókra, valamint családtagjaikra) vonatkozó politikák befolyásolását végzi, igen nagy szerepet vállalhat. Ezen felismerésekből, a szakszerű támogatás, tájékoztatás és a párbeszéd fenntartására alakult meg az egyesület.⁴⁷

Az egyesület tartós, közérdekű céljai a következők:

A nemzetközi vándormozgalomban résztvevő személyek (migránsok), különösen a nemzetközi védelemre szoruló – kérelmezők, menekültek, menedékesek, befogadottak, hontalanok, oltalmazottak – továbbá a külföldi munkavállalók és bevándorlók, letelepedettek

⁴⁷Forrás: Menedék - Migránsokat Segítő Egyesület: Alapszabály. <https://menedek.hu/sites/default/files/media/document/2021/11/02/Alapszab%C3%A1ly%202021.09.08..pdf>
letöltés dátuma: 2022.02.14.

társadalmi képviselője, segítségnyújtás a részükre. A Magyarországon maradni szándékozó migránsok és családtagjaik jogi, társadalmi, kulturális, szociális integrációjának elősegítése különböző célzott programokon keresztül. A migránsok érdekeinek és jogainak helytálló és pártatlan képviselője a politikai, igazgatási, kormányzati és önkormányzati szervek előtt, valamint a tömegtájékoztatásban. Részvétel Magyarország migrációs és antidiszkriminációs politikájának kidolgozásában és – lehetőség szerint – a megvalósításban, ennek szakértői támogatása. A migránsok jogainak védelme a hatósági eljárásban, a közszolgáltatásokban és a közvélemény előtt, célzott programokkal, kampányokkal. Azon törekvések, amelyek célozzák, hogy a migrációra vonatkozó statisztikai adatok, tudományos kutatási eredmények elérhetőek legyenek, a migráció hazai és nemzetközi, európai uniós szabályozásának hozzáférhetővé tétele a tömegtájékoztatással és oktatással foglalkozó szervezetek, személyek számára. Az együttműködések kialakítása és fenntartása a hasonló célokért tevékenykedő emberi jogi és egyéb társadalmi szervezetekkel, nemzetközi szervezetekkel, Magyarországon és külföldön egyaránt.

Ezeknek a céloknak a megvalósítását közhasznú tevékenységként, nyereség- és vagyonszerzési cél nélkül, közhasznú egyesületi formában végzik. Az Egyesület közvetlen politikai tevékenységet nem folytat, politikai pártoktól független, azoknak anyagi támogatást nem nyújt, az országgyűlési választásokon képviselőjelöltet nem indít és támogat, pártoktól támogatást nem fogad el.⁴⁸

Az Egyesület közérdekű céljait a következő konkrét tevékenységekkel valósította meg: Létrehozta és folyamatosan működteti a segítőkiből álló országos hálózatát, amely meghatározott rendszerességgel tanácsadást, egyéb személyre szabott segítséget nyújt a migránsoknak a beilleszkedéshez, a migránsok hatósági és a közszolgáltatóknál folyó ügyeinek intézéséhez, jogvédelmük és érdekeik biztosításához. Továbbá részt vesz a migrációs politika, a migránsok alapvető érdekeit és jogállását érintő kormányzati, jogalkotási döntések és a jogalkalmazás formálásában. Párbeszédet folytat a migrációért felelős kormányzati szervekkel, hatóságokkal és helyi önkormányzatokkal. A Magyarországon élő nemzetközi védelemre szorulóknak elősegítik a társadalmi integrációjukat szociális, kulturális, ifjúsági, információs és mentálhigiénés programok szervezésével és koordinálásával. Rendszeresen tájékoztatást nyújtanak a migráció hazai kérdéseiről, adatairól,

⁴⁸ Forrás: Menedék - Migránsokat Segítő Egyesület: Alapszabály. <https://menedek.hu/sites/default/files/media/document/2021/11/02/Alapszab%C3%A1ly%202021.09.08..pdf> letöltés dátuma: 2022.02.14.

rendezvényeiről a sajtó és a migránsokkal foglalkozó társadalmi szervezetek, intézmények és más érdeklődő szervezetek számára. Összegyűjtik és hozzáférhetővé teszik a migrációra vonatkozó hazai és a fontosabb célországok szerinti jogi, igazgatási szabályozásokat, a statisztikai adatokat, a beilleszkedéshez szükséges gazdasági, szociális, munkaügyi és egyéb feltételeket tárgyaló információkat, valamint a migrációs hazai kutatásokra és publikációkra vonatkozó információkat. Rendszeresen együttműködnek a migránsok egyes csoportjait támogató hazai emberi jogi, karitatív, érdekképviselői szervezetekkel, oktatási és tudományos intézményekkel, hír-és információcserét biztosítva a kölcsönösség alapján. Kapcsolatban vannak a migrációval foglalkozó nemzetközi szervezetekkel, ezen együttműködés keretében közös eszmecserét, tapasztalatcserét, szakmai programokat szerveznek. Fontos részt vállalnak az oktatás és képzések szervezésében mind a migránsok mind a velük foglalkozók és segítők valamint a hatóságok számára a beilleszkedés, a jobb magyarországi eligazodás, konfliktuskezelés, a munkaerő piaci bekapcsolódás érdekében. Végül, de nem utolsó sorban közreműködnek a hazai és nemzetközi tudományos kutatásokban, amelyek a jövőre nézve hatékony megoldásokhoz vezethetnek.⁴⁹

A Menedék Egyesület több nemzetközi koalíció tagjaként, valamint önállóan is rendszeresen vesz részt mind hazai, mind pedig nemzetközi menekültügyi és migrációs fórumokon. Szakmai véleményeket, javaslatokat juttat el a döntéshozókhöz annak érdekében, hogy a szakmai szempontok érvényesüljenek a törvényalkotást megelőző munkában, a kormányzati helyzetértékelés, döntéshozatal során, a jogalkotásban, illetve az intézményi működésben.

Az egyesület nemzetközi szerepet is vállal azzal, hogy tagja számos nemzetközi szervezetnek, többek között a European Council on Refugees and Exiles-nak (röviden ECRE), valamint a Platform for International Cooperation on Undocumented Migrants-nek (röviden PICUM). A PICUM vezetőségének a tagjai között szerepel az egyesület igazgatója is. A Menedék szerepel a The European Network on Statelessness hálózatban és tagja a magyar Gyermejjogi Civil Koalíciónak is. Az egyesület az előzőekben felsorolt intézményekkel együtt, illetve

⁴⁹Forrás: Menedék - Migránsokat Segítő Egyesület: Alapszabály. <https://menedek.hu/sites/default/files/media/document/2021/11/02/Alapszab%C3%A1ly%202021.09.08..pdf>
Letöltés dátuma: 2022.02.14.

önállóan is ad ki állásfoglalásokat, nyilatkozatokat, publikál tanulmányokat és szólít fel országgyűlési képviselőket szakmai munka végzésére.⁵⁰

9.2. Career Path projekt

Ebben a részben a Menedék Egyesület egyik projektjét, fogom elemezni, melynek megnevezése: Career Path, és az Erasmus+ program keretében valósult meg.

Az Egyesület készített egy négy országra, Horvátországra, Magyarországra, Szlovákiára és Csehországra kiterjedő szakpolitikai elemzést, amelynek elsődleges célja az Európai Unión kívülről (harmadik országból) érkező munkavállalók munkaerőpiaci integrációjának vizsgálata és javítása volt.⁵¹

A projekt keretében megvizsgálták azon továbbtanulási, munkakeresési és szakmai fejlődési akadályokat, amelyek a harmadik országbelieket elsősorban érintik. Anyagukban olvasható ajánlások olyan interjúkra épültek, melyeket EU-n kívüli állampolgárokkal, hivatalok, hatóságok tisztviselőivel, munkaadókkal és a civil szervezetekkel készítettek a projektpartnereik. Ezek a projektpartnerek az egyes országokban a következők voltak: Horvátországban a Centre for Peace Studies, Magyarországon a Menedék Egyesület, a Cseh Köztársaságban az InBáze, Szlovákiában pedig a Mareena. A vizsgált négy országot ld. az Ábrák Jegyzékében a 26. ábra alatt.

A Tanulmány a következőket összegezte:

Elmondható, hogy mind a négy országban (Horvátországban, Magyarországon, Csehországban és Szlovákiában is) növekedett a harmadik országból történő bevándorlás. A vizsgált országokban hiányos az intézményi kapacitás a migrációs és integrációs folyamatok kezelésére vonatkozóan. A migrációs és integrációs politika mögött nincsen hosszú távú intézményi finanszírozási mechanizmus, ez gyakran ad hoc módon valósul meg és olyan általános megközelítést alkalmaz, ami alábecsüli vagy figyelmen kívül hagyja a sokszínű migráns népesség különböző igényeit, elsősorban a nőkéét. Leszögezhető, hogy a migrációs és integrációs folyamatok egyes elemei különböző kormányzati intézmények feladatkörébe tartoznak, és ez szinte minden téren feleslegesen bonyolult, illetve bürokratikus eljárásokhoz

⁵⁰ Forrás: Menedék - Migránsokat Segítő Egyesület: Szakpolitika. <https://menedek.hu/mit-csinalunk/szakpolitika> Letöltés dátuma: 2022.02.14.

⁵¹ Forrás: Menedék - Migránsokat Segítő Egyesület: Szakpolitikai elemzés - Career Path. <https://menedek.hu/hirek/szakpolitikai-elemzes-career-path> Letöltés dátuma: 2022.02.14.

vezet. A migrációs és integrációs rendszerek teljes körű és rövid távú megreformálása erőforrások és politikai szándék függvénye, ezért nem valószínű, hogy sor kerül ezek megvalósítására egyhamar, azonban léteznek olyan érdemi lépések, amelyeket e négy ország mind meg tud valósítani a jelenlegi helyzet jobbítása érdekében. Az egyesület a projekt eredményeit egy jelentésben foglalta össze, amely dokumentum négy olyan szakpolitikai ajánlást is bemutatott, amik a kutatásuk szerint hozzájárulhatnak az EU-n kívüli állampolgárok munkaerőpiaci integrációjához.⁵²

9.3. Nyelvtanfolyamok és interkulturális orientáció⁵³

Az egyik legjelentősebb akadály a harmadik országbeliek munkaerőpiaci integrációjára a helyi nyelv ismeretének hiánya. Annak ismerete nélkül a migránsoknak a munkakeresés óriási kihívás, a munkalehetőségekért való versenyzés, a felsőoktatásban való részvétel és a szakmai fejlődés jóval nehezebbé válik. Az adott ország nyelvének nem ismerete nem csak a munkakeresésben jelent nehézségeket, hanem a migrációhoz és integrációhoz kapcsolódó hivatali ügyintézési folyamatokban való eligazodásban, valamint a társadalmi integrációban is. Számos olyan erőforrás, ami a munkakeresést megkönnyíti (ilyenek például az online álláshirdető oldalak vagy munkaügyi központok) csak a helyi nyelven érhetőek el. Ezen kívül, a fogadó ország nyelvének nem ismerete sok munkalehetőségből zárja ki a harmadik országbeli migránsokat, és csökkenti versenyképességüket az olyan állások esetében is, ahol a helyi nyelv ismerete nem is lenne különösebben alapfeltétel, de a munkaadók mégis inkább azokat részesítik előnyben, akik beszélik a helyi nyelvet. A szakmai fejlődési lehetőségek vagy továbbtanulási programok is sokszor a helyi nyelv ismeretéhez kötöttek, ami korlátozza, hogy a harmadik országbeliek ezekkel éljenek. A hivatali ügyek intézésénél szintén nehezítő körülmény, hogy a hivataloknak általában nincs elegendő kapacitása ahhoz, hogy angol nyelvű dokumentumokkal is ellássák az ügyfeleket. Ez azt jelenti, hogy olyan alapvető közigazgatási eljárások, mint például a munkavállalási engedély iránti kérelem, vagy a lakcím

⁵² Forrás: Menedék - Migránsokat Segítő Egyesület: The Economic Integration and Professional Development of Third Country Nationals: Policy Recommendations
https://menedek.hu/sites/default/files/media/document/2021/11/30/IO4_Policy%20recommendations%20%281%29.pdf, letöltés dátuma: 2022.02.15.

⁵³ Forrás: Menedék - Migránsokat Segítő Egyesület: A harmadik országbeli állampolgárok gazdasági integrációja és szakmai fejlesztése: szakpolitikai ajánlások négy országban: Horvátország, Cseh Köztársaság, Magyarország és Szlovákia.
<https://menedek.hu/sites/default/files/media/document/2021/11/30/IO4%20Szakpolitikai%20ajanlasok.pdf>, letöltés dátuma: 2022.02.15.

megváltoztatása, legtöbbször még mindig a helyi nyelven történnek. Ha a harmadik országbeliek nem beszélik a helyi nyelvet (és általában nem), akkor szinte lehetetlen eligazodniuk ezekben az eljárásokban.

Az egyesület az említett okok miatt könnyen elérhető nyelvtanfolyamok indítását ajánlotta önkormányzati szinten. Javasolta, hogy ezek a nyelvi tanfolyamok egészüljenek ki integrációs programokkal is. Ezen programok általános tájékoztatást nyújthatnának a vonatkozó jogszabályi keretekről, hivatali eljárásokról, az elérhető szolgáltatásokról és a fogadó ország kulturális sajátosságairól is. Így a harmadik országbeli állampolgárok nemcsak a számukra fontos nyelvtudásra tennének szert, hanem a számukra elérhető szolgáltatásokról, illetve új lakóhelyük közigazgatási eljárásairól is ismereteket szerezhethetnének. Úgy gondolják, ez hasznára válna a helyi önkormányzatoknak, valamint a harmadik országbelieknek egyaránt, egyúttal lehetőséget adva, hogy az önkormányzatok közvetlen kapcsolatot teremtsenek a területükön élő harmadik országbeliekkel. Az önkormányzatoknak meg kellene hirdetni a tanfolyamot a harmadik országbeli állampolgárok számára, és ehhez azt ajánlják, hogy törekedjenek olyan helyi szervezetekkel való együttműködésre, akik már dolgoztak a célcsoporttal, így használhatnák a már létező kapcsolati hálójukat. Esetleg olyan környékbeli vállalkozásokkal történő kapcsolatfelvételt követően, akik nagy számban foglalkoztatnak harmadik országbelieket, azok segítségét is kérhetnék a célcsoport eléréséhez. A harmadik országbeliek toborzását az integrációs szakemberekkel és civil szervezetekkel való aktív együttműködés is segítheti. Az integrációs nyelvtanfolyamok befejezése után javasolták, hogy az önkormányzatok kvalitatív és kvantitatív módon is értékeljék a programot. Ennek a gyakorlatnak az alapvető mérési módszere a toborzás és a tanfolyami jelenlét értékelése. Amennyiben a tanfolyamok maximális létszám vett részt valamennyi ciklusban, ez azt jelezheti, hogy a résztvevők értékesnek találták a programot. A tanfolyam utáni visszajelzések segítik a tanulságok beépítését a folyamatba azok folytatása előtt. Az értékelés menete magában foglalja a tanárok és résztvevők által kitöltött kérdőíveket és azok elemzését, valamint mindkét csoportból véletlenszerűen kiválasztott emberekkel folytatott mélyinterjúk vizsgálatát. A tananyag és a folyamat értékelésével az érintett önkormányzatok és közintézmények kielégítően tudnák a harmadik országbeliek igényeihez igazítani a tanfolyamokat. Az egyesület azt is megajánlotta, hogy a tanfolyamot rendszeresen dolgozzák át, beépítve a ciklusok után gyűjtött visszajelzések eredményét. A tanfolyamok legnagyobb költsége a tanárok bére. Tudatában annak, hogy az önkormányzatok nem minden esetben

tudják ezt a kiadást önállóan fedezni, az önkormányzati, állami és EU-s források összessége képes lenne biztosítani ezen költségeket. A Menedék bátorítja az önkormányzatokat, hogy civil szervezetekkel összefogva pályázzanak uniós forrásokra (pl. hasonló projekteket támogatott már az EU Menekültügyi, Migrációs és Integrációs Alapja (röviden MMIA)). A helyi támogatás azért lehet kiemelten fontos, mert ez tudja biztosítani a fenntarthatóságot. Erre tekintettel az érintett kormányzati szerveknek javasolták, hogy az ilyen kezdeményezésekre biztosítsanak forrást.

9.4. Képesítések elismerése⁵⁴

A képesítések elismerésének hiányosságait mind a négy országban sok harmadik országbeli nehézségként azonosította. A harmadik országbeliek képesítései elismerésének és értékelésének hiánya nagymértékben befolyásolja, hogy találnak-e képzettségüknek és karrierterveiknek megfelelő állást. Megfelelő, igazolt, elismert képesítések hiányában a harmadik országbeliek kénytelenek elfogadni bizonytalan kimenetelű állásokat, határozott idejű szerződéseket, be nem jelentett fekete munkavégzést, vagy sok esetben alulfizetett nehéz fizikai munkát. Ezeket figyelembe véve ajánlottak egy olyan képesítés-elismerő rendszer kiépítését, ami országos és helyi szinteken is működik. Ezen ajánlás elsődleges célja volt, hogy megkönnyítse a harmadik országbeliek képesítéseinek elismerését, ezzel lehetőséget biztosítva, hogy tovább tanulhassanak vagy olyan szakmákban dolgozzanak, amikben a helyi munkaerőpiacon hiány van. Az ajánlás eredménye növelné a képezett munkaerő arányát és elősegítené az érintettek gazdasági integrációját, általánosan segítve ezzel a munkaerőpiacot. Az ajánlás összhangban állt az egységes szakmai képesítések elismerésének rendszeréről szóló már elfogadott uniós jogszabályokkal.

Ideális esetben a képesítések elismerése standardizált folyamat lenne. Az elismeréshez szükséges lépéseket és dokumentumokat elérhetővé kellene tenni online a harmadik országbeliek számára. Ezen kívül, jó gyakorlat lenne, ha a hatóságok és a munkaadók ugyanazokat a standardokat követnék a diplomák és más képesítések elismerésére vonatkozóan. Amikor a képesítést nem ismerik el, szükséges lenne, hogy a harmadik

⁵⁴ Forrás: Menedék - Migránsokat Segítő Egyesület: A harmadik országbeli állampolgárok gazdasági integrációja és szakmai fejlesztése: szakpolitikai ajánlások négy országban: Horvátország, Cseh Köztársaság, Magyarország és Szlovákia. <https://menedek.hu/sites/default/files/media/document/2021/11/30/IO4%20Szakpolitikai%20ajjanlasok.pdf>
letöltés dátuma: 2022.02.15.

országbeliek egy olyan írásbeli indoklást kapjanak, ami felsorolja az okokat, azt, hogy mely irataik nem lettek elismerve, illetve, amennyiben erre van lehetőség, mit tudnak tenni azért, hogy sikeresen elismertessék őket. Azokban az esetekben, amikor azok az iratok, amik bizonyítják tanulmányi vagy szakmai képzéseiket nem állnak a harmadik országbeliek rendelkezésére, lehetőséget kellene biztosítani számukra, hogy tanulmányi és szakmai képzéseiket különleges eljárásban értékeljék.

A képzések elismerésénél két jelentős akadály merülhet fel: az első az, hogy a harmadik országbeliek külföldön szerzett tanulmányi és szakmai képzései lehet, hogy nem pontosan feleltethetők meg, vagy fordíthatók le a befogadó országaira. Ugyanakkor, amennyiben elérhető egy átlátható rendszer a képzések elismeréséről, akkor a harmadik országbeliek megismerhetik, milyen képzések ismertethetőek el és milyen iratok szükségesek az elismeréshez. A második lehetséges problémát a nyelvi akadályok jelentik. Amíg a harmadik országbeliek számára nincs könnyen elérhető nyelvoktatás, addig az összes releváns anyag és forrás angolul is elérhető kellene, hogy legyen, valamint tolmácsok is rendelkezésre állhatnának, annak érdekében, hogy az elismerési folyamatot segítsék.

⁵⁵Egy másik fontos beazonosított akadály az olcsó és elérhető, a harmadik országbeliek számára is rendelkezésre álló továbbtanulási programok szinte teljes hiánya. Továbbtanulás alatt mind a nyelvoktatást, mind a szakmai (át)képző kurzusokat és a karrier-tanácsadást értik. Jelenleg ezek a tanfolyamok főleg csak a befogadó ország nyelvén érhetőek el, angolul csak ritkán. Ezen kívül ezek a programok gyakran nem támogatottak, így a kurzusokat teljes egészében a résztvevőknek kell finanszírozni. A privát szektor is kevés megoldást kínál. Míg egyes cégeknél elérhető a továbbtanulás, köztük nyelvtanfolyamok, ezek gyakran eseti alapon szerveződnek. Ha kiterjesztenék és rendszerszerűvé tennék ezt a gyakorlatot, lehetőséget adna a továbbtanulás könnyebb elérhetőségére és a folyamatosságára.

A szakpolitikai elemzés azt is javasolta, hogy a továbbtanulási lehetőség legyen elérhető a harmadik országbeliek számára rögtön azt követően, amint a fogadó országba érkeznek.

⁵⁵ Forrás: Menedék - Migránsokat Segítő Egyesület: A harmadik országbeli állampolgárok gazdasági integrációja és szakmai fejlesztése: szakpolitikai ajánlások négy országban: Horvátország, Cseh Köztársaság, Magyarország és Szlovákia.
<https://menedek.hu/sites/default/files/media/document/2021/11/30/IO4%20Szakpolitikai%20ajánlások.pdf>
letöltés dátuma: 2022.02.15.

Ideális esetben ez az új rendszer biztosítana egy kisebb keretösszeget minden harmadik országbelinek, amit tanulási célból használhatnának fel. Ez a keretösszeg csak egy évig lenne felhasználható és csak az adott nemzeti kormány által jóváhagyott tanulmányi lehetőségekre lehetne költeni. Egy másik alternatíva lehetne, hogy a harmadik országbeliek kérvényezhessék, hogy egy bizonyos tanulmányi lehetőségre legyen felhasználható a keretük. A szakmai fejlődési lehetőségekbe beletartozhatna a jól felépített rendszerben működő karriertanácsadás. A tanácsadási program konkrét információt és sok hasznos gyakorlati tanácsokat adna a migránsoknak arra vonatkozóan, hogy hogyan tudják képességeiket az annak megfelelő foglalkozásban kamatoztatni.

A tanulmány megemlíti, hogy fontos az is, hogy a nagyvárosokon kívül is biztosított legyen a szakmai fejlődés lehetősége és a karrierfejlesztési kezdeményezések, amennyiben jelentős számú harmadik országbeli él az adott területen. Emellett, a szolgáltatásoknak a harmadik országbeliek különböző csoportjait érő kihívásokra kell reagálniuk, így például a migráns nők előtt álló akadályok gyakran sokkal jelentősebbek, mint a migráns férfiak előtt állók. Ennek következtében a programoknak az adott célcsoporthoz kell igazodniuk.

Ezekre a fejlődési lehetőségekre úgy kell tekinteni, mint egyfajta befektetésekre, amelyek a harmadik országbeliekben rejlő lehetőségek kiaknázására irányulnak. Egy ilyen program jelentős befektetést igényel. E befektetés volumenét csökkenthetné, ha a továbbtanulási lehetőségeket konkrét munkaerőpiaci hiányokhoz lehetne kötni, például, ha a keretösszeg olyan tanulmányokra lenne felhasználható, amik a hiányszakmák foglalkozásokhoz kellenek, így a program gazdaságilag kifizetődőbb lehetne.

9.5. Integrációs programok munkaadóknak⁵⁶

A Menedék Egyesület kutatása kimutatta azt is, hogy a harmadik országbeliek támogatási rendszerét ki lehetne terjeszteni a munkába állásuk utáni időkre is. Amint egy harmadik országbeli állampolgár elhelyezkedik, gyakran munkaadója lesz az elsődleges segítője, nemcsak adminisztratív kérdésekben, hanem más, a mindennapi élethez kapcsolódó ügyekben is. Fontos, hogy a harmadik országbeliek és a munkaadók is világosan megértsék a harmadik

⁵⁶ Forrás: Menedék - Migránsokat Segítő Egyesület: A harmadik országbeli állampolgárok gazdasági integrációja és szakmai fejlesztése: szakpolitikai ajánlások négy országban: Horvátország, Cseh Köztársaság, Magyarország és Szlovákia. <https://menedek.hu/sites/default/files/media/document/2021/11/30/IO4%20Szakpolitikai%20ajánlások.pdf>
letöltés dátuma: 2022.02.15.

országbeliek foglalkoztatásával és az interkulturális munkahelyekkel kapcsolatos kihívásokat. Két ehhez kapcsolódó kezdeményezést javasoltak: a specifikus kihívásokkal foglalkozó tanácsadói pozíció létrehozása, illetve interkulturális tréningek bevezetése a harmadik országbelieket foglalkoztató cégeknél.

Azt javasolták, hogy az érintett cégeknél hozzanak létre egy külön pozíciót azzal a feladattal, hogy támogassa a harmadik országbeliek foglalkoztatását, valamint segítse a bürokratikus folyamatokban való eligazodást. Normál esetben a cégeknél az ilyen ügyek a HR részlegek feladatkörébe tartoznak. Ezeknek a részlegeknek ugyanakkor más, prioritást élvező, nem kizárólag a harmadik országbeliek foglalkoztatásához kapcsolódó feladatai is vannak. Ezen túl, a migrációval és foglalkoztatással kapcsolatos jogszabályok komplex és változó természete miatt ezen jogszabályok ismerete alapos odafigyelést igényel. A fenti okok miatt az egyesület azt ajánlotta, hogy a cégek fontolják meg a bürokratikus folyamatokban a céget és a harmadik országbelieket egyaránt támogató dedikált pozíció létrehozását. A harmadik országbeliek ehhez a személyhez fordulhatnak, ha kérdésük támad akár a jogi vagy adminisztratív eljárásokkal, akár a fogadó országbeli élet mindennapi kérdéseivel kapcsolatban.

Továbbiakban azt is ajánlották, hogy a cégek vezessenek be interkulturális képzési programot a munkavállalók számára. Az interkulturális tréningek által a munkaadók motiválhatók egy mentorprogram kidolgozására, ami harmadik országbelieket egy helyi kollégával kapcsolja össze, ezzel elősegítve a munkavállalók integrációját. A mentorprogrammal, illetve hasonló erőfeszítésekkel a cégek tevékenyen közreműködnek a nemzetközi munkakörnyezet kialakításában, és a harmadik országbeliek teljeskörű integrációjában. A fenti lépéseken kívül a cégek, akik harmadik országbeli munkavállalókat is alkalmaznak, szervezhetnének nyelvtanfolyamokat is. Azzal, hogy a harmadik országbelieknek felkínálják a helyi nyelv elsajátításának lehetőségét az adott cég újabb eszközt ad nekik pl. a kommunikációs készségeik erősítéséhez. A cégek azzal, hogy megmutatják, milyen hasznos lehet a kulturális sokszínűség a munkahelyen, vonzóbbá válnának a munkaerőpiacon, és más képzett harmadik országbelieket is könnyebben elérnének. Ezek az előnyök vélhetően ösztönözhetik a cégeket, hogy ehhez hasonló programokat dolgozzanak ki.

Összegezve az eddig elmondottakat a civil szervezetekről és tevékenységeikről, remélhetőleg nem az a kép körvonalazódott róluk, mint ami első hallásra a legtöbb ember fejében felvillan nevük hallatán: egy profitot nem termelő, kimagasló jelentőséggel nem bíró szervezet, melynek tevékenységében a legtöbben egyáltalán nem is vennének részt. Remélhetőleg éppen az ellenkezője nyert bizonyítást, miszerint, ezek a szervezetek elengedhetetlen alkotó elemei a társadalomnak, tevékenységükkel folyamatosan építik és jobbá teszik a világot. Természetesen mindig előfordulnak visszaélések is a soraikban, de ez szerencsére elenyésző hányad és ezek kiszűrésére fokozott figyelmet fordítanak az ellenőrző szervezetek.

A civil szó minden emberre igaz és mondhatni minden embernek az érdekeit valamilyen szervezet képviseli, amely ezekből az elért célokból nem anyagi bevételt, hanem eredményeket és tagokat profitál.

Napjainkban a migráció egy komoly, a mindennapok részévé váló téma lett, amelyre kijelenthetjük, a mai napig nincs megfelelő és mindenki által elfogadott kezelési terv. A szervezetek által végzett kutatások számos jövőbeli tervet és megoldást fognak előkészíteni a további migrációs hullámok kezeléséhez. A Menedék - Migránsokat Segítő Egyesület jelentős segítséget nyújtott és nyújt folyamatosan számos menekült ember számára. Egységesen kijelenthető, hogy Horvátországban, Magyarországon, Csehországban és Szlovákiában is növekszik a harmadik országból történő bevándorlás. A vizsgált országoknak hiányos az intézményi kapacitása a migrációs és integrációs folyamatok kezelésére vonatkozóan. Az egyesület szakpolitikai elemzései révén, valamint ajánlásokkal igyekszik hozzájárulni a migrációs hullám hatásos kezeléséhez.

X. MAGYARORSZÁG ÁLLÁSPONTJA A MIGRÁCIÓS HULLÁM KÉRDÉSÉBEN - KÖTELEZETTSÉGSZEGÉSI ELJÁRÁS

Ennek a fejezetnek az a célja, hogy tárgyilagosan bemutassa a magyar álláspontot a migrációs kérdésben. Magyarország kormányának a migrációs hullám kezeléséről egészen más véleménye van, mint az Európai Uniónak. A kormány szerint meg kell állítani az illegális bevándorlókat, mert potenciális terror veszélyt jelentenek nem csak Magyarországon, hanem egész Európára nézve. Úgy vélik biztonságpolitikailag megkérdőjelezhető, ha az Európai

Unió térségébe számolatlanul beözönlő migráns tömegek lepnék el Európát. Az Orbán-kormány a migrációs hullám kirobbanása, 2015 eleje óta, mellett kampányol, hogy Magyarország helyzete a globális migrációs mintázatokban alapvetően megváltozott, amely út nem jó. A kormányzati kommunikációban használt kifejezések („bevándorló”, „migráns”) azt sugallják, hogy Magyarországnak – immáron célországává válva – egy Európán kívülről induló migrációs „hullámmal” kell megbirkóznia.

Mindenekelőtt szeretnék tisztázni pár dolgot a fejezet bevezetéseként. A migráció a történelem során kialakult és rögzült mintázatokat követi, ezt a ténytet pedig a közelmúlt eseményei sem változtatták meg. Elsősorban geopolitikai helyzete okán Magyarország nem vált az Európán kívülről érkező migránsok célországává. 2015-ben Magyarország első helyre került Európában a 100 ezer lakosra jutó menedékkérelmeket tekintve. Az Eurostat elemzése szerint a menekültválság Magyarországon egyetlen területen hozott jelentős változást, a benyújtott menedékkérelmek számában.

Magyarország 2015-ben, soha korábban nem tapasztalt menekültáradattal találta szemben magát. Ezt összevetve az 1990 - 2014 között összesen átutazó menekültek számával és az országot 1956 után elhagyók számával, mindkettőt felülmúlta. Ilyen perspektívában a 2015-ös változás valóban jelentős erővel bírt, ráadásul a korábbi évekhez képest az Európán kívülről érkező menedékkérők száma és aránya jelentősen megemelkedett, ezzel új helyzetet teremtve. Azonban a menedékkérők kizárólag formai okok miatt nyújtottak be Magyarországon menedékkérelmet, és később szinte kivétel nélkül valamennyien továbbutaztak Nyugat-Európa felé, elsősorban Németországba. Az 1990-es évek elején – a balkáni háborúk idején – több olyan valódi menedékkérő (néhány tízezer fő) jelent meg Magyarországon, akik hosszabb ideig itt maradtak az ország területén. 2015-ben azonban csupán néhány ezer menedékkérő maradt hazánkban annak ellenére, hogy közel 180 ezer fő nyújtott be kérelmet. A Magyar Helsinki Bizottság adatai szerint az év végére az országban maradók száma 900-1000 főre csökkent. Közülük mintegy 450-500 fő került őrizetbe, míg a másik 450-500 fő esetében a 2015. év végén már folyamatban voltak a bevándorlási eljárások. A Charlie Hebdo elleni 2015 januárjában történt támadás után a kormány a migránsokat nemzetbiztonsági kockázatnak titulálta. 2015 végére – az új korlátozások eredményeként – gyakorlatilag lehetlenné vált a menedékjog megszerzése Magyarországon. 2015-ben összesen 508 menedékkérő kapott valamilyen nemzetközi védelmet nyújtó státuszt (menekült, oltalmazott vagy befogadott személy). Ez az adat szinte

pontosan megegyezik a 2014-es számokkal (503 fő). 2015-ben az eljárások 98%-át törölték, amiből az következik, hogy a menedékkérők még azelőtt elhagyták Magyarországot, hogy ügyükben döntés születhetett volna. A kérelmek 85%-át elutasították. Az elutasító döntések aránya továbbemelkedett a következő évben: 2016-ban a tényleges döntések 91,5%-a elutasítással végződött, míg 2017 első hét hónapjában már valamivel alacsonyabb volt az elutasító döntések száma. A menedékkérők mintegy 84,4%-a kapott nemleges választ kérelmére.

A magyar kormány fokozva hazánk védelmét 2015-ben megépítette a műszaki határzárakat (hivatalos nevén: határőrizeti célú ideiglenes kerítés, gyakran határőrizeti célú ideiglenes biztonsági határzár vagy műszaki határzár). A Magyarország déli részén, a magyar – szerb és a magyar – horvát határszakaszon létesített kerítés a zöldhatárt, azaz a hivatalos határátkelőhelyek közötti határszakaszokat fizikailag zárja le. A vonatkozó kormányhatározatban szereplő indoklás szerint az európai migrációs válság következtében kialakult rendkívüli bevándorlási helyzet kezelése érdekében készült. A körülbelül 175 km hosszúra és 4 méter magasra tervezett ideiglenes műszaki határzár kivitelezését a Magyar Honvédség végezte. A határszakaszok ellenőrzését a honvédség ideiglenes alkalmi kötelei – a dunántúli és az alföldi, valamint a határra rendszeresen levezényelt rendőrök – látják el. 2018-ban Orbán Viktor berlini látogatáskor azt nyilatkozta, hogy Magyarország óriási terhet vesz le Németországtól azzal, hogy a kerítés megépítésével megakadályozta, hogy bárki a törvények megkerülésével lépjen Magyarország területére.⁵⁷ A „kerítés” építése sokkolta a nemzetközi sajtót.

Magyarország kormánya 2016-ban megszavazta a menekültügyi törvényt, amelyet 2017-ben tovább további szigorításokkal láttak el. Ennek eredményeként a 2017. augusztus 21-ei állapot szerint csak 471 menedékkérő volt elhelyezve a Bevándorlási és Állampolgársági Hivatal felügyelete alá tartozó intézményekben. (Közülük 427 fő a két tranzitónában.)

A balkáni migrációs útvonal az EU-ba – nemzetközileg fokozott médiafigyelmet kapott, és gyakran vádolták helytelen magatartással a migránsokkal való bánásmód tekintetében.

Az Európai Parlament 2018-ban megszavazta, hogy példátlan fegyelmi eljárást indítsanak Magyarországot ellen az EU alapértékeinek vélt vagy valós megsértése miatt. Orbán Viktor

⁵⁷ Forrás: https://hu.wikipedia.org/wiki/D%C3%A9li_hat%C3%A1rz%C3%A1r_Magyarorsz%C3%A1gon.
letöltés dátuma: 2022. 04. 20.

miniszterelnök úr kormányát a média, a kisebbségek és a jogállamiság elleni támadásokkal vádolták. Az EU képviselők több mint kétharmada támogatta a bizalmatlansági indítványt.

Mivel vádolják Magyarországot?

Az Orbán- kormány regnálásának kezdete óta kemény álláspontot képvisel a bevándorlás ellen. Bevezette a menekültügyi törvényt, amely az "illegális bevándorlás elősegítése" zászlaja alatt bűncselekménynek minősítette az ügyvédek és aktivisták menedékkérők segítségét. A szavazást követően az Európai Parlament aggodalmát fejezte ki a következők miatt: Véleményük szerint a magyar kormány politikája több ízben megsértette az Európai Unió alapértékeit, így ez a viselkedés nem europid, elfogadhatatlan és ez megtorlatlanul nem maradhat.

Az Európai Parlament többek között kitért az alkotmányra és a választási rendszerre is. Sérelmezte a magánélet, az adatvédelem, a szabad véleménynyilvánítás és a vallásszabadság hiányosságait. Kritizálta továbbá Magyarország a kisebbségekkel (pl. romák, zsidók) szemben tanúsított bánásmódját. Erre reagálva Orbán Viktor a kisebbségek védelmében a parlamenthez fordult és a bizalmatlansággal való fenyegetést "zsarolásnak" illetve Magyarország sértésének minősítette.

Kötelezettségszegési eljárás:

Az EU-jogszabályok tagállam általi megszegését az Unió kötelezettségszegési eljárás során vizsgálja ki és mondja ki amennyiben szükséges. A 7. cikk szerinti eljárás az alapszerződésbeli alapvető demokratikus normák megszegése miatt indított, más döntési szabályokkal lefolytatott kötelezettségszegési eljárás.

A kötelezettségszegési eljárás első lépése az egyeztetés hivatalos elindítása és az arra szolgáló felszólító levél a probléma pontos körülírásával. Ha ez eredménytelen, a következő lépés az indoklással ellátott felszólítás. Ha ez is eredménytelen, – a 7. cikk alapján indított eljárás kivételével – az Európai Unió Bírósága dönt.

Egyes ügyeket ki lehet vizsgálni ügyenként, külön-külön kötelezettségi eljárásban. A 7. cikk szerinti eljárás megindítását az ügyek sokasága indokolja, vagy ha az ügy az EU alapszerződését érinti, megsérti. Ez esetben mindkét indok fennáll.

BGE

A LIBE Bizottság a felszólításnak megfelelő (első) jelentést dolgozta ki. Bár a szakbizottságok a legritkább esetben hallgatják meg egy-egy kormány képviselőjét, a bizottsági vitában meghallgatták Szijjártó Péter magyar külügyminisztert, aki az egész jelentéstervezetet „minősített hazugságok gyűjteményének” nevezte, a parlamenti folyamatot pedig „konceptiós eljárásnak” titulálta. Ez a reakció és stílus felháborodást váltott ki a bizottságban, és a kialakult szóváltás vége az lett, hogy az ülést elnöklő brit szocialista Claude Moraes(en) felszólította Szijjártó miniszter urat, hogy tartsa tiszteletben az EP méltóságát. A magyar kormány 59 oldalas levélben válaszolt a LIBE -jelentésre. A jelentésről 2017. május 17-én az Európai Parlament határozatot hozott:

- megállapította, hogy súlyosan romlott a jogállamiság, a demokrácia és az alapvető jogok helyzete Magyarországon
- felszólította a magyar kormányt, hogy helyezze hatályon kívül a menedékkérőkkel és a civil szervezetekkel kapcsolatos szabályokat szigorító törvényeket
- állapodjék meg az amerikai hatóságokkal a CEU ügyében, hogy az egyetem továbbra is szabadon működhessék Budapesten
- felhívták az Európai Bizottság figyelmét, hogy szigorúan ellenőrizze az uniós források magyar kormány általi felhasználását.

Az indítványt a név nélküli szavazáson a parlament 751 képviselője közül 393 támogatta, 221 ellenében, 64 tartózkodás mellett (64% támogatta a tartózkodottak nélkül). Az EP egyúttal utasította a LIBE Bizottságot, hogy készítsen jelentést Magyarországról, hogy az EP szavazhasson az uniós szerződés hetedik cikke első lépésének megindítására vonatkozó indoklással ellátott javaslatról. Ez tehát a kötelezettségzegési eljárás második lépése.

Sargentini – jelentés:

2018-ban Judith Sargentini, az Európai Parlament holland Baloldali Zöldek (GroenLinks) tagja, az Európai Zöld Párt képviselője, ellátogatott Magyarországra. Erről az útvjáról készített egy jelentést, amelyben 12 pontba szedve olvashatjuk az általa problémásnak tartott területeket. A képviselőasszony jelentése a köztudatban csak „Sargentini-jelentés”-ként vonult be. Az Európai Parlament által 2018-ban Magyarországnak címzett, indoklással ellátott felszólítás az Európai Unió (EU) alapszerződésének és alapértékeinek betartására szólította fel hazánkat és erőteljesen kritizálta a magyar kormányt, az alábbiakra vonatkozóan.:

1. az alkotmányos és a választási rendszer működése;
2. az igazságszolgáltatás és más intézmények függetlensége, valamint a bírák jogai;
3. a korrupció és az összeférhetetlenség;
4. a magánélet védelme és az adatvédelem;
5. a véleménynyilvánítás szabadsága;
6. a tudományos élet szabadsága;
7. a vallásszabadság;
8. az egyesülési szabadság;
9. az egyenlő bánásmódhoz való jog;
10. a kisebbségekhez tartozó személyek – köztük a romák és a zsidók – jogai, valamint a kisebbségekkel szembeni gyűlölködő kijelentésekkel szembeni védelem;
11. a migránsok, menedékkérők és menekültek alapvető jogai;
12. a gazdasági és szociális jogok.

2018. június 25-én 15 órakor tartott szavazáson a LIBE Bizottság 37 igennel és 19 nemmel, tartózkodás nélkül elfogadta a jelentést.

Az Amszterdami szerződéssel (1998) vált először lehetővé, hogy az EU közjogi – nem csak politikai – értelemben is szankciókat alkalmazhasson valamelyik tagállamával szemben, ha az megsérti az Unió legalapvetőbb értékeit. A szankciókat és az eljárási rendet az Európai Unióról szóló szerződés 7. cikke tartalmazza.

Ezt tetézendő, Manfred Weber, az Európai Parlament jobbközép frakciójának, az Európai Néppártnak (EPP) a vezetője elvesztette türelmét egykori szövetségesével – Magyarországgal – szemben, és bejelentette, hogy megszavazza a 7. cikkelyt. Ezzel az EPP-n belül szakadást hozva létre, mert a Forza Italia, néhány bolgár és német, valamint több képviselő mindezek ellenére Budapestet támogatta. A legtöbb brit konzervatív EP-képviselő is a magyar kormányt támogatta, azzal érvelve, hogy az EU beleavatkozott az ország tisztán nemzeti ügyeibe. (Határozottan tagadták, hogy ezzel esetleg Magyarország támogatását akarták volna megszerezni a Brexit-folyamatban, vagy az ország vezetője iránti csodálatból cselekedtek így.)

Milyen szankciókat szabhat ki az EU Magyarországgal szemben?

Az eljárás 2018. október 18-án indult meg az Általános ügyek Tanácsában (GAC), a Tanács egyik testületében. Az első ülésen még csak az ügyrendet tisztázták. A november 14-i másodikon már hozzávettek egy új ügyet a jelentéshez: az azóta megalakult közigazgatási bíróságokét. Több kormány is kifogásolta, hogy a jelentés készítőjét, Judith Sargentinit személyében támadják a magyar kormányzat részéről. A magyar kormány is benyújtotta hivatalos válaszát a Sargentini-jelentésre.

2021. június 3-án hozták nyilvánosságra az Európai Bíróság ítéletét, amelyben elutasította Magyarország keresetét, arra vonatkozóan, melyet az Európai Unió alapértékei e tagállam általi súlyos megsértése egyértelmű veszélyének megállapítására irányuló eljárást megindító parlamenti állásfoglalással szemben terjesztett elő. A sajtóközlemény alcímként szögezte le, hogy a Parlament jogosan hagyta figyelmen kívül a tartózkodásokat az ezen állásfoglalás elfogadásakor leadott szavazatok számlálása során.

A 7. cikknek nevezett uniós szabály szerint az unió alapelveinek megsértése megállapításakor büntetőintézkedésként a tagállami jogok felfüggeszthetők.

Mik voltak a reakciók?

Szijjártó Péter magyar külügyminiszter dühösen reagált a szavazásra, és a "bevándorlaspárti" politikusok "kicsinyes bosszújának" nevezte azt. Más országok politikusai is megvédték Orbán Viktor kormányát. Nigel Farage, a brit Brexit-párti EP-képviselő azt írta, hogy a döntés az EU tekintélyelvű szorítását demonstrálja. Az iszlámellenes holland populista politikus Geert Wilders a Twitteren a következőt tette közzé: "Magyarország a példa az összes uniós ország számára, Orbán pedig hős, aki megérdemli a Nobel-díjat." Sargentini, aki a jelentést írta Orbán kormányáról, azt mondta, hogy a döntés azt üzeni, hogy az EU ki fog állni a polgárok jogaiért. "Orbán Viktor kormánya az európai értékek elleni vádat vezette azzal, hogy elhallgattatta a független médiát, leváltotta a kritikus bírakat, és pórázon állította a tudományos életet" - mondta. "A kormányközeli egyének a magyar és európai adófizetők kárán gazdagodtak önmagukkal, barátaikkal, családtagjaikkal. A magyar emberek jobbat érdemelnek." Szijjártó Péter magyar külügyminiszter válaszul sajtótájékoztatót tartott Budapesten 2018. szeptember 12-én. Az Amnesty International uniós emberi jogi szakértője, Berber Biala-Hettinga "történelminek" méltatta a szavazást. "Az Európai Parlament jogosan

állt ki a magyar emberek és az EU mellett. Világossá tették, hogy az emberi jogok, a jogállamiság és a demokratikus értékek nem vita tárgya" - mondta. Jean-Claude Juncker, az Európai Bizottság elnöke azt mondta, hogy EP-képviselőként megszavazta volna az intézkedést. "Az Európai Bizottság felhasználja a rendelkezésünkre álló eszközöket, kötelezettségzegési eljárást indít azokkal az országokkal szemben, amelyek nem tartják tiszteletben az uniós jogot.^{58 59}

XI. A MÁSODIK MIGRÁCIÓS HULLÁM – UKRÁN HUMANITÁRIUSVÁLSÁG

Most elérkeztem egy aktuálpolitikai témához és annak vetületét kívánom bemutatni. Mint azt a szakdolgozatom elején is említettem, ennek az anyagnak nem tiszte a háborút részletesen bemutatni, elemezni sokkal inkább feladata a nemrégiben kirobbant orosz-ukrán konfliktus okozta humanitárius, illetve gazdasági válságról részletesebben beszámolni. Mindazonáltal először nézzünk egy rövid összefoglalást, hogy mi vezetett a háborúhoz.

Ukrajna lakossága a becslések szerint 44 millió fő, a hetedik legnagyobb lakosú ország Európában. Az ország 24 régiót foglal magában. Népe ssége az 1990-es évek óta csökkent, a termékenységi ráta a világon a legalacsonyabbak közé tartozik. 2020-ban Ukrajna termékenységi rátája mindössze 1,2 volt. Ukrajna Oroszország után – területileg – Európa második legnagyobb országa. A 603 550 négyzetkilométer (233 031 négyzetmérföld) kiterjedésével Ukrajna valamivel kisebb, mint az Egyesült Államok Texas állama, körülbelül háromszor kisebb, mint India, feleakkora mint Dél-Afrika és körülbelül két és félszer akkora, mint az Egyesült Királyság.

Ukrajna régóta több ponton is konfrontációba keveredett Oroszországgal, amely a Szovjetunió felbomlása után függetlenné váló Ukrajnát továbbra is a saját befolyási területe részének tekintette. Vlagyimir Putyin orosz elnök többször is hangot adott nemtetszésének Ukrajna esetleges NATO-ba történő integrációját illetően. Ennek geopolitikai és haditechnikai

⁵⁸ Forrás: <https://www.bbc.com/news/world-europe-45498514> és https://www.politicalcapital.hu/pc-admin/source/documents/HUNGARY_BOOK_HU_BOOK_ONLINE.pdf, letöltés dátuma: 2022.03.20.

⁵⁹ Forrás: <https://www.bbc.com/news/world-europe-45498514> és <https://hu.wikipedia.org/wiki/Sargentini-jelent%C3%A9s>, letöltés dátuma: 2022. 04.20.

okai is vannak. Gondoljunk csak bele. Ha visszaemlékezünk a Kubai rakétaválságra amikor a világ, de legfőképpen az Egyesült Amerikai Államok sorsa egy hajszálon függött, azért mert az akkori Szovjetunió rakétákat telepített az Egyesült Államok szomszédságában lévő, köztudottan kommunista berendezkedésű Kubába. Az akkori és a jelenlegi helyzet kísértetiesen hasonlít egymásra. Nem szükséges valakinek hadászati tapasztalat ahhoz, hogy meglássa a párhuzamot a két konfliktusos között. Nyilván a szokásos nagyhatalmi játékokon és a nyugat kelet ellentétén túl, felmerül egy újabb hidegháborús konfliktusos szituáció lehetősége is a politikai palettán. De visszatérve még az előzményekhez, nézzük a további eseményeket.

2013 novemberében tüntetések kezdődtek Viktor Janukovics oroszbarát ukrán elnök ellen, aki visszalépett az euro-atlanti integráció gondolatától. Az Euromaidan mozgalom tüntetéseiből forradalmi hangulat alakult ki 2014 tavaszára, és ezt követően a tüntetők és a rendfenntartó erők összecsapásaiban számos civil meghalt. A felfokozott, nemzetközileg is figyelemmel követett hangulatban, Janukovics lemondását követelték, aki végül Oroszországba szökött. Az eseményeket Putyin felhasználta arra, hogy 2014 februárja és márciusa során „hadgyakorlat” indokálva annektálja a Krím félszigetet. Ezzel egyidőben oroszbarát zavargások kezdődtek Kelet-Ukrajnában, a Donecki és Luhanszki területeken, ahol szeparatista erők a kormányerőkkel csaptak össze. A cél az volt, hogy létrehozzák a Donyecki és Luganszki Népköztársaságokat, amelyeket Oroszországon kívül egyetlen más ország sem ismert el.

2020-ban Volodimir Zelenszkij ukrán elnök Ukrajna új Nemzetbiztonsági Stratégiájának részeként ismét közeledni kívánt a NATO-hoz. Ezt természetesen Putyin elnök ismét megkifogásolt arra hivatkozva, hogy a NATO keleti bővítése veszélyezteti Oroszország nemzetbiztonságát. Félve attól, hogy megszűnik a jól bevált puffer állam stratégia. Azaz nem lesz egy 'semleges határ ország', amely pufferként szolgál a NATO tagországai és Oroszország között.

2021-ben orosz katonai mozgólódások kezdődtek Ukrajna határainál, de az igazán látványos mozgósítás azonban csak 2022 januárjában indult meg. Bár a nyugati vezetők többször figyelmeztették egy esetleges ukrán offenzíva következményeire Putyin elnököt, ő előbb elismerte a szakadár ukrán népköztársaságokat független államként, majd „megsegítésükre” hivatkozva mégis katonai hadműveletekbe kezdett Ukrajna területén.

Február 21-én, a Donyecki és a Luganszki Népköztársaságok elismerése után Putyin elrendelte az orosz hadsereg bevonulását Donbaszba, amit békefenntartó küldetésnek neveztek. Az orosz hadsereg azt nyilatkozta, hogy megölték öt ukrán szabotőrt, akik átléptek Oroszországba. Az ukrán külügyminiszter, Dmitro Kuleba tagadta ennek megtörténtét.

Február 22-én Joe Biden amerikai elnök bejelentette, hogy „megkezdődött Ukrajna orosz megszállása”. A NATO főtitkára, Jens Stoltenberg és Justin Trudeau kanadai miniszterelnök is megerősítették ezt a hírt. Kuleba azt nyilatkozta, hogy „Nincs olyan, hogy kis-, közepes-, vagy nagy megszállás. A megszállás az megszállás.” Az Európai Unió külpolitikai vezetője, Josep Borrell szerint: „orosz katonák érkeztek ukrán földre”. Ugyanezen a napon az orosz Szövetségi Tanács engedélyezte Putyinnak, hogy bevesse a hadsereget Oroszországon kívül. Erre válaszként Zelenszkij elnök felszólította az ukrán tartalékosokat a besorozásra, de még nem mozgósított. Február 23-án Ukrajna 30 napos szükségállapotot hirdetett Donbasz kivételével, éjféltől. Február 24-én a korai órákban Zelenszkij oroszul mondott beszédében arra kérte Oroszország lakosait, hogy akadályozzák meg a háborút, amely ezen a ponton már elkerülhetetlenek bizonyult.

A nemzetközösség tanácstalanul állt a kialakult konfliktus előtt. Egyesek azt vallották, hogy mind fegyverekkel mind pedig katonákkal támogatni kellene Ukrajnát, mások úgy vélték, hogy ez nagy hiba lenne, mert akkor egy totális katasztrófa felé sodródna a világ, de legfőképpen Európa. Egy dologban mindenesetre egyetértettek, ki kell állni Ukrajna szuverenitása mellett és területi integritásáért.

A NATO végül úgy döntött, hogy nem avatkozik bele a konfliktusba, hiszen az egy harmadik világháborúhoz vezethetne, amely a mai haditechnológia mellett világszinten végzetes kimenetelű lenne. A nemzetközösség végül egy megoldást mellett döntött, a gazdasági hadviselés mellett. A szörnyű és példátlan támadásra több ország is bejelentette, hogy szankciókat vezet be Oroszország ellen, amikor az a Donbasz régió függetlenségét elismerte, lényegében elkerülhetlenné téve a háborút. Többen viszont a szankciók visszatartása mellett voksoltak, annak érdekében, hogy ne tűnjön úgy, hogy ellenszegülnek Putyinnak. Az invázió február 24-i kezdetével viszont már nem volt más választásuk, mint az orosz gazdaságot szankciókkal támadni. Ezek a szankciók széles körben lefedték az orosz gazdaságot, többek között az orosz elitet, bankokat, cégeket, exportokat, importokat és valutaárfolyamot célozva.

Ezzel több százezer ember veszítette el munkahelyét, a pénzét és az ingóságait - ingatlanát egy pillanat alatt. Azonban ez még csak a kezdet volt. Megindult a gazdasági háború.

Az Északi Áramlat gázvezeték, amely a Balti-tenger alatt fut. Németország gázfelhasználásának 50-75%-át importálja Oroszországból. Az Északi Áramlat 2 megduplázná a kapacitást. Olaf Scholz német kancellár ismeretlen időre lezárta az Északi Áramlat 2 gázvezetékét mintegy válaszként Donbasz orosz megtámadására.

A balti államok külügyminiszterei kérték Oroszország eltávolítását a SWIFT rendszerből, amely a nemzetközi pénztranszferekért felelős. Az Európai Unió más tagjai azt az intézkedést eleinte nem támogatták, hiszen Kína elkezdett kialakítani egy SWIFT- alternatívát, a CIPS-et. Oroszország letiltása gyengítette volna a SWIFT- et és erősítette volna a CIPS fejlődését, ezzel csökkentve a nyugat irányítását a nemzetközi pénzügyeken. Néhány vezető, mint pl. a cseh elnök Miloš Zeman vagy a brit miniszterelnök Boris Johnson kérték Oroszország letiltását a rendszerről. Németország sokáig ellenállt a tiltásnak, kiemelve, hogy ez az orosz olaj és gáz vásárlásához kapcsolódó fizetési problémákat hozna magával, de végül február 26-án Annalena Baerbock külügyminiszter és Robert Habeck gazdasági miniszter közös közleményben beleegyeztek Oroszország letiltásába. Nem sokkal ezt követően bejelentették, hogy a nagy orosz bankokat ki fogják tiltani a SWIFT- ből, de továbbra is lesz lehetőség fizetni a gázszállítmányokért. Mindezek mellett az Orosz Központi Bankra is szankciókat vetettek ki.

Tovább eszkalálva a válaszlépéseket Boris Johnson miniszterelnök bejelentette, hogy az összes nagy orosz bank vagyonát befagyasztják, és kitiltják a brit pénzügyi rendszerből, az exportengedélyek felfüggesztése (embargó) mellett.

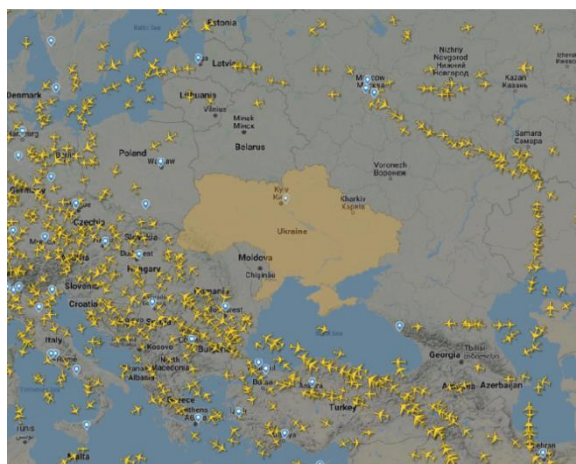
Február 22-én Joe Biden amerikai elnök is közzé tette az USA szankcióit négy orosz bank és a Putyinhoz közel álló „korrupt milliárdosok” ellen. Az Egyesült Államok még további szankciókat és exportszabályozásokat is bevezetett, amelyek főleg az orosz hozzáférést korlátozták az amerikai gyártású fejlett technológiai termékekhez, szoftver-, és hardverekhez. A szankciók értelmében bármely cégnek, amely informatikai eszközöket, processzorokat, félvezetőt, titkosító szoftvert, lézert vagy szenzort akar eladni Oroszországnak, engedélyt kell kérnie, amelyet alapértelmezetten elutasítanak.

Február 24-én Ursula von der Leyen, az Európai Bizottság elnöke bejelentette az Európai Unió szankcióit is Oroszország ellen. A szankciók transzfereket, orosz bankokat és az orosz elitet célozták. Josep Borrell, az Unió Külügy-, és Biztonságpolitikai főképviselője azt állította, hogy Oroszország „soha nem látott kikülönítéssel” fog szemben állni és az EU „a legszigorúbb szankciócsomagot fogja elfogadni, amit valaha készített.” Hozzátette, hogy ezek „Európa legsötétebb órái a második világháború óta.”

Február 26-án a francia haditengerészet elfogta az orosz Baltic Leader hajót a La Manche-ban. A hajó tulajdonosa az az egyik orosz cég, amelyet a kivetett szankciókkal sújtottak. A hajót Boulogne-sur-Mer kikötőjébe vezették és jelenleg is nyomozás folyik ellene.

Hihetetlen méretű ellenállásba ütközött az orosz vezetés. Az Egyesült Királyság kitiltotta az orosz Aeroflot légitársaság gépeit és az orosz magánrepülőket a brit légtérből.

Február 25-én Lengyelország, Bulgária és Csehország is követte a példát, majd Észtország is csatlakozott hozzájuk másnap. Erre válaszként Oroszország először a brit gépeket, majd a bolgár, a lengyel a cseh és az észt gépeket is kitiltotta az orosz légtérből. Oroszország teljes izolációba temetkezett.

60

Ha rápillantunk a flight radar24 oldaláról készített pillanatképekre, rögtön szembeötlő a nagy 'lyuk', amely ott tátong Ukrajna, Fehéroroszország és Oroszország felett. Ez túlmutat a szokásos háborús helyzet esetén bevezetett protokollról. Itt a fent említett légtérzár mint egyfajta szankciós elem jelenik meg, vizualizálhatóan is a szemünk előtt.

⁶⁰ Flight radar fotó: Forrás: <https://www.aljazeera.com/news/2022/2/26/map-which-countries-are-accepting-ukrainian-refugees-interactive>, letöltés dátuma: 2022.04.21.

Ha mindez még nem lett volna elég, február 26-án a Bloomberg jelentése szerint két kínai állami bank (a Kína Ipari és Kereskedelmi Bankja, amely a világ legnagyobb bankja, illetve a Kínai Bank, amely az ország legnagyobb valutakereskedője) korlátozták a költségvetést orosz alapanyagok vásárlására, amely egyben megakadályozta, hogy Oroszország külföldi valutához jusson. Ezt azért tették, mert attól féltek, hogy az alapanyag vásárlást a nyugat nehogy az invázió támogatásaként értékelje, és így annak következtében Kína ellen is esetlegesen szankciókat szabnának ki.

Február 27-én Ignazio Cassis, Svájc elnöke jelentette be, hogy nagy valószínűséggel szankciókat fognak kiszabni Oroszországra és be fogják fagyasztani az országban található orosz vagyont.

Február 28-án Szingapúr lett az első Délkelet-ázsiai ország, amely szankciózta Oroszországot, korlátozva a bankokat és a hozzájuk kapcsolódó tranzakciókat. Dél-Korea ugyanezen a napon bejelentette, hogy részt vesz Oroszország SWIFT- tiltásában és meg fogja tiltani azon exportokat, amelyek a négy nagy egyezmény alá tartoznak: a Nukleáris Szállítók Csoportja, a Wassenaari egyezmény, az Ausztrália Csoport és a Rakétatechnológiai Ellenőrzési Rendszer.

Február 27-én Törökország lezárta a Boszporuszt, elvágva ezzel az orosz hadiflotta útját a Fekete-tenger irányába.

Bizton kijelenthetjük, hogy a világ összezárt az oroszok ellen. Hogy mi lesz a háború végkimenete azt nem lehet tudni előre, azonban bizakodjunk, hogy hamarosan vége lesz és minél kevesebb emberáldozattal fog járni.

Ami a fő probléma és ezzel az Európai Uniónak is szembe kell néznie az a humanitárius kérdés. Egy olyan nagyszámú ember tömeg indult meg Ukrajnából a környező országok, többek között Magyarország felé, amely kirobbantotta a második migrációs hullámot.

Hetekkel az invázió előtt a környező országok kormányai elkezdtek felkészülni egy lehetséges népességmozgásra. 2021 decemberében az Ukrán Védelmi Miniszter azt nyilatkozta, hogy akár 5 millió ember is elmenekülhet Ukrajnából, ha a háború bekövetkezik. Február 24-én a lett kormány jóváhagyott terveket nagyjából 10 ezer ukrán menekült befogadására és ellátására, akik két nappal később kezdtek el érkezni. Több mint 520 ezren menekültek Ukrajnából Lengyelországba és más szomszédos országokba az orosz invázió nyomán – közölte az ENSZ Menekültügyi Főbiztossága (UNHCR).

A Moldáv elnök, Maia Sandu kijelentette, hogy február 24-ére több, mint négyezer ukrán polgár menekült az országába. Lengyelország is felkészül a menekültek befogadására, bár az invázió első napján még minimális határátlépés történt. A határátlépés megkönnyítése érdekében Lengyelország eltörölte a Covid19-pandémia miatt bevezetett szabályait. A háború kezdete előtti felkészülések után Romániába is elkezdtek érkezni ukrán menekültek. Romániában felmentették a kötelező elkülönítéstől az ukrán menekülteket, amely a megelőző két évben kötelező volt a pandémia okán.

Február 24-én a magyar kormány bejelentette, hogy minden menekültet beenged az országba, aki Ukrajnából érkezik. Nem lehet kizáró tényező az sem, ha nincsenek meg a megfelelő dokumentumaik. Ezen szabályozás alá esnek a harmadik országból érkező személyek is, ha átestek a megfelelő ellenőrzéseken. Összesen 26 ezer menekült – főként kárpátaljai magyarok – érkezett az országba 24-én és 25-én, de senki sem adott be menekültkérelmet. Meg kell jegyezni, hogy főleg nők és gyermekek érkeztek, mert a 18 és 60 év közötti férfiakat nem engedték ki Ukrajnából.

Február 26-án Paweł Szefernaker bejelentette, hogy közel 100 ezer ukrán menekült érkezett Lengyelországba az invázió kezdete óta.

Február 27-én a UNHCR jelentése szerint, nagyjából 368 ezer ember hagyta már el az országot az invázió kezdete óta. Ebből Lengyelország 156 ezret fogadott be, csak február 26-án 77 ezret.

Az invázió első négy napján már több, mint fél millióan hagyták el otthonaikat Ukrajnában és menekültek külföldre.

Ha rápillantunk a térképre, akkor láthatjuk, hogy a legtöbb bevándorló Ukrajnából, mintegy 281 ezer, érkezett a lengyelországi befogadó pontokra. Magyarországon lépett határt a második legtöbb létszámú menekült, mintegy 94 ezer, Moldovába 40 ezer, Romániába 34 ezer és Szlovákiába mintegy 30 ezer fő utazott, a február 28-i Aljazeera által összesített térképen.

Filippo Grandi, az ENSZ Menekültügyi Főbiztosa szerint március 1-jén 90 000 menekült tartózkodott Magyarországon. Magyarország Külügyminisztériuma március 4-edikéig 2 millió eurót bocsátott az Ökumenikus Segélyszervezet rendelkezésére a Kárpátaljából jövő bajbajutottak megsegítésére.⁶²

Írország azzal próbál segíteni a menekülőkön, hogy feloldja az ukrán állampolgárokkal szembeni vízumkényszert. Az ukránok jelenleg mintegy 140 országba és területre utazhatnak vízum nélkül.

Szakedolgozatom elkészítésekor, a legfrissebb adatok szerint (ENSZ szerint) már ötmillióra emelkedhet azoknak a száma, akik Ukrajnán kívül más országokba keresnek menedéket. Több európai ország ukrán menekültáradatra készül, és humanitárius segítséget ajánlott fel. Az

⁶¹Ukrán menekültek célországai: Forrás: <https://www.aljazeera.com/news/2022/2/26/map-which-countries-are-accepting-ukrainian-refugees-interactive>, letöltés dátuma: 2022.04.21.

⁶² Forrás: https://hu.wikipedia.org/wiki/2022-es_orsz%C3%A1zi_Ukrajna_ellen, letöltés dátuma: 2022.04.21.

Egyesült Államok azt nyilatkozta, hogy sürgősségi segínyt nyújt, de jelezte, hogy Európának kell elsődleges célállomásnak lennie.⁶³

Az ENSZ menekültügyi szervezete szerint amióta Oroszország február 24-én megtámadta szomszédját, a harcok miatt már több mint 10 millió ember kényszerült elhagyni otthonát, és ebből közel 5 millióan kényszerültek elmenekülni Ukrajnából. Szerény becslések szerint is Európa a legnagyobb menekültválságával küzd a második világháború vége óta.

A legtöbben Lengyelországba érkeztek, ahol eddig már 2,3 millió embert fogadtak be. A legnagyobb nyomás Lengyelországra, Ausztriára és Csehországra nehezedik. Németország – több mint 80 millió lakosával, az EU legnagyobb országa – azt állítja, hogy több mint 270 000 ukrán menekültet regisztráltak, szemben a 30 000-rel, akik Franciaországba, a blokk második legnagyobb tagállamába érkeztek. Spanyolország mintegy 25 000 embert fogadott be, míg a jóval kisebb Ausztria és Litvánia egyenként 35 000 embert. Mintegy 13 500-an nyújtottak be dokumentumokat Írországban. A Cseh Köztársaság 300 000 ukránt fogadott be, lakosságának csaknem 3%-át.

Mindez jelentős anyagi terhet ró a befogadó államokra és ezért Varsó, Prága és Vilnius pénzügyi támogatást kért az EU-tól. Más EU-tagországok hangsúlyozták, hogy a menekülteket az EU-ba érkezéskor megfelelően regisztrálni kell, hogy az államok fel tudjanak készülni a szükséges lakhatásra, oktatásra, valamint kiszűrjék a biztonsági kockázat veszélyét.

Minden jószándék és pozitív akarat ellenére egy háborús helyzetben fen áll a bűnözés a terror fenyegetettség veszélye is. Ylva Johansson, az EU belügyi biztosa szerint a rendőrségnek szigorúan ellenőriznie és regisztrálnia kell a menekülteket, hogy csökkentsék az embercsempészet és a szexuális kizsákmányolás kockázatát.

Az EU tisztviselői szerint nem lesz kötelező országoként a menekültkvóta, ami korábban, a 2015-ös migrációs hullám idején heves politikai vitát váltott ki a tagországok között. Ekkor

⁶³ Forrás: <https://www.aljazeera.com/news/2022/2/26/map-which-countries-are-accepting-ukrainian-refugees-interactive>, letöltés dátuma: 2022.04.21.

ugyanis több mint 1 millió szíriai jutott el Európába. Ezek a viszályok a blokk közös menekültügyi rendszerének összeomlásához vezettek.

Jelenleg mintegy 50 000 ukrán menekült érkezik naponta az EU-ba, de nem lehet tudni, hogy hányan jönnek még.⁶⁴

Egy bizonyos a háború végkimenetelét senki se tudja (tudhatja) megjósolni, még az állami vezetők sem. Másst sajnos nem lehet cselekedni, mint, hogy maradjunk pozitívak, bízva abban, hogy hamarosan véget ér a háború. Addig viszont reméljük, hogy egyre kevesebb civil és hivatásos áldozat fog elesni ebben az érthetetlen konfliktusban.⁶⁵

XII. ÖSSZEGZÉS

A következőkben szeretném összegezni a szakdolgozatom során levont konzekvenciákat. Mindenekelőtt nagyvonalakban összefoglalom miről is volt szó a dolgozatom során.

Mint azt a dolgozatom elején is kifejtettem korunk egyik legégetőbb problémája, a migrációs hullám, amely kihatással bír szűkebb értelemben Európára, tágabb értelemben az egész világra. Értekezésem az Európát érintő menekültáradatról és annak az Európai Unióra gyakorolt hatásairól szólt, illetve arról, hogy az Európai Unió hogyan kezelte/kezeli ezt a humanitárius kérdést. Kitértem arra is, hogy mit nevezünk népvándorlásnak. Szó volt arról, hogy mi indította el az egész folyamatot, milyen erők és érdekek állnak, állhattak ezek mögött, illetve, hogy mit nevezünk Arab tavasznak.

Annak érdekében, hogy legyen aktuálpolitikai vetülete is a szakdolgozatomnak beszéltem az orosz ukrán háború következtében kialakult humanitárius helyzetről, amely újabb nehézség elé állítja a nemzetközösséget.

Primer kutatási módszerként egy reprezentatív felmérést végeztem, úgynevezett kvantitatív módszert vettem alapul, amelyben a megkérdezettek a Google segítségével létrehozott anonim

⁶⁴ Forrás: <https://www.reuters.com/world/europe/ukrainian-refugees-should-be-distributed-across-eu-berlin-says-2022-03-28/>, letöltés dátuma: 2022.03.29.

⁶⁵ Források: <https://www.aljazeera.com/news/2022/2/26/map-which-countries-are-accepting-ukrainian-refugees-interactive>, letöltés dátuma: 2022.04.21.
https://hu.wikipedia.org/wiki/2022-es_orosz_inv%C3%A1zi%C3%B3_Ukrajna_ellen, letöltés dátuma: 2022.04.21.

felmérésen keresztül válaszoltak kérdéseimre. Véleményükkel rávilágítottak nem csak a hipotézisemben felvetett, hanem egyéb fontos, a szakdolgozatomat érintő kérdésekre is. Dolgozatomban 3 hipotézist tettem fel, amelyből végül 1 állta meg a helyét a kutatásom végére. A „Vajon lehetséges-e elkerülni egy harmadik világháborút?” hipotézisem „igen” feltevésére a többség is igennel válaszolt, így ezt a felvetésemet lehetett elfogadni. A „Képes lesz-e az Európai Unió jól kezelni a migrációs kérdést?” hipotézisem szerint igen lett volna a válasz, a válaszadók többsége azonban nemmel voksolt, így ez a hipotézis nem állta meg a helyét. Végül a „Fenntartható lesz-e egy multikulturális rendszer vagy ez az Európai Unió végét jelenti?” hipotézisem szerinti igenre a válaszadók többsége ismét nemmel szavazott, így ez a hipotézisem is elbukott.

Mindazonáltal, ahogy írtam is a kutatási módszerek részénél, a szakdolgozatom elkészítése során igyekeztem megoldást találni a problémára, amely természetesen csak egy tudományos tények és a kérdőíves felmérés eredményeként, a saját véleményemmel megfogalmazott gondolat. Szeretném itt is hangsúlyozni, hogy ez a szakdolgozat minden nemű pártpolitikai véleményformálás nélkül készült el. Nem tisztem és nem is szeretnék politikai véleményt formálni a dolgozatban, mert úgy gondolom ez nem képezi a feladatom részét. Így született a szigorúan szakmai alapokon nyugvó konklúzió, azaz, hogy egy kicsit mind két oldálnak igaza van. Azoknak is, akik a bevándorlást ellenzik, és azoknak is, akik a bevándorlást pártolják. Ha jobban belegondolunk akkor mind két fél érvelés rendszerében van valami tényszerű. Akik ellenzik azt állítják, hogy szerintük káros hatással van Európára a migrációs hullám és ez ellen igenis lehet mit tenni, sőt kell is. Veszélyes Európára nézve a migrációs hullám a terror fenyegetettség miatt. A beömlő illegális menekült tömegek a muszlim hitet szeretnék terjeszteni és a keresztényt, mint ősi ellenséget megszüntetni 'új hazájukból'.

A másik oldal azt állítja, hogy nem kell ennyire negatívan látni a képet. Pusztán szegény menekültekről van szó, akik csak egy jobb világ reményében jönnek el hazájukból, a biztos halál elől.

Integrálni kell őket és munkát, megélhetést, lakhatást kell biztosítani számukra. Az ellen tábor szerint nem fognak integrálódni pontosan a kulturális diverzitás miatt. Más vallás más kultúra, vallják. Tekintettel arra, hogy a többség tanulatlan és képzetlen, így nem valószínű, hogy munkát lehet számukra biztosítani. Sőt, tovább érvelve, szerintük nem is akarnak munkát

vállalni és integrálódni, ránk európaiakra akarják kényszeríteni a saját hitvilágukat és kultúrájukat.

Ezeket az ellentmondásos, egymással homlok egyenest szembenálló két álláspontot megvizsgálva, arra jutottam, hogy olvasni kell a sorok között. Egyrészt nem minden bevándorló tanulatlan, szegény, agresszív-erőszakos és nem minden bevándorló tanult, gazdag, toleráns. Mint mi európaiak, ők is ugyan olyan emberek és van köztük jó és rossz is. Talán középen van az igazság ebben a kérdésben. Talán mind két tábor ráébred, hogy nem az a megoldás, hogy védjük a saját igazunkat, hanem a cselekvés. Hiszen a probléma fennáll, és fenn is fog, mint az a kutatási eredményemből is kiderült.

A továbbiakban a szakdolgozatom tartalmi felosztását ismertetném röviden, így rálátást engedve arra, hogy miként próbáltam körüljárni a témát.

A dolgozatom során részleteztem a migrációs hullám kiváltó okait. Az arab tavasz pozitív utóhatásaként könyvelhetjük el a tunéziai felkelést, amely emberi jogi szempontból némi javulást eredményezett az országban, azonban nem minden nemzet változott jobbra, amely 2011 tavaszán ilyen társadalmi és politikai felfordulásnak volt szereplője. Ezeknek a népi felkeléseknek a politikai és társadalmi hatása azonban ma is jelentős, évekkel azután, hogy sokuk véget ért. Tekintettel az Arab Tavasz jelentőségére Észak-Afrikában és a Közel-Keleten, könnyű elfelejteni a nagyszabású politikai és társadalmi mozgalmak sorozatát, amelyek vitathatatlanul egyetlen dacos cselekedettel kezdődtek.

Összegezve a tényeket: a népvándorlás oka több rétegű lehet. Általában geopolitikai tényezők állnak a háttérben. Olyan kiváltó okai lehetnek, mint például háborús helyzet kialakulása, egy pusztító járvány kitörése, éhínség, a víz hiánya, szárazság, ásványok és nyersanyagokban gazdag terület hiánya vagy a klímaváltozás. Természetesen kiváltó ok lehet még a szegénység és kilátástalan életkörülmények. Ezek mind-mind olyan körülmények, amelyek arra sarkalják a migránsokat, hogy útra induljanak egy jobb haza reményében, jelen esetben Európa felé. Ez nehéz választást elé állítja a nemzetközösséget kiváltképpen az Európai Uniót. Vajon tényleg képes lesz-e az Európai Unió megfékezni végleg a migrációt vagy ez hosszú távon komoly károkat fog előidézni. De azt sem zárhatjuk ki, hogy hosszútávú hatása pozitív fordulatot hoz Európa számára. Erre és az ehhez hasonló kérdésekre jelenleg nincs felelős ember, aki egyértelmű, határozott választ tudna adni. Egy bizonyos, a két migrációs hullám, a COVID-19 járvány és egy közelgő gazdasági válság nagy feladatot és felelősséget ró a nemzetközösségre

és a politikai aktorokra. Egyet tehetünk, bizakodunk, hogy a lehető legjobb döntést fogják meghozni a politikai elit képviselői.

XIII. ZÁRSZÓ

Végezetül engedjék meg, hogy az alábbi sorokkal zárjam a szakdolgozatomat:

„Az utolsó leheletemig érvelni fogok az állampolgárság felé vezető gyors és hatékony út mellett, mert szeretném befejezni ezt a fejezetet. Szeretném véget vetni ... De hadd mondjam, ellenkezőleg, ugyanolyan elkötelezett vagyok, mint bármelyik republikánus az illegális bevándorlás felszámolása mellett, amennyire ismerjük ... Véget akarnak vetni ennek. Én is.”

/Luis Gutierrez⁶⁶

XIV. IRODALOMJEGYZÉK

14.1. Online szakanyagok

- Európai Unió (2012): AZ EURÓPAI UNIÓ ALAPJOGI CHARTÁJA. Forrás: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HU/TXT/PDF/?uri=CELEX:12012P/TXT&from=HU>
letöltés dátuma: 2022.01.20.
- Európai Unió (2015): A BIZOTTSÁG KÖZLEMÉNYE AZ EURÓPAI PARLAMENTNEK, A TANÁCSNAK, AZ EURÓPAI GAZDASÁGI ÉS SZOCIÁLIS BIZOTTSÁGNAK ÉS A RÉGIÓK BIZOTTSÁGÁNAK. Forrás: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HU/TXT/PDF/?uri=CELEX:52015DC0240&from=SV>
letöltés dátuma: 2022.01.22.
- Migrációkutató Intézet (2015): A jelenlegi migrációs hullám okai. Forrás: <https://www.migraciokutato.hu/2015/09/10/a-jelenlegi-migracios-hullam-okai/>
letöltés dátuma: 2022.01.22.

⁶⁶ Forrás: <https://vi.cm-sobral-monte-agraco.pt/100-best-immigration-quotes>, letöltés dátuma: 2022.04.30.

- Tólas Péter (2016): Az európai migrációs válság értelmezési kereteiről. Nemzet és Biztonság 2016/6. szám | 86–115. Forrás: http://www.nemzetesbiztonsag.hu/cikkek/nb_2016_6_06_talas_europai_migracios_valstag.pdf
letöltés dátuma: 2022.01.22.
- XXI. Század Intézet (2021): Küszöbön egy újabb migrációs hullám. Forrás: <https://www.xxiszazadintezet.hu/kuszobon-egy-ujabb-migracios-hullam/>
letöltés dátuma: 2022.01.26.
- Európai Parlament (2017): A migrációs kérdés Európában. Forrás: <https://www.europarl.europa.eu/news/hu/headlines/society/20170629STO78632/a-migracios-kerdes-europaban>
letöltés dátuma: 2022.02.26.
- Európai Parlament (2017): Menekültügy és migráció az EU-ban: tények és számok Forrás: <https://www.europarl.europa.eu/news/hu/headlines/society/20170629STO78630/menekultugy-es-migracio-az-eu-ban-tenyek-es-szamok>
letöltés dátuma: 2022.02.27.
- G7 (2020): Nyakunkon a valaha volt legnagyobb migrációs hullám. Forrás: <https://g7.hu/vilag/20201003/nyakunkon-a-valaha-volt-legnagyobb-migracios-hullam/>
letöltés dátuma: 2022.02.27.
- History (2020): Arab Spring. Forrás: <https://www.history.com/topics/middle-east/arab-spring>
letöltés dátuma: 2022.02.27.
- Aljazeera (2020): What is the Arab Spring, and how did it start? Forrás: <https://www.aljazeera.com/news/2020/12/17/what-is-the-arab-spring-and-how-did-it-start>
letöltés dátuma: 2022.02.28.
- CNN How the Ukraine war revealed Europe's selective empathy on refugees. Forrás: <https://edition.cnn.com/2022/03/16/middleeast/mideast-summary-03-16-2022-intl/index.html> Letöltve: 2022. 04. 21.
- CNN (2020): Europe's migrant crisis is worsening during the pandemic. The reaction has been brutal. Forrás: <https://edition.cnn.com/2020/08/28/europe/europe-migrants-coronavirus-intl/index.html>
letöltés dátuma: 2022.03.03.

- European Council, Council of the European Union: Forrás:
<https://www.consilium.europa.eu/en/policies/eu-migration-policy/>
letöltés dátuma: 2022.03.03.
- Európa elfelejtett áldozatai. hetek.hu
https://www.hetek.hu/hatter/201709/europa_elfelejtett_aldozatai?fbclid
letöltés dátuma: 2022.03.28.
- Global Terrorism Database.
<https://www.start.umd.edu/gtd/search/Results.aspx?search=&sa.x=54&sa.y=3>
letöltés dátuma: 2022.02.28.
- Körmendy Lajos (2016): Váratlan találkozás: Európa és az Iszlám. Valóság
http://epa.oszk.hu/02900/02924/00047/pdf/EPA02924_valosag_2016_11_001-028.pdf
letöltés dátuma: 2022.02.29.
- Pew Research Center: Europe's Growing Muslim Population.
<https://www.pewforum.org/2017/11/29/europes-growing-muslim-population>
letöltés dátuma: 2022.02.28.
- Rostoványi Zsolt (2019): Európa és az Iszlám: A migrációs válság kihívásai.
Magyar Tudomány 180. évf. 1. sz. pp. 37-52
https://mersz.hu/mod/object.php?objazonosito=matud_f16515_i1&fbclid
letöltés dátuma: 2022.03.04.
- UNHCR: Global trends forced displacement in 2020.
<https://www.unhcr.org/flagship-reports/globaltrends>
letöltés dátuma: 2022.03.26.
- Zentai Károly (2015): A muzulmán népesség növekedése és az iszlám vallás terjedése Európában. Hadtudományi szemle 8. évf. 3. sz. pp. 151-159
https://epa.oszk.hu/02400/02463/00028/pdf/EPA02463_hadtudomanyi_szemle_2015_03_151-159.pdf
letöltés dátuma: 2022.03.29.

14.2. Nyomtatott szakanyagok

- Blahó András – Prandler Árpád: Nemzetközi szervezetek és intézmények. Aula Kiadó, 2011.
- Gazdag Ferenc (szerk.): Biztonsági tanulmányok – biztonságpolitika. ZMNE, Budapest, 2011.

- Marton Péter – Balogh István – Rada Péter (2015): Biztonsági tanulmányok. Antall József Tudásközpont. ISBN 978-615-80092-9-4.
- Szemes Zoltán – Siposné Kecskeméthy Klára (2019): NATO 4.0 és Magyarország 20 év tagság – 30 év együttműködés. HM Zrínyi. ISBN 978 963 327 770 6.
- Collins (2010): Contemporary Security Studies. 2nd edition. Oxford, Oxford University Press.
- Buzan, Barry – Waever, Ole (2003): Regions and Powers. The Structure of International Security. Cambridge, Cambridge University Press.
- Kiss J. László: Globalizálódás és külpolitika. Bp. Teleki László Alapítvány, 2003.
- Nagy Milada: Az Európai Unió és a Kelet-Mediterráneum. Kihívások és válaszok. Aposztróf, Budapest, 2015.
- Nemzet és Biztonság c. folyóirat írásai.
- Nyusztay László (szerk.): Tanulmányok az európai politikai együttműködésről. BGF, Budapest, 2014.
- Gazdag Ferenc (szerk.): Biztonsági tanulmányok – biztonságpolitika. ZMNE, Budapest, 2011.

NYILATKOZAT

Alulírott Zsurkán Bence büntetőjogi felelősségem tudatában nyilatkozom, hogy a szakdolgozatomban foglalt tények és adatok a valóságnak megfelelnek, és az abban leírtak a saját, önálló munkám eredményei.

A szakdolgozatban felhasznált adatokat a szerzői jogvédelem figyelembevételével alkalmaztam.

Ezen szakdolgozat semmilyen része nem került felhasználásra korábban oktatási intézmény más képzésén diplomaszerzés során.

Tudomásul veszem, hogy a szakdolgozatomat az intézmény plágiumellenőrzésnek veti alá.

Nagykovácsi, 2022 év 04. hónap 26. nap

.....

hallgató aláírása

IGAZOLÁS

Ezt az elektronikus dokumentumot az elektronikus ügyintézés részletszabályairól szóló 451/2016. (XII.19.) Korm. rendelet alapján nyújtott azonosításra visszavezetett dokumentumhitelesítés (AVDH) központi elektronikus ügyintézési szolgáltatás keretében a NISZ Nemzeti Infokommunikációs Szolgáltató Zrt. – mint szolgáltató – elektronikus bélyegzővel és időbélyegzővel látta el.

A polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény 325. § (1) bekezdés g) pontjában foglaltaknak megfelelően az azonosításra visszavezetett dokumentumhitelesítés szolgáltatás keretében hitelesített dokumentum teljes bizonyító erővel rendelkezik.

A szolgáltatásra vonatkozó részletes tájékoztató elérhető a szolgáltató honlapján: https://magyarorszag.hu/szuf_avdh_feltoltes.

A szolgáltató a Központi Azonosítási Ügynökön (KAÜ) keresztül elérhető azonosító szolgáltatást vette igénybe annak megállapítására, hogy a **csatolt eredeti elektronikus dokumentum ZSURKÁN BENCE** ügyféltől származik.

Az azonosítás időpontja: 2022.04.26. 19.39.21

Az azonosított ügyfél adatai:

Születési név:	<i>ZSURKÁN BENCE</i>
Születési hely:	<i>BUDAPEST</i> <i>12</i>
Születési dátum:	<i>1996.10.26.</i>
Anyja neve:	<i>MUSTI BEATRIX ANNAMÁRIA</i>

Ez az elektronikus dokumentum két, egymástól elválaszthatatlanul összetartozó részből, az eredeti dokumentumból és záradékból áll. Az Igazolás című jelen záradék az eredeti elektronikus dokumentum csatolt melléklete. A záradék olvasható szöveges formában rögzíti az eredeti dokumentum hiteles elektronikus aláírással való ellátásának körülményeit és az ezzel kapcsolatos egyéb adatokat.

A szolgáltató elérhetőségei

Telefon: Magyarországról: 1818 Külföldről: +36 1 550 1858
Honlap: https://magyarorszag.hu/szuf_avdh_feltoltes E-mail: ekozig@1818.hu
Webchat: <https://webchat.opennet.hu/ekozigazgatas/?ref=ekozig>
Hibabejelentés az év minden napján 0-24 óra között lehetséges